

Kommunale diæter og vederlag

*Betænkning fra det af indenrigsministeren
den 15. april 1983 nedsatte udvalg
om diæter og vederlag*

ex 2

Betænkning nr. 1027

1984

.. i

ISBN 87-503-5328-4
In 00-59-bet
JJ trykteknik a-s, København

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
KAPITEL I. INDLEDNING	11
1. Udvalgets nedsættelse	11
2. Baggrunden for udvalgets nedsættelse	12
3. Udvalgets arbejde og afgrænsning af kommis- sorient	15
3.1. Udvalgets arbejde	15
3.2. Afgrænsning af kommissorient	16
KAPITEL II. SAMMENFATNING AF UDVALGETS OVERVEJELSER	18
1. Udvalgets væsentligste forslag	18
2. Betænkningens systematik	20
3. Resumé af de enkelte kapitler	21
KAPITEL III. OVERSIGT OVER UDVIKLINGEN I REGLERNE OM YDELSE AF DIÆTER OG VEDERLAG OG OVER DE GÆLDENDE VEDERLÆGGELSESREGLER I DEN KOM- MUNALE STYRELSESLOVGIVNING	32
1. Oversigt over udviklingen i reglerne om ydelse af diæter og vederlag	32
1.1. Indtil 1950	32
1.2. Udviklingen i styrelseslovgivningen siden 1950	32
1.2.1. 1950	32
1.2.2. 1962	33
1.2.3. 1970	33
1.2.4. 1973	34
1.2.5. 1977	34
1.2.6. 1979	34
1.2.7. 1980	35
2. Oversigt over vederlags-og diætbestemmelser- ne i de kommunale styrelseslove	36
2.1. Borgmestre	36
2.1.1. Vederlag	36
2.1.2. Mødediæter	37
2.1.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	38
2.1.4. Øvrige godtgørelser	38
2.1.5. Efterløn og pension	38

2.2.	Rådmænd	39
2.3.	Viceborgmestre (næstformænd)	39
2.3.1.	Vederlag	39
2.3.2.	Mødediæter	40
2.3.3.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	41
2.3.4.	Øvrige godtgørelser	42
2.3.5.	Efterløn og pension	42
2.4.	Udvalgsformænd	42
2.4.1.	Vederlag	42
2.4.2.	Mødediæter	44
2.4.3.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	45
2.4.4.	Øvrige godtgørelser	45
2.4.5.	Efterløn og pension	45
2.5.	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	45
2.5.1.	Vederlag	45
2.5.2.	Møde- og kursusdiæter	46
2.5.3.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	49
2.5.4.	Øvrige godtgørelser	50
2.5.5.	Efterløn og pension	50
2.6.	Andre personer, der varetager kommunale hverv	50
2.6.1.	Vederlag	50
2.6.2.	Møde- og kursusdiæter	51
2.6.3.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	51
2.6.4.	Øvrige godtgørelser	52
2.6.5.	Efterløn og pension	52
3.	Særligt om magistratskommuner	52
4.	Særligt om Københavns kommune	52
5.	Særligt om hovedstadsrådet	54

KAPITEL IV. UDVALGETS OVERVEJELSER OM OG FORSLAG TIL
DEN FREMTIDIGE VEDERLÆGGELSE AF KOMMUNAL-
BESTYRELSESMEDELMER MED HJEMMEL I DE
KOMMUNALE STYRELSESLOVE 55

1.	Omlægning af diæter til vederlag	55
1.1.	En udgiftsmæssig neutral omlægning	55
1.2.	Forudsætninger for gennemførelsen af en økonomisk neutral omlægning	56
1.2.1.	Opgørelse for en periode på landsplan	56
1.2.2.	Mulige fremgangsmåder til opgørelse af den diætsum, der skal anvendes som grundlag for omlægningen	56

1.2.3.	Udvalgets pilotundersøgelse	58
1.2.4.	Sammenligning mellem budget- og regnskabs- systemets og pilotundersøgelsens oplysnin- ger	58
1.2.5.	Konklusion	59
1.2.6.	Omregning af 1982-tallene til aktuelle tal..	60
1.2.7.	Variationer i antallet af diætberettigede og møder	61
1.2.8.	Den samlede diætsum til ikke-kommunalbesty- relsesmedlemmer kan frit ændres	61
1.3.	Ikke alle diæter skal omlægges til veder- lag	62
1.3.1.	Kun omlægning for så vidt angår kommunalbe- styrelsesmedlemmer	62
1.3.2.	Fortsat hjemmel for ydelse af diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	63
1.3.3.	Udskillelse af en del af den samlede diæt- sum til anvendelse til ydelse af diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	63
1.4.	Forskellige "tekniske" modeller for omlæg- ning af diæter til kommunalbestyrelsesmed- lemmer til vederlag	65
1.4.1.	Et fast vederlag til hvert kommunalbesty- relsesmedlem	65
1.4.1.1.	Ens vederlag til alle medlemmer af kommu- nalbestyrelser og amtsråd	66
1.4.1.2.	Ens vederlag til kommunalbestyrelsesmedlem- mer inden for hver af kommunetyperne amts- kommuner, magistratskommuner og øvrige pri- mærkommuner	69
1.4.1.3.	Ens vederlag til kommunalbestyrelsesmedlem- mer i kommuner inddelt i grupper efter størrelsen af indbyggertallet	71
1.4.1.4.	Ens vederlag til kommunalbestyrelsesmedlem- mer indenfor hver kommunetype i kommuner inddelt i grupper efter størrelsen af ind- byggertallet	71
1.4.1.5.	Fordeling af den samlede diætsum mellem kommuner	72
1.4.2.	Særskilt vederlag for henholdsvis medlem- skab af kommunalbestyrelsen og medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg	73
1.4.2.1.	Generelt om disse fler-vederlagsmodeltyper..	73
1.4.2.2.	Forskellige metoder for fordelingen af den samlede diætsum mellem kommuner	74
1.4.2.2.1.	Fordeling med udgangspunkt i ét-vederlags- modellerne	74

1.4.2.2.2.	Fordeling efter et 2-puljesystem	74
1.4.2.2.2.1.	Forskellige modeller til viderefordeling af puljen til vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen	75
1.4.2.2.2.2.	Forskellige modeller til viderefordeling af puljen til vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg	75
1.5.	Fremmødegodtgørelse	76
1.6.	Udvalgets overvejelser og forslag til ny vederlagsordning	77
1.6.1.	Udgangspunkt for udvalgets modeller	78
1.6.2.	Udvalgets 3 modeller	80
1.6.2.1.	Model A	81
1.6.2.1.1.	Indholdet af modellen	81
1.6.2.1.2.	Beregning af modellen	82
1.6.2.1.2.1.	Forudsætninger for beregningen	82
1.6.2.1.2.2.	Amtsrådsmedlemmer	83
1.6.2.1.2.3.	Primærkommunalbestyrelsesmedlemmer	84
1.6.2.2.	Model B	87
1.6.2.2.1.	Indholdet af modellen	87
1.6.2.2.2.	Beregning af modellen	88
1.6.2.2.2.1.	Forudsætninger for beregningen	88
1.6.2.2.2.2.	Amtsrådsmedlemmer	88
1.6.2.2.2.3.	Primærkommunalbestyrelsesmedlemmer	89
1.6.2.3.	Model C	89
1.6.2.3.1.	Indholdet af modellen	89
1.6.2.3.2.	Beregning af modellen	89
1.6.2.3.2.1.	Forudsætninger for beregningen	90
1.6.2.3.2.2.	Kommunalbestyrelses(tillægs)vederlaget	90
1.6.2.3.2.3.	Amtsrådsmedlemmer	90
1.6.2.3.2.4.	Primærkommunalbestyrelsesmedlemmer	92
1.6.3.	Regulering af vederlagene	93
1.6.4.	Øvrige forudsætninger for en ny vederlagsordning	94
1.7.	Særligt om Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet	95
1.7.1.	Københavns kommune	95
1.7.2.	Frederiksberg kommune	96
1.7.3.	Hovedstadsrådet	97
2.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	99
2.1.	De gældende regler	99

2.2.	Ændrede regler for kommunalbestyrelses- medlemmer som følge af omlasningen af diæter til faste vederlag	99
2.2.1.	Mødebetingelsen	99
2.2.2.	Erstatning i stedet for vederlag eller ved siden af vederlag	100
2.2.2.1.	Enten vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	100
2.2.2.2.	Både vederlag og erstatning for tabt ar- bejdsfortjeneste	100
2.3.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	102
2.4.	Udvalgets overvejelser	102
2.4.1.	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	102
2.4.1.1.	Enten vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	102
2.4.1.2.	Både vederlag og erstatning for tabt ar- bejdsfortjeneste	103
2.4.2.	Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	107
2.4.3.	Udvalgsformænd	107
3.	Efterløn til udvalgsformænd	107
3.1.	Indledning	107
3.2.	Udvalgets overvejelser	108
3.3.	Udvalgets forslag	108
4.	Gruppelivsforsikring	109
4.1.	Henvendelsen fra Kommunernes Landsforening..	109
4.2.	Udvalgets overvejelser	109
5.	Sammenfatning af udvalgets forslag	109
5.1.	Udvalgets stillingtagen	109
5.1.1.	Omlægning af diæter til vederlag	109
5.1.2.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, ef- terløn til udvalgsformænd og gruppelivsfor- sikring for borgmestre	113
5.2.	Virkningerne af udvalgets forslag	113
5.2.1.	Virkningerne for det enkelte medlem	113
5.2.2.	Virkningerne for den enkelte kommune	116
5.2.3.	Virkningerne på landsplan (den økonomiske neutralitet)	117
KAPITEL V.	VEDERLÆGGELSE MED HJEMMEL I SPECIALLOVGIV- NINGEN ELLER I VEDTÆGTERNE FOR KOMMUNALE FÆLLESSKABER M.M.	121
1.1.	Indledning	121

1.1.1.	Eksempler på vederlagsbestemmelser m.v. i speciallovgivningen	121
1.1.2.	Undervisningsministeriets henvendelse til indenrigsministeriet	122
1.2.	Betydningen af speciallovgivningens vederlags- og diætbestemmelser	122
1.2.1.	Vederlagsbestemmelser	122
1.2.2.	Diætbestemmelser	122
1.3.	Udvalgets overvejelser om muligheden for en samling af speciallovgivningens vederlags- og diætbestemmelser i de kommunale styrelseslove	123
1.3.1.	Vederlag	123
1.3.2.	Diæter	124
1.4.	Udvalgets forslag til en standardbestemmelse vedrørende diæter m.m.	124
2.	Fortsat vederlæggelse med hjemmel i speciallovgivningen af kommunalbestyrelsesmedlemmers "andre kommunale hverv"	125
2.1.	Indledning	125
2.2.	Udvalgets overvejelser	126
2.3.	Udvalgets forslag	126
3.	Vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmers "andre hverv" med hjemmel i vedtægterne for kommunale fællesskaber eller andre selskaber med kommunal deltagelse	127
3.1.	Indledning	127
3.2.	Udvalgets overvejelser	128
3.3.	Udvalgets konklusion	128
KAPITEL VI.	STYRELSESMÆSSIGE KONSEKVENSER AF EN OMLÆGNING AF MØDEDIÆTER TIL FASTE VEDERLAG	130
1.	Indledning	130
2.	Momenter af styrelsesmæssig karakter	130
2.1.	Definition	130
2.2.	Lovgivning	130
2.3.	Delegation	131
2.4.	Økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer	132
3.	Nærmere vurdering af diætumlægningens betydning for de styrelsesmæssige forhold	132
3.1.	Indledning	132
3.2.	Arbejdet i selve kommunalbestyrelsen	132
3.3.	Arbejdet i udvalgene	133

3.4.	Arbejdet i andre kommunale hverv	134
KAPITEL VII.	OMBUDBEKENDTGØRELSEN OG DE KOMMUNALE STY- RELSESLOVE	136
1.	Udvalgets kommissorium og asndringen af bortfaldsdatoen i § 3, stk. 4, i ombudsbe- kendtgørelsen	136
2.	Ombudsbekendtgørelsen og dens betydning for formænd for kommunalbestyrelsens stå- ende udvalg	137
2.1.	Hvem er omfattet af bekendtgørelsen?	137
2.2.	Tjenestefrihed	137
2.3.	Lønfradragsreglerne	137
2.4.	Særreglen i § 3, stk. 3, for udvalgsfor- mænd	138
2.5.	Borgerligt ombud	139
2.6.	Frihed til varetagelse af ombud	140
3.	Udvalgets overvejelser	140
3.1.	Indledende bemærkninger	140
3.2.	Modeller for løsning af formandsvederlæg- gelsen	141
3.2.1.	Generel forhøjelse af vederlagssatserne	141
3.2.2.	Mulighed for dækning af tabt arbejdsfortje- neste	141
3.3.	Udvalgets forslag	143
KAPITEL VIII.	FORHOLDET MELLEM DAGPENGEREGLERNE I AR- BEJDSLØSHEDSFORSIKRINGSLOVGIVNINGEN OG DE ØKONOMISKE YDELSER EFTER DE KOMMUNALE STY- RELSESLOVE	146
1.	Udvalgets kommissorium	146
2.	Indenrigsministeriets henvendelse til ar- bejdsministeriet	146
3.	Arbejdsministeriets oplysninger	147
3.1.	Lov om arbejdsformidling og arbejdsløsheds- forsikring m.v. (lovbekendtgørelse nr. 358 af 25. juli 1983)	148
3.2.	Bekendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982 om arbejdes og indtægters betydning for ar- bejdsløshedsdagpengenes størrelse	148
3.3.	Vejledning om anvendelsen af reglerne i be- kendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982 om ar- bejdes og indtægters betydning for arbejds- løshedsdagpengenes størrelse	149

4.	Nærmere om de gældende regler	149
4.1.	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	149
4.1.1.	Det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen	149
4.1.2.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	150
4.1.3.	Møde- og kursusdiæter	150
4.1.4.	Andre vederlag efter den kommunale styrelseslovgivning	150
4.2.	Særlige regler for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	151
5.	Konsekvenser ved omlægning af kommunalbestyrelsesmedlemmers diæter til vederlag	152
5.1.	Medlemmer, der modtager fast vederlag	152
5.2.	Medlemmer, der modtager erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	152
6.	Ingen konsekvenser for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	152
7.	Udvalgets overvejelser	152
7.1.	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	152
7.2.	Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	155
7.3.	Særligt om udvalgsformænd	155

+ BILAG 1 - 12 .

KAPITEL I.

INDLEDNING.

1. Udvalgets nedsættelse.

Den 15. april 1983 besluttede indenrigsministeren at nedsætte et udvalg med den opgave at fremkomme med forslag til forenkling og omlægning af bestemmelserne i de kommunale styrelseslove om vederlag og diæter.

Udvalget fik følgende kommissorium:

"Udvalget har til opgave at fremkomme med forslag til forenkling og omlægning af bestemmelserne i de kommunale styrelseslove om vederlag og diæter m.v. til medlemmer af kommunalbestyrelser m.v. med henblik på at konvertere de nuværende mødediæter til faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og kommunalbestyrelsens udvalg.

I overvejelserne skal udvalget lægge til grund, at der ikke sker ændring i størrelsen af de samlede økonomiske ressourcer til de pågældende ydelser.

Udvalget skal endvidere overveje, hvilke initiativer der bør iværksættes som følge af, at § 3, stk. 3, i finansministeriets bekendtgørelse nr. 636. af 7. december 1982 (ombudsbekendtgørelsen) bortfalder med virkning fra den 1. januar 1984. Udvalget skal endelig overveje behovet for at søge gennemført ændringer i lovgivningen med henblik på at samordne de ydelser, der ydes i henhold til de kommunale styrelseslove og arbejdsløshedsforsikringslovgivningen til personer, der er arbejdsledige."

Kontorchef i indenrigsministeriet Steen Thorbek blev udpeget til formand for udvalget, men blev den 22. juni 1983 afløst af kontorchef Johan Erichsen, indenrigsministeriet.

Udvalget fik iøvrigt følgende sammensætning:

Administrationschef Erling Bull Andersen
(udpeget af Kommunernes Landsforening).

Adm. direktør Jens M. Nielsen
(udpeget af Amtsrådsforeningen i Danmark).

Direktør A. Ringgaard Pedersen
(udpeget af Københavns kommunalbestyrelse).

Juridisk direktør Kurt Nielsen
(udpeget af Frederiksberg kommunalbestyrelse).

Direktør Chr. Mogensen
(udpeget af hovedstadsrådet).

Sekretær:

Fuldmægtig i indenrigsministeriet Sven Rindom.

Fra den 4. maj 1984 blev udvalgets sekretariat suppleret med fuldmægtig i indenrigsministeriet Hanne Willumsen.

2. Baggrunden for udvalgets nedsættelse.

I efteråret 1982 besluttede regeringen at påbegynde en kampagne for forenkling og smidiggørelse af den offentlige administration.

Som et led heri anmodede indenrigsministeren i skrivelse af 20. september 1982 samtlige borgmestre og amtsborgmestre om at indsende oversigter over regler i love og administrative forskrifter m.v., som i unødvendig grad gjorde administrationen kompliceret og tids- og omkostningskrævende.

Sideløbende hermed overvejede indenrigsministeriet, i hvilket omfang det ville være muligt og hensigtsmæssigt at forenkle og tydeliggøre reglerne om vederlag og diæter (samt pension), der ydes til kommunalbestyrelsesmedlemmer (borgmestre) med hjemmel i de kommunale styrelseslove.

Det var indenrigsministeriets opfattelse, at der kunne rettes kritik mod de gældende regler ud fra to synsvinkler.

For det første er proceduren for fastsættelse og ændring af vederlag, pension og efterløn til borgmestre, vederlag til 1. viceborgmestre samt vederlag til formænd for kommunalbestyrelsernes stående udvalg ikke så smidig og hurtig, som det kunne ønskes. De nævnte vederlag fastsættes i kommunens styrelsesvedtægt, der vedtages (og ændres) gennem to beslutninger i kommunalbestyrelsen og efterfølgende stadfæstelse af

indenrigsministeren. Tilsvarende regler gælder for beslutninger om borgmesterspension.

De maksimale vederlag, som kommunalbestyrelser og amtsråd kunne forvente stadfæstet, er hidtil blevet meddelt af indenrigsministeriet i form af (vejledende) cirkulærer (cirkulæreskrivelser), både for så vidt angår den maksimale størrelse af vederlag til borgmestre, rådmænd og amtsborgmestre og vederlag til formændene for kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes stående udvalg samt beskæftigelsesudvalget nedsat i henhold til den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 4. Endvidere er vederlag til formænd for ligningskommissioner, der har hjemmel i skattestyrelseslovens § 1, og til formænd for skolekommissioner, der har hjemmel i skolestyrelseslovens § 18, omfattet af de maksimale grænser i indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse vedrørende vederlag til udvalgsformænd m.fl.

Fastsættelse af pension og efterløn til borgmestre er hidtil sket ved kommunalbestyrelsens vedtagelse af et styrelsesvedtægtstillæg vedrørende borgmesterspension, jfr. indenrigsministeriets cirkulære nr. 244 af 1. oktober 1970 om stadfæstelse af tillæg til de kommunale styrelsesvedtægter vedrørende pensionering af borgmestre, der er ændret ved indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 1975. Styrelsesvedtægtstillægget vedtages af kommunalbestyrelserne ved to behandlinger og stadfæstes af indenrigsministeriet. Reglerne gælder også for amtsrådene.

Udover at proceduren ved fastsættelse af de nævnte vederlag m.v. som nævnt var tung, kunne det også konstateres, at diætreglerne vedrørende kommunale hverv giver anledning til mange tvivlsspørgsmål både hos det enkelte medlem, i kommunalbestyrelserne, i den kommunale administration, i den kommunale revision og hos de kommunale tilsynsmyndigheder.

Indenrigsministeriet fandt sin opfattelse af et behov for forenkling af reglerne om vederlag og diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer bekræftet gennem svar, der fremkom på indenrigsministerens henvendelse til landets borgmestre vedrørende områder, hvor forenkling er mulig og ønskelig.

På denne baggrund udarbejdede indenrigsministeriet i foråret 1983 et udkast til forslag til ændring af de kommunale styrelseslove vedrørende forenkling af vederlags- og diætbestemmelserne.

Hovedindholdet af dette udkast var en overførelse af vederlags- og pensionsbestemmelserne fra styrelsesvedtægterne til bekendtgørelser samt en konvertering af mødediæterne til faste vederlag.

Udkastet blev drøftet på et møde i indenrigsministeriet den 6. april 1983 med repræsentanter for de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommunalbestyrelser samt hovedstadsrådet.

På mødet gav de kommunale parter generelt deres tilslutning **til**, at bestemmelserne om borgmestervederlag og -pension blev frigjort fra styrelsesvedtægterne og overført til centralt fastsatte obligatoriske regler.

De kommunale parter foreslog imidlertid, at den del af udkastet til lovforslag, der omhandlede konvertering af mødediæter til faste vederlag, blev gjort til genstand for behandling i et udvalg med kommunal deltagelse.

De kommunale parter henviste særligt til, at en konvertering af mødediæter til faste vederlag ville kunne medføre en ikke uvæsentlig ændring af vederlæggelsesforholdene for det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem samt ændring af den enkelte kommunes udgiftsniveau for denne vederlæggelse. Det blev endvidere anført, at en generel og - for nogen - indgribende ændring af de økonomiske vilkår for deltagelse i det kommunalpolitiske arbejde i princippet bør gennemføres til ikrafttrædelse ved en kommunal valgperiodes begyndelse, d.v.s., at ændringen først burde have virkning fra den 1. januar 1986.

Indenrigsministeren tilsluttede sig den af de kommunale parter foreslåede opdeling af reformen af vederlags- og diætbestemmelser og nedsættelse af et udvalg. Den 16. februar 1984 fremsatte indenrigsministeren i folketinget et forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove indeholdende bl.a. de ovennævnte regler om fastsættelse af vederlag og pension til borgmestre (amtsborgmestre) og magistratsmedlemmer samt vederlag til 1. viceborgmestre. Lovforslaget er gennemført ved lov nr. 210 af 16. maj 1984, og de her omhandlede bestemmelser om borgmestervederlag m.v. træder i kraft den 1. januar 1985.

3. Udvalgets arbejde og afgrænsning af kommissoriet.

3.1. Udvalgets arbejde.

Udvalget afholdt sit første møde den 22. september 1983 og har afholdt ialt 15 møder, heraf flere heldagsmøder.

Udvalget har i forbindelse med sit arbejde løbende haft kontakt med de kommunale organisationer, og disse har forsynet udvalget med forskelligt materiale. Endvidere har enkeltpersoner rettet henvendelse til udvalget.

Udvalget har endvidere gennem indenrigsministeriet brevvekslet med finansministeriet, arbejdsministeriet og ministeriet for skatter og afgifter.

Udvalget har fra indenrigsministeriet modtaget oplysninger om samtlige de af primærkommunerne og amtskommunerne ydede vederlag, mødediæter og godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste i 1982. Oplysningerne vedrører borgmestervederlag og vederlag til 1. viceborgmestre, vederlag til udvalgsformænd og rådmænd, mødediæter, faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen samt godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste.

Disse oplysninger stammer fra de indberetninger, som de enkelte kommuner har foretaget til indenrigsministeriet af deres regnskabstal for 1982 i overensstemmelse med det kommunale budget- og regnskabssystems forskrifter.

Udvalget har tillige modtaget oplysninger om summen af ydede mødediæter i 1980 og 1981.

Indenrigsministeriet har endvidere for udvalget foretaget en EDB-mæssig behandling af oplysningerne for 1982, idet disse er blevet fordelt på grupper af kommuner, der er inddelt efter størrelsen af indbyggertallet.

De oplysninger vedrørende mødediæter, der er modtaget gennem det kommunale budget- og regnskabssystem, indeholder for så vidt angår diæter alene den samlede sum, der ialt er ydet til kommunalbestyrelsesmedlemmer og til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Udvalget fandt det til brug for sit arbejde ønskeligt at søge belyst, hvorledes den samlede sum af mødediæter i 1982 indenfor de enkelte kommuner fordelte sig på funktioner. Det var

således ønskeligt at få angivet forholdet: mellem mødediæter, der var ydet til kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer. Endvidere ønskedes mødediæterne til kommunalbestyrelsesmedlemmer fordelt på møder i selve kommunalbestyrelsen, i økonomiudvalget og i de stående udvalg, i beskæftiaelsesudvalg, i kommissioner samt i kommunalbestyrelsesmedlemmers "andre hverv".

En mulig fremgangsmåde ville være at anmode samtlige kommuner om de ønskede oplysninger, men en sådan fremgangsmåde ville kræve en ikke uvæsentlig ressourceanvendelse i alle kommuner.

Udvalget fandt derfor, at man i stedet burde foretage en pilotundersøgelse for regnskabsåret 1982 i udvalgte kommuner ved hjælp af et spørgeskema. De primærkommuner, der blev anmodet om at deltage i undersøgelsen, blev udvalgt efter indstilling fra Kommunernes Landsforening.

Pilotundersøgelsen har omfattet ialt 23 primærkommuner, fordelt efter indbyggertal og geografisk placering, samt samtlige amtskommuner. Blandt primærkommunerne har man spurgt de tre egentlige magistratsstyrede kommuner. Frederiksberg kommune og hovedstadsrådet har til udvalget udarbejdet et tilsvarende materiale.

Endvidere har Københavns kommune til udvalget udarbejdet oplysninger om vederlagsforhold m.v.

3.2. Afgrænsning af kommissoriet.

Det fremgår af kommissoriet, at udvalget bl.a. skal fremkomme med forslag til forenkling og omlægning af bestemmelserne i de kommunale styrelseslove om vederlag og diæter til medlemmer af kommunalbestyrelser m.v.

Således som kommissoriet er affattet, er det ikke udvalgets opgave at foretage en vurdering af, hvorvidt der er behov for at ændre de nugældende regler på området.

Som følge heraf har udvalget ikke fundet anledning til at foretage en egentlig og detaljeret analyse af de gældende bestemmelser om vederlag og diæter i de kommunale styrelseslove. Udvalget har dog udarbejdet en oversigt for så vidt angår udviklingen i reglerne om ydelse af diæter og vederlag og en oversigt over den gældende retstilstand på området, der i vidt omfang hviler på administrativ praksis.

Udover de emner, der direkte er omfattet af kommisso-
riet, har udvalget fundet det påkrævet eller naturligt at
behandle nogle andre spørgsmål, der har sammenhæng hermed,
herunder spørgsmål, der er blevet forelagt udvalget.

København, den 9. november 1984

Erling Bull Andersen

Johan Erichsen
(formand)

Chr. Mogensen

Jens M. Nielsen

Kurt Nielsen

A. Ringgaard Pedersen

Sven Rindom
(sekretær)

Hanne Willumsen
(sekretær)

KAPITEL II.

SAMMENFATNING AF UDVALGETS OVERVEJELSER.

1. Udvalgets væsentligste forslag.

Efter kommissoriet falder udvalgets arbejde i 3 dele, idet udvalget skulle

- fremsætte forslag til omlægning af de kommunale styrelsesloves diæter til vederlag,
- overveje, hvad der skulle foretages ved bortfaldet af de særlige regler i finansministeriets "ombudsbekendtgørelse" om lønfradrag for udvalgsformænd, og
- overveje behovet for lovændringer for at samordne de ydelser en arbejdsledig, som har kommunale hverv, kan få efter de kommunale styrelseslove og arbejdsløshedsforsikringslovgivningen.

Hovedvægten i udvalgets arbejde har naturligt ligget på diætumlægningen.

En diæt er en form for vederlæggelse, som er betinget af deltagelse i et møde, mens et vederlag i princippet ydes uafhængigt af mødedeltagelse.

Udvalgets opgave vedrørende diæter har ikke været at vurdere, om der burde foretages en omlægning af diæterne, men alene at vurdere, hvorledes omlægningen kunne ske.

3 af udvalgets medlemmer (Bull Andersen, Chr. Mogensen og Jens M. Nielsen) har i den forbindelse ønsket at understrege, at det forhold, at der i kapitel IV er taget stilling til forskellige modeller for en omlægning, ikke er ensbetydende med, at disse medlemmer kan gå ind for en omlægning.

De diæter, udvalget foreslår omlagt, er de diæter kommunalbestyrelsesmedlemmer får udbetalt med hjemmel i de kommunale styrelseslove.

Efter udvalgsflertallets forslag (model A) skal diæterne afløses af en fler-vederlagsordning. Princippet i denne vederlagsordning er for det første, at der til alle kommunalbestyrelsesmedlemmer ydes et vederlag for arbejdet i selve kommunalbestyrelsen, der også skal dække arbejdet med andre kommunale hverv. Dette vederlag skal være ens for alle

kommunalbestyrelsesmedlemmer og i øvrigt lægges sammen med det eksisterende faste vederlag. (Om Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet henvises til det nedenfor anførte).

Ud over kommunalbestyrelsesvederlaget skal der for det andet ydes faste vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Den enkelte kommunalbestyrelse disponerer over en pulje til udvalgsvederlag. Kommunalbestyrelsen beslutter, hvorledes denne pulje skal fordeles til de nævnte udvalg. Hele puljen skal fordeles og fordelingen foretages for mindst et regnskabsår ad gangen med mulighed for ændringer, hvis kommunens udvalgsstruktur ændres i regnskabsåret.

Det enkelte udvalgs pulje deles ligeligt mellem medlemmerne. En vederlagt udvalgsformand skal ikke kunne oppebære vederlag for medlemskab af det udvalg, den pågældende er formand for.

Udvalgspuljens størrelse afhænger for det første af, om der er tale om en amtskommune eller en primærkommune. Dernæst tages der hensyn til den enkelte amtskommunes/primærkommunes størrelse, idet puljens størrelse gradueres i forhold til de kommunestørrelser, som kendes fra borgmestervederlagene.

Vederlagene, der er skattepligtige, foreslås reguleret i takt med borgmestervederlagene.

Borgmestre skal ikke kunne oppebære de nye vederlag.

Udvalget skal ifølge sit kommissorium fremsætte forslag, som er økonomisk neutrale på landsplan. Derfor har udvalget foretaget en opgørelse af diætudbetalingerne i 1982 og derefter omregnet disse til 1984-niveau. Det beløb, udvalget er kommet frem til, er herefter fordelt efter de ovenfor nævnte principper.

(Tillægs)vederlaget, som sammen med det nuværende faste vederlag på ca. 15.000 kr. om året, skal dække et kommunalbestyrelsesmedlems arbejde i kommunalbestyrelsen og med andre kommunale hverv, foreslås i 1984-niveau sat til 5.000 kr. D.v.s., at alle menige kommunalbestyrelsesmedlemmer vil være sikret et årligt vederlag på mindst ca. 20.000 kr.

Udvalget skønner, at vederlaget pr. udvalgspost typisk vil variere mellem 15.000 kr. - 25.000 kr. årligt i en amtskommune og 8.000 kr. - 20.000 kr. i en primærkommune.

I øvrigt foreslås særlige regler for Københavns og Frederiksberg kommuner samt for hovedstadsrådet.

Medlemmer af borgerrepræsentationen i København, der efter de gældende regler ikke kan oppebære diæter, skal modtage ét enkelt skattepligtigt vederlag, der i 1984-niveau foreslås at udgøre 55.000 kr. årligt pr. medlem.

For medlemmer af Frederiksberg kommunalbestyrelse og hovedstadsrådet foreslås en fler-vederlagsordning som for de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer. Det årlige (tillægs)vederlag for arbejdet i selve kommunalbestyrelsen, foreslås dog i 1984-niveau sat til 10.000 kr. for medlemmer af Frederiksberg kommunalbestyrelse (der derved sikres et årligt vederlag på ca. 25.000 kr.). For medlemmerne af hovedstadsrådet, der efter de gældende regler ikke oppebærer fast vederlag, foreslås et vederlag på 3.000 kr. årligt for medlemskab af rådet.

En omlægning af diæter til vederlag må gennemføres ved en ny valgperiodes begyndelse.

Med hensyn til de 2 sidste punkter i udvalgets kommissorium henvises til resumeet nedenfor under 3. af henholdsvis kapitel VII og kap. VIII.

2. Betænkningens systematik.

Som baggrund for overvejelserne vedrørende diæt-omlægningen har udvalget i kapitel III beskrevet udviklingen i reglerne i de kommunale styrelseslove om økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer. I samme kapitel er der redegjort for de gældende bestemmelser.

Udvalgets overvejelser om og forslag til, hvorledes diæt-omlægningen kan gennemføres, findes i kapitel IV. I samme kapitel er behandlet andre økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer, herunder spørgsmålet om ændring af reglerne om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og spørgsmålet om indførelse af hjemmel for efterløn til udvalgsformænd. Endelig følger en sammenfatning af de fremlagte forslag.

I kapitel V behandler udvalget for det første spørgsmålet, om det er muligt at samle alle speciallovgivningens bestemmelser om vederlæggelse af kommunens kasse i de kommunale styrelseslove. Da udvalget ikke finder dette muligt, overvejes

om det er rimeligt, at uisse kommunale hverv, som kommunalbestyrelsesmedlemmer varetager, fortsat kan vederlægges udover de nye faste vederlag, fordi der er en speciel hjemmel herfor i speciallovgivningen eller i vedtægterne for kommunale fællesskaber m.m.

Eventuelle styrelsesmæssige konsekvenser af den foreslåede nye vederlagsordning behandles i kapitel VI.

I kapitel VII stiller udvalget forslag til, hvad der bør foretages i anledning af, at de særlige regler om lønfradrag for udvalgsformænd i finansministeriets såkaldte ombudsbekendtgørelse, bortfalder.

Endelig vurderes i kapitel VIII, om der er behov for lovændringer for at samordne de ydelser en arbejdsledig med kommunale hverv kan få efter de kommunale styrelseslove og arbejdsløshedsforsikringslovgivningen.

3. Resumé af de enkelte kapitler.

Kapitel III.

Oversigt over udviklingen i reglerne om ydelse af diæter og vederlag og over de gældende vederlæggelsesregler i den kommunale styrelseslovgivning.

Under 1. redegøres for, at hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem oprindeligt blev betragtet som et ulønnet æreshverv, således at der til vederlæggelse krævedes særlig hjemmel. Indtil 1950 fandtes en sådan hjemmel kun i enkelte tilfælde.

I 1950 indførtes der hjemmel for at yde diæter. Diætregerne blev ændret flere gange i de følgende år. Det grundlæggende princip, at diæter var erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, blev forladt i 1979, hvor det blev bestemt, at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ydes ved siden af diæterne. Diæterne gik herved over til at være en form for begrænset lønordning for deltagelse i møder.

I 1980 indførtes et fast vederlag til alle kommunalbestyrelsesmedlemmer ud over diæterne. Kommunalbestyrelsesmedlemmer kunne vælge i stedet for vederlaget at få erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Under 2. gennemgås de gældende regler om økonomiske ydelser til borgmestre, rådmænd, viceborgmestre, udvalgsformænd,

kommunalbestyrelsesmedlemmer og andre personer, som varetager kommunale hverv.

De gældende regler er i vidt omfang fastlagt ved indenrigsministeriets vejledende udtalelser m.v. på området.

Kapitel IV.

Udvalgets overvejelser om og forslag til den fremtidige vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer med hjemmel i de kommunale styrelseslove.

Under 1. behandles diætumlægningen.

Da det i kommissoriet er bestemt, at diætumlægningen skal være økonomisk neutral, redegøres først for, hvordan dette må forstås: at det beløb, som i en given periode på landsplan ville være ydet i diæter efter de kommunale styrelseslove, i stedet skal udbetales som vederlag. D.v.s., at omlægningen ikke skal være økonomisk neutral i forhold til enkeltpersoner eller kommuner.

Udvalget har som undersøgelsesperiode valgt regnskabsåret 1982. For dette år har man fra indenrigsministeriet modtaget de diætoplysninger, som fremgår af kommunernes indberetninger til indenrigsministeriet efter budget- og regnskabssystemet.

For at få mere detaljerede oplysninger om diætudbetalingerne end regnskabssystemet giver, har udvalget desuden foretaget en særlig undersøgelse (pilotundersøgelsen) omfattende alle amtskommuner, de 3 magistratskommuner samt et repræsentativt udsnit af de øvrige kommuner.

Ifølge budget- og regnskabssystemets oplysninger har kommunerne ialt i 1982 ydet diæter på ca. 120 mill. kr. Pilotundersøgelsen viste imidlertid, at den samlede diætsum bl.a. på grund af forskellig konteringspraksis i kommunerne kun kan opgøres med en vis usikkerhed. Den kan derfor alene betragtes som vejledende med hensyn til omlægningens økonomiske ramme.

Udvalget har omregnet diætsummen til 1984-niveau.

Derefter redegøres for, at kun kommunalbestyrelsesmedlemmer har så faste rammer om deres kommunalpolitiske virke, at det for dem er muligt at indføre vederlag i stedet for diæter.

Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer skal derfor fortsat kunne tillægges diæter.

Udvalget udskiller af denne grund en del af den samlede diætsum til anvendelse til diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer. Denne udskillelse sker ved hjælp af pilotundersøgelsens oplysninger om diætudbetalingernes fordeling mellem kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Efter således at have beregnet en økonomisk ramme for diætumlægningen overvejer udvalget efter hvilke principper en sådan omlægning kan ske.

Udvalget omtaler 2 grundtyper: dels ét-vederlagsmodeller dels fler-vederlagsmodeller og gennemgår en række "tekniske modeller".

Ved ét-vederlagsmodellerne konverteres den samlede diætsum til et (forhøjet) fast vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Fordelingen af den samlede diætsum kunne ske ligeligt mellem alle landets kommunalbestyrelsesmedlemmer eller ligeligt mellem alle kommunalbestyrelsesmedlemmer indenfor hver af de tre kommunetyper: amtskommuner, magistratskommuner og øvrige primærkommuner. Fordelingen af diætsummen kunne også ske ligeligt mellem alle kommunalbestyrelsesmedlemmer i kommunegrupper baseret på indbyggertal, eventuelt således at kommunerne forinden var inddelt i de ovennævnte kommunetyper.

Fordelingen af den samlede diætsum kunne i stedet foretages mellem kommuner, som derefter skulle viderefordre til de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer.

I alle ét-vederlagsmodellerne forudsættes det nugældende faste vederlag efter den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 1, opretholdt, d.v.s., at det nye faste vederlag ville fremtræde som et forhøjet fast vederlag.

Ved fler-vederlagsmodellerne omlægges en del af den samlede diætsum til et fast vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen, der forudsættes også at dække varetægelse af andre kommunale hverv. Vederlaget skal sammenlægges med det gældende faste vederlag, jfr. § 16, stk. 1, i den kommunale styrelseslov.

Den resterende del af den samlede diætsum omlægges til faste vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Både ét- og flerverderlagsmodeller vil kunne suppleres med en ordning, hvorefter der for hvert møde/ fremmøde ydes en form for økonomisk godtgørelse, eventuelt forbeholdt de kommunalbestyrelsesmedlemmer, som har en lang afstand til mødestedet.

Efter således at have skitseret de principper en diætumlægning kunne finde sted efter, sammenholder udvalget under 1.6. disse principper med de oplysninger, udvalget har modtaget vedrørende diætudbetalingerne i 1982.

Udvalget har måttet konstatere,

at der ikke umiddelbart er grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem den enkelte kommunes indbyggertal og kommunens samlede udgifter til mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer,

at der ikke umiddelbart er grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunes indbyggertal og diætudbetalingen pr. medlem

at der ikke umiddelbart er grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunalbestyrelses medlemstal og udgifterne pr. medlem til diæter,

at der ikke er nogen absolut sammenhæng mellem det antal diætgivende udvalgsposter, det enkelte medlem har, og de mødediæter medlemmet har fået udbetalt.

Udvalget har derfor fundet det vanskeligt at finde nogle kriterier for en ny vederlagsordning, der kan medføre, at de nye faste vederlag blot nogenlunde kommer til at svare til de hidtidige diætbeløb til de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, hvis disse kommunalbestyrelsesmedlemmer fortsat efter omlægningen af diæter til vederlag varetog de samme funktioner.

Udvalget har derfor lagt hovedvægten på at stille forslag, som er enkle.

Udvalget fremlægger derefter 3 modeller, A, B og C.

Om indholdet af model A, kan der henvises til, hvad der er anført ovenfor under 1.

Det centrale i model B, der ligesom model A er en fler-vederlagsordning, er den beregningsmåde, der anvendes for at opgøre det samlede beløb, den enkelte kommunalbestyrelse kan disponere over til vederlag.

Udgangspunktet for denne beregning er en ét-vederlagsmodel. Den samlede diætsum deles først i en pulje for primærkommuner og i en pulje for amtskommuner. Hver kommunetypens pulje deles med antallet af kommunetypens kommunalbestyrelsesmedlemmer. Det herved fremkomne beløb gange med antallet af menige kommunalbestyrelsesmedlemmer i den enkelte kommune udgør kommunens samlede vederlagspulje. En nærmere angiven del af det beløb, kommunalbestyrelsen kan disponere over, skal anvendes til et vederlag for arbejdet i kommunalbestyrelsen og arbejdet med andre kommunale hverv, mens resten skal fordeles til vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

I 1984-niveau ville et amtsråd efter model B kunne disponere over ca. 47.000 kr. årligt pr. medlem, og en primærkommunalbestyrelse over ca. 33.000 kr. årligt pr. medlem. I begge tilfælde er inkluderet det nuværende faste vederlag på ca. 15.000 kr. om året.

Model C er ligesom model A en fler-vederlagsmodel med ens (tillægs)vederlag på 5.000 kr. om året til alle kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Model C adskiller sig fra model A ved den måde udvalgspuljen beregnes på. Den pulje, der resterer til udvalgsvederlag for hver af de 2 kommunetyper, fordeles således, at hver kommunalbestyrelse skal kunne disponere over et beløb til udvalgsvederlag svarende til antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer gange en vis procentdel af borgmestervederlaget i kommunen. De procentsatser af borgmestervederlaget, udvalget har beregnet, er ca. 8,5 for amtskommuner og ca. 5,3 for primærkommuner.

Fælles for alle 3 modeller er, at kommunalbestyrelsen skal anvende hele sin vederlagspulje, 'at' borgmesteren aldrig kan få del i disse vederlag, at en vederlagt udvalgsformand ikke får del i udvalgets pulje, at fordelingen skal ske for mindst ét regnskabsår ad gangen (alene med undtagelse ved vedtægtsregulerede strukturændringer i udvalgene), at medlemmerne har pligt til at modtage vederlagene, og at medlemmerne ikke med hjemmel i de kommunale styrelseslove kan modtage anden egentlig vederlæggelse af kommunens kasse.

Det er endvidere en forudsætning, at den diætsum, der skal omlægges, ajourføres til det niveau, der er gældende ved en nyordnings ikrafttræden.

Alle 3 modeller, som i øvrigt kan kombineres med en møde/fremmødegodtgørelse, forudsættes sat i relation til et borgmestervederlag og reguleret i takt hermed.

Et flertal i udvalget (alle undtagen Jens M. Nielsen) finder, at der samtidig med diætombelægningsen bør indføres hjemmel for, at kommunalbestyrelsen kan maksimere antallet af diætgivende møder for kommunale hverv, der varetages af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Udvalgets forslag for Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet er omtalt foran under 1.

Under 2. behandler udvalget spørgsmålet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Allerede som følge af at de gældende regler knytter retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til diættudbetalingen, vil det efter en diætombelægning være nødvendigt at ændre betingelserne for, at kommunalbestyrelsesmedlemmer kan få en sådan erstatning.

Udvalget er enig om, at det er nødvendigt fortsat at kunne udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Udvalget foreslår, at diættbetingelsen erstattes af et krav om, at der skal være afholdt et møde.

Et flertal i udvalget (alle undtagen Johan Erichsen) finder, at hensynet til ikke at forringe kommunalbestyrelsesmedlemmers økonomiske situation er så tungtvejende, at der derfor bør kunne ydes disse erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ved siden af vederlagene, alene mod at der gives afkald på et beløb svarende til det hidtidige faste vederlag.

Johan Erichsen finder, at retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste må betinges af, at et kommunalbestyrelsesmedlem giver afkald på alle sine vederlag. Hovedsynspunktet bag Johan Erichsens stillingtagen er, at de nye vederlag kan sammenlignes med en deltidsvederlæggelse, og at der ikke logisk kan kræves erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samtidig med, at der optjenes en vederlæggelse. Dertil kommer, at dette forslag er lettere at administrere end udvalgsflertallets forslag.

For ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer foreslås retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i det

omfang, de efter kommunalbestyrelsens beslutning oppebærer diæter for deres kommunale hverv, tydeliggjort.

Under 3. foreslår udvalget, at der indføres hjemmel, der sikrer vederlagte udvalgsformænd efterløn. Begrundelsen for dette forslag er den usikre økonomiske stilling, en udvalgsformand har, hvis den pågældende med kort varsel mister sit vederlagte formandshverv i en valgperiode.

Endelig afviser udvalget under 4. tanken om, at der skabes hjemmel for, at kommunerne kan betale præmien for en eventuel gruppelivsforsikring for borgmestre.

Under 5. sammenfatter udvalget sine forslag.

Af de 3 modeller A, B og C foretrækker alle i udvalget, bortset fra Jens M. Nielsen model A.

Jens M. Nielsen foretrækker model B.

Johan Erichsen, Kurt Nielsen og A. Ringgaard Pedersen kan ikke anbefale en fremmødegødtgørelse under nogen form.

Bull Andersen ønsker indført en "ren" fremmødegødtgørelse.

Chr. Mogensen og Jens M. Nielsen ønsker fremmødegødtgørelse til alle kommunalbestyrelsesmedlemmer, som har en vis afstand til mødestedet.

Om de økonomiske virkninger af model A for det enkelte medlem, kan henvises til, hvad der er anført foran under 1.

Fordelen ved nyordningen er for det enkelte medlem, dels at vederlæggelsen fra det ene regnskabsår til det andet formodes at ligge nogenlunde fast, dels at medlemmet fritages for at holde regnskab med antallet og varigheden af møder, som vedkommende deltager i.

Den enkelte kommunalbestyrelse får efter model A en ordning, som ikke påvirker kommunalbestyrelsens valg af udvalgsstruktur. Endvidere kan kommunalbestyrelsen med langt større sikkerhed forudse de årlige udgifter til vederlæggelse af medlemmerne.

Da indenrigsministeriet forudsættes at foretage beregningerne af, hvilke beløb den enkelte kommunalbestyrelse kan disponere over ved ordningens indførelse, og da vederlagene som nævnt forudsættes reguleret i forhold til borgmestervederlagene, skønnes omlægningen ikke at medføre administrative problemer.

På landsplan er omlægningen af diæter tilstræbt at være økonomisk neutral, men da udgifterne til diæter kun kan opgøres med en vis unøjagtighed, er det usikkert, om dette bliver tilfældet.

Ved nyordningen opnås betydelige administrative forenklinger. De nugældende diæter giver anledning til mange tvivlsspørgsmål. Hertil kommer arbejdet med beregning og udbetaling af diæter.

Kapitel V.

Vederlæggelse med hjemmel i speciallovgivningen eller i vedtægterne for kommunale fællesskaber m.m.

I kapitel V behandler udvalget først under 1. spørgsmålet, om det er muligt at samle speciallovgivningens bestemmelser om vederlæggelse af kommunens kasse i de kommunale styrelseslove.

Når udvalget har taget dette spørgsmål op, selvom det ikke direkte er omfattet af kommissoriet, skyldes det, at udvalget gennem indenrigsministeriet har modtaget en henvendelse fra undervisningsministeriet, som fremsatte et sådant ønske, specielt med hensyn til vederlæggelsesbestemmelserne i skolestyrelsesloven.

Udvalget mener, at problemet må vurderes generelt.

Udvalget har hverken for hverv, der vederlægges med et egentligt vederlag, eller for hverv, som berettiger til diæter, kunnet pege på en fælles norm til at karakterisere disse hverv. Alle sådanne hverv måtte derfor opregnes i de kommunale styrelseslove eller de bestemmelser, der skulle udstedes med hjemmel i disse. En sådan ordning ville ikke være forenkende og kan derfor ikke anbefales.

Udvalget har imidlertid udformet en standard "diætparagraf", som kan anvendes ved ny lovgivning eller ændring i den gældende lovgivning.

Under 2. og 3. behandler udvalget to beslægtede problemer. Under 2 drejer det sig om, at der i speciallovgivningen kan være hjemmel for at vederlægge kommunalbestyrelsesmedlemmer af kommunens kasse, og under 3 om, at en tilsvarende hjemmel kan findes i vedtægterne for et kommunalt fællesskab m.m.

Dette betyder i begge tilfælde, at varetagelsen af visse kommunale hverv, efter en omlægning af diæter til vederlag, anses for vederlagt gennem vederlaget for medlemskab af kommunalbestyrelsen, medens andre kommunale hverv vederlægges særskilt med særlig hjemmel. Da de 2 "arter" hverv ofte kan være lige belastende, kan dette virke urimeligt.

Udvalget peger imidlertid ikke på nogen løsning af problemet.

Kapitel VI.

Styrelsesmæssige konsekvenser af en omlægning af mødediæterne til faste vederlag.

Ved styrelsesmæssige konsekvenser forstår udvalget de faktorer af ikke politisk art, der er bestemmende for en kommunes styrende organers handlemåde.

Det er udvalgets opfattelse, at de økonomiske ydelser for varetagelsen af kommunale hverv kun er en af flere faktorer, der er bestemmende for de styrelsesmæssige forhold i kommunerne.

Den vigtigste faktor, der regulerer de styrelsesmæssige forhold, er lovgivningen, som særlig i de kommunale styrelseslove fastsætter en forholdsvis tæt styrelsesmæssig regulering af det kommunalpolitiske arbejde. Udover lovgivningen er delegation også af betydning for de styrelsesmæssige forhold.

For kommunalbestyrelsesmedlemmer betyder diæt-omlægningen, at antallet af møder og disses længde fremtidig ingen indflydelse vil få på medlemmernes vederlæggelse. Dette gælder både med hensyn til kommunalbestyrelsesmøder, møder i kommunalbestyrelsens udvalg eller møder i andre kommunale hverv.

Da det er opfattelsen i udvalget, at kommunalbestyrelsesmedlemmer lader sig lede af interesse og respekt for det kommunalpolitiske arbejde samt mulighederne for at få indflydelse, skønnes diæt-omlægningen ikke: i nævneværdigt omfang at få indflydelse på mødeaktiviteten.

Udvalget vil ikke udelukke,, at den begrænsning af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmers diætgivende møder, der foreslås indført hjemmel for, kan betyde en vis indskrænkning i mødeaktiviteten i disses hverv.

Kapitel VII.

Ombudsbekendtgørelsen og de kommunale styrelseslove.

Ombudsbekendtgørelsen er finansministeriets bekendtgørelse nr. 636 af 7. december 1982 med senere ændringer. Den vedrører adgangen til tjenestefrihed for personer omfattet af statstjenestemandsloven. Tilsvarende regler anvendes i praksis for andre offentligt ansatte.

Hovedreglen i bekendtgørelsen er, at man har adgang til at få fri for at udføre borgerligt ombud. Hvis denne frihed ikke kan opnås ved omlægning af tjenesten, sker der en afkorting af den pågældendes løn efter nærmere angivne regler.

I § 3, stk. 3, findes en særregel for vederlagte formænd for udvalg nedsat af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd. Disse formænds lønfradrag kan højst udgøre et beløb svarende til formandshonoraret.

§ 3, stk. 3, skulle oprindeligt bortfalde pr. 1. januar 1984. Denne frist er senere udskudt til 1. januar 1986.

Udvalget har betragtet det som sin opgave at fremkomme med et forslag til ændring af de kommunale styrelseslove, hvorefter de pågældende formænd i hvert fald ikke skal udsættes for et indtægtstab som følge af fradrag i erhvervsindkomsten for fravær i forbindelse med varetagelsen af formandshvervene. Det er endvidere udvalgets opfattelse, at en nyordning skal tilrettelægges således, at en udvalgsformands samlede økonomiske situation skal være bedre, end hvis vedkommende ikke har et vederlagt formandshverv.

En sådan ordning bør efter udvalgets forslag etableres ved at give udvalgsformanden ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, såfremt lønfradraget overstiger halvdelen af formandsvederlaget. Maksimum for erstatningen skal være et beløb svarende til 1 1/2 gang formandsvederlaget.

Kapitel VIII.

Forholdet mellem dagpengereglerne i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen og de økonomiske ydelser efter de kommunale styrelseslove.

Ifølge arbejdsministeriets bekendtgørelse af 1. april 1982 om arbejdes og indtægters betydning for arbejdsløshedspengenes størrelse medfører ydelse af egentligt

vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer fradrag i dagpengene. Det er uden betydning, om hvervet udføres i eller uden for normal arbejdstid.

Disse regler i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen betyder med de gældende vederlæggelsesregler i de kommunale styrelseslove, at arbejdsledige kommunalbestyrelsesmedlemmer på grund af det faste vederlag får foretaget fradrag i dagpengene efter en omregningssats. Dette gælder dog ikke borgerrepræsentanter, hvis vederlæggelse i arbejdsministeriets regler sammenlignes med diæter.

Også andre vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer medfører fradrag.

Hvis et kommunalbestyrelsesmedlem i stedet for det faste vederlag kræver erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, foretages et fradrag i dagpengene svarende til det antal timer, der gives erstatning for.

Diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer medfører ikke i sig selv fradrag.

Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer får kun foretaget fradrag, hvis de modtager et egentligt vederlag, hvorimod der ikke er fastsat bestemmelser om betydningen af, at der oppebæres erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis udvalgets forslag til en diætumlægning gennemføres, vil arbejdsledige kommunalbestyrelsesmedlemmer blive dårligere stillet, fordi diæte:r erstattes af (flere) vederlag, der medfører, at der foretages (større) fradrag i dagpengene.

Udvalget finder det ikke ganske rimeligt, at ledige kommunalbestyrelsesmedlemmer efter de gældende regler må tåle fradrag i dagpengene på grund af modtagelse af vederlag som kommunalbestyrelsesmedlem. Det findes derfor ønskeligt, at dette spørgsmål afklares. Dette gælder så meget mere, hvis diætumlægningen gennemføres.

Udvalget finder det endvidere ønskeligt, at det afklares, hvad der skal ske, såfremt de foreslåede regler om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste gennemføres.

KAPITEL III.

OVERSIGT OVER UDVIKLINGEN I REGLERNE OM YDELSE AF DIÆTER OG VEDERLAG OG OVER DE GÆLDENDE VEDERLÆGGELSESGREGLER I DEN KOMMUNALE STYRELSESLOVGIVNING.

1. Oversigt over udviklingen i reglerne om ydelse af diæter og vederlag.

1.1. Indtil 1950.

Hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem (amtsrådsmedlem) samt andre (amts)kommunale hverv blev oprindeligt anset for (ulønnede) æreshverv, således at der til ydelse af vederlag krævedes særlig lovhjemmel. Indtil 1950 forelå en sådan hjemmel i enkelte tilfælde. Hovedreglen var imidlertid, at der ikke kunne ydes vederlæggelse til kommunalbestyrelsesmedlemmer eller for kommunale hverv i øvrigt.

1.2. Udviklingen i styrelseslovgivningen siden 1950.

Udviklingen siden 1950 i styrelseslovgivningen på dette område omtales nedenfor under 1.2.1. - 1.2.7. De anførte begrundelser for de gennemførte ændringer fremgår af bemærkningerne til de enkelte lovforslag.

1.2.1. 1950.

Da samfundsudviklingen havde medført, at arbejdet i de kommunale råd m.v. var blevet så byrdefuldt og tidkrævende, at mange kommunalbestyrelsesmedlemmer ville lide et økonomisk tab ved deres arbejde for samfundet, hvis de ikke kunne blive vederlagt under en eller anden form, blev der ved lov nr. 225 og lov nr. 226 af 27. maj 1950 skabt hjemmel i henholdsvis købstadkommunalloven og landkommunalloven for, at kommunalbestyrelserne kunne vedtage at yde diæter for møder i kommunalbestyrelsen og dennes udvalg i tidsrummet fra kl. 7 til kl. 18.

Samtidig blev der skabt hjemmel for, at kommunalbestyrelsen kunne vedtage at yde diæter for andre kommunale hverv, som blev varetaget i samme tidsrum.

Der blev endvidere skabt udtrykkelig hjemmel for at yde befordringsgodtgørelse samt godtgørelse for fravær fra hjemstedet.

Diætbeløbet blev fikseret til 10 kr. pr. dag, dog indtil 20 kr. pr. dag, når hvervet beslaglagde mere end fire timer.

1.2.2. 1962.

I 1962 var den økonomiske udvikling løbet fra disse beløb. Ved lov nr. 142 af 25. april 1962 og lov nr. 141 af samme dato ændredes de pågældende bestemmelser i de to styrelseslove, således at diætbeløbets størrelse fremtidig skulle fastsættes af indenrigsministeren.

Samtidig blev det for at ligestille kommunalbestyrelsesmedlemmerne i hele landet obligatorisk at yde diæter for kommunalbestyrelses- og udvalgsmøder, som afholdtes i tidsrummet kl. 7 - kl. 18.

Endvidere skulle kommunalbestyrelsen yde diæter til medlemmer, som dokumenterede at have mistet deres arbejdsfortjeneste ved møder udenfor det anførte tidsrum.

1.2.3. 1970.

Ved kommunalreformen gennemførtes enkelte nye vederlagsbestemmelser, jfr. lov nr. 223 af 31. maj 1968 om kommunernes styrelse og lov nr. 125 af 25. marts 1970 om ændring af lovgivningen om kommunale forhold.

Der indførtes således en bestemmelse, hvorefter der kunne ydes diæter til et medlem af kommunalbestyrelsen, der kunne dokumentere tabt arbejdsfortjeneste som følge af deltagelse i et kursus m.v., der måtte anses af betydning for udøvelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem.

Endvidere indførtes en bestemmelse, hvorefter et medlem, som kunne dokumentere mistet arbejdsfortjeneste udover det fastsatte diætbeløb, var berettiget til erstatning for tabet, dog således at der ialt højst kunne udbetales det dobbelte diætbeløb.

Denne bestemmelse indførtes, fordi det fandtes urimeligt, hvis et medlem, der kun fik ét diætbeløb, ikke fik erstatning for den fulde tabte arbejdsfortjeneste.

Da formændene for de stående udvalg - sammen med borgmesteren - ydede den betydeligste arbejdsindsats, indførtes endvidere en hjemmel for at udvalgsformænd kunne få tillagt et vederlag, når ganske særlige hensyn talte derfor.

1.2.4. 1973.

Ved lov nr. 229 af 30. april 1973 ophævedes tidsgrænserne for ydelsen af diæter. Begrundelsen var, at tidsgrænsen (kl. 7-18) i visse tilfælde kunne virke mindre rimelig. Endvidere antoges det, at kommunalbestyrelserne i videre omfang ville gå over til at afholde aftenmøder, hvilket var ønskeligt af hensyn til borgernes mulighed for at overvære møderne.

Samtidig blev maksimum for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste hævet fra det dobbelte diætbeløb til det tredobbelte diætbeløb.

Dette begrundedes med, at lønudviklingen og indførelsen af 5-dages ugen havde medført, at flere kommunalbestyrelsesmedlemmer efter den hidtidige ordning ville være udsat for at miste arbejdsfortjeneste ud over det beløb, der kunne oppebys i diæter, hvilket kunne medføre en skæv rekruttering til kommunalbestyrelsen.

1.2.5. 1977.

Ved lov nr. 277 af 8. juni 1977 fjernedes kravet om dokumentation for tabt arbejdsfortjeneste som betingelse for at yde diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer i forbindelse med deltagelse i kurser.

Begrundelsen var, at kursusdeltagelse skete i kommunens tjeneste.

Som følge af amtskommunernes størrelse vil det ofte være nødvendigt for de enkelte amtsrådsmedlemmer at anvende en ikke ubetydelig tid til at rejse til og fra møderne m.v. Derfor indførtes der samtidig en bestemmelse, hvorefter rejsetiden i amtskommunerne medtages ved beregningen af den tid, hvervet beslaglægger, når et møde afholdes udenfor den primærkommune, hvor vedkommende amtsrådsmedlem bor.

For at stille alle lige blev der samtidig indført en pligt til at modtage diætbeløbene.

1.2.6. 1979.

Ved lov nr. 128 af 28. marts 1979 gennemførtes en ændring, hvorefter erstatning for tabt arbejdsfortjeneste skulle ydes ved siden af det fastsatte diætbeløb, således at der altså ikke som hidtil i erstatningen skulle ske fradrag for det

udbetalte diætbeløb. Denne lovændring betød, at der blev indført en form for begrænset lønordning for deltagelse i møder m.v.

Formålet med ændringen var at udjævne den forskel, der bestod mellem på den ene side medlemmer, der ikke led indtægtstab på grund af fravær fra deres arbejdsplads som følge af kommunale møder, og medlemmer som led et sådant tab, og som hidtil kun havde kunnet få godtgørelse herfor, hvis tabet oversteg det faste diætbeløb.

1.2.7. 1980.

Da arbejdsbyrden for kommunalbestyrelsesmedlemmer som helhed var blevet væsentlig forøget siden kommunalreformen, blev det ved lov 629 af 23. december 1980 bestemt, at der til kommunalbestyrelsesmedlemmer skulle ydes et fast vederlag. Dette indebar den fordel, at medlemmerne kunne disponere efter en fast indtægt ved tilrettelæggelsen af deres øvrige arbejde, samt at medlemmerne kunne godtgøres for funktioner, der ikke kunne tilgodeses efter diætreglerne.

Da tyngdepunktet i det kommunalpolitiske arbejde har forbindelse med møder, skulle medlemmerne dog fortsat oppebære diæter efter de hidtil gældende regler.

Det faste vederlag skulle fastsættes ud fra gennemsnitsberegninger af mødevirksohmheden, herunder forberedelsestid m.v.. samt deltagelse i borgermøder, visse tilsynsopgaver og lignende.

Samtidig bestemtes det, at det enkelte medlem i stedet for det faste vederlag kunne vælge at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Valget mellem fast vederlag og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste skulle bl.a. af administrative grunde ske for et regnskabsår ad gangen.

Det blev samtidig bestemt, at rejsetiden i alle kommuner (mod hidtil alene i amtskommunerne) medregnes ved diætberegningen, når rejsen strækker sig ud over en primærkommunes grænser.

Det blev tydeliggjort, at kursusdiæter kunne udbetales til såvel kommunalbestyrelsesmedlemmer som andre indehavere af kommunale hverv.

Lovteksten om udvalgsformandshonorar ajourførtes samtidig, således at det ikke længere anførtes i teksten, at der

kun kunne ydes formandshonorar når "ganske særlige hensyn taler for".

Endvidere indførtes hjemmel for konstitutionshonorar for medlemmer, der fungerer som udvalgsformand på grund af formandens fravær.

Formuleringen af reglerne om befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fravær fra hjemstedet i forbindelse med møder blev ændret. Bestemmelserne skulle dog fortsat alene give hjemmel for dækning af positive udgifter i forbindelse med kommunale hverv.

2. Oversigt over vederlags- og diætbestemmelserne i de kommunale styrelseslove.

Lovgrundlaget for ydelse af vederlag m.v.

De kommunale styrelseslove er et samlebegreb for følgende 3 love: Lov om kommunernes styrelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 313 af 20. juni 1984, lov om Københavns kommunes styrelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 314 af 20. juni 1984 samt lov om et hovedstadsråd, jfr. lovbekendtgørelse nr. 315 af 20. juni 1984.

De økonomiske ydelser, der er hjemlet i de kommunale styrelseslove, kan inddeles i 5 hovedgrupper: vederlag, mødediæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, øvrige godtgørelser samt efterløn og pension.

For Københavns kommune er der som noget særligt adgang til at yde repræsentationsgodtgørelse. Denne godtgørelse kan ydes til borgerrepræsentationens formand og næstformænd samt til overborgmesteren og borgmestrene.

I fremstillingen nedenfor, henvises der på en række områder til indenrigsministeriets praksis.

Under 2.1.1., 2.1.5. og 2.3.1. samt under 4 og 5 er endvidere omtalt ændringer gennemført ved lov nr. 210 af 16. maj 1984, men med ikrafttræden den 1. januar 1985.

2.1. Borgmestre.

2.1.1. Vederlag.

I § 34 i lov om kommunernes styrelse, som affattet ved lov nr. 210 af 16. maj 1984, er det bestemt, at reglerne om

ydelse af vederlag til kommunalbestyrelsens formand (borgmesteren) fastsættes af indenrigsministeren.

Den hidtidige regel i § 34 bestemte, at vederlaget til kommunalbestyrelsens formand fastsættes i styrelsesvedtægten.

Begrundelsen for ændringen var ønsket om at opnå en forenklet administration på området og et hensyn til kommunalbestyrelserne, der herved blev frigjort for den undertiden vanskelige beslutning at fastsætte størrelsen af vederlaget til borgmesteren.

Langt den overvejende del af kommunerne havde allerede valgt at yde borgmesteren det maksimale vederlag, som er muligt efter indenrigsministeriets retningslinjer.

Af bemærkningerne til det af indenrigsministeren fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse, der blev gennemført ved lov nr. 210 af 16. maj 1984 om ændring af de kommunale styrelseslove, fremgår det, at de hidtidige maksimale satser for borgmestervedlagene, eventuelt med visse enkelte justeringer, vil blive overført til en bekendtgørelse som faste (og obligatoriske) regler, og således at borgmestervedlagene fortsat svarer til den til enhver tid værende aflønning af en given tjenestemandsstilling i staten afhængig af kommunens indbyggertal.

De hidtidige maksimale satser for borgmestervedlagene, der er sat i relation til kommunernes indbyggertal, fremgår af bilaget til indenrigsministeriets cirkulære af 21. juli 1982. Det nævnte cirkulære vedrører henholdsvis vederlag til borgmestre (og rådmænd) i primærkommuner og amtsborgmestre.

Der kan ikke udover borgmestervedlaget af kommunens kasse ydes borgmesteren eller amtsborgmesteren honorar eller andet vederlag for bestridelse af et kommunalt hverv, herunder vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og vederlag for hvervet som formand for et stående udvalg eller beskæftigelsesudvalget. Tilsvarende gælder for formanden for hovedstadsrådet.

Vederlaget til borgmesteren bortfalder ved modtagerens død med udgangen af den efterfølgende måned.

2.1.2. Mødediæter.

Der kan ikke af kommunens kasse ydes en borgmester

mødediæter for bestridelse af et kommunalt hverv. Dette følger dels af bestemmelsen i § 16, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse og dels af § 22, stk. 2, i normalstyrelsesvedtægten for kommuner, der er optrykt som bilag til indenrigsministeriets cirkulære nr. 62 af 27. april 1981 om ny normalstyrelsesvedtægt for kommuner. Tilsvarende gælder efter § 21, stk. 2, i normalstyrelsesvedtægten for amtskommuner, der er optrykt som bilag til indenrigsministeriets cirkulære nr. 63 af 27. april 1981.

2.1.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Ifølge § 16, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan et kommunalbestyrelsesmedlem vælge af modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i stedet for fast vederlag.

Borgmesteren kan ikke modtage denne ydelse, idet det er en betingelse for modtagelse af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, at der for det pågældende hverv kan ydes mødediæter. Mødediæter kan ikke ydes til en borgmester, jfr. ovenfor under 2.1.2.

2.1.4. Øvrige godtgørelser.

I § 16, stk. 8, i styrelsesloven er det bestemt, at kommunalbestyrelsen kan yde befordringsgodtgørelse samt godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet i forbindelse med varetagelsen af kommunale hverv.

Borgmesteren kan oppebære disse godtgørelser. En nærmere vejledning om godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet i forbindelse med kommunale hverv er udsendt af indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark i forening den 21. januar 1981. De seneste satser fremgår bl.a. af Kommunernes Landsforenings cirkulæreskrivelse af 27. september 1984.

Bestemmelser om kørselsgodtgørelse fremgår af Kommunernes Landsforenings cirkulæreskrivelse af 29. marts 1983.

2.1.5. Efterløn og pension.

Med virkning fra den 1. januar 1985 skal reglerne om efterløn og pension til borgmestre ikke længere fastsættes i et tillæg til den enkelte kommunes styrelsesvedtægt, men fremgå af en bekendtgørelse, jfr. § 34, stk. 1, i lov om kommunernes sty-

reise som affattet ved lov nr. 210 af 16. maj 1984 om ændring af de kommunale styrelseslove.

Udgangspunktet for bekendtgørelsen vil efter lovforslagets bemærkninger blive de nuværende regler, der fremgår af bilaget til indenrigsministeriets cirkulære nr. 244 af 1. oktober 1970 om stadfæstelse af tillæg til de kommunale styrelsesvedtægter vedrørende pensionering af borgmestre. Bilaget, der benævnes normalstyrelsesvedtægtstillæg vedrørende borgmesterspension, er ændret ved indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 1975 (ophævelse af § 4 vedrørende fortabelse af retten til pension).

2.2. Rådmænd.

Det under 2.1. anførte vedrørende borgmestre finder tilsvarende anvendelse for rådmændene i de 3 magistratsstyrede kommuner, Århus, Odense og Aalborg.

2.3. Viceborgmestre (næstformænd) .

2.3.1. Vederlag.

I lighed med det under 2.1.1. og 2.2. nævnte vedrørende fastsættelse af vederlag til borgmestre og rådmænd skal regler om ydelse af vederlag til viceborgmestre fra den 1. januar 1985 fastsættes i en bekendtgørelse i stedet for i den enkelte kommunes styrelsesvedtægt.

Af bemærkningerne til den ovenfor nævnte ændring af § 34 i lov om kommunernes styrelse fremgår, at det - i modsætning til vederlag til borgmestre og rådmænd - fortsat skal være den enkelte kommunalbestyrelses afgørelse, hvorvidt der skal ydes viceborgmesteren et vederlag. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at vederlaget som hidtil i givet fald skal udgøre en tiendedel af borgmesterens vederlag, og at de nærmere regler skal indeholde bestemmelse om vederlag til et medlem, der fungerer som viceborgmester, og om feriegodtgørelse.

Såfremt der er valgt mere end én viceborgmester, kan vederlag kun ydes til 1. viceborgmester.

Det må forventes, at der i den kommende bekendtgørelse optages en regel svarende til den hidtidige § 34, stk. 5, i den kommunale styrelseslov, således at en viceborgmester, der modtager vederlaget på en tiendedel af borgmestervederlaget,

kun kan modtage funktionsvederlag som borgmester for den funktionsperiode, der ligger ud over 5 uger. De 5 ugers funktionsperiode kan ifølge praksis godt være sammensat af flere kortere perioder.

2.3.2. Mødediæter.

En viceborgmester, der modtager vederlag for dette hverv, oppebærer mødediæter i henhold til § 16, stk. 2 og 3, efter samme regler som menige kommunalbestyrelsesmedlemmer, jfr. nedenfor under 2.5.2.

Den vederlagte viceborgmester oppebærer således diæter for møder i kommunalbestyrelse, økonomiudvalg, stående udvalg og øvrige udvalg nedsat af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer og kan efter kommunalbestyrelsens beslutning oppebære diæter for andre hverv, hvortil den pågældende er valgt af kommunalbestyrelsen eller kommunens beboere, samt i forbindelse med kursusdeltagelse.

Det oven for anførte er utvivlsomt i den situation, at den vederlagte viceborgmester ikke fungerer som borgmester.

Samtidig er det klart, at en vederlagt viceborgmester, der oppebærer funktionsvederlag som borgmester, efter at have fungeret i mere end 5 uger, er ligestillet med borgmesteren derved, at der ikke kan ydes mødediæter. Tilsvarende gælder for den viceborgmester, for hvilken kommunalbestyrelsen ikke har truffet beslutning om vederlaget på en tiendedel af borgmesterens vederlag, når den pågældende oppebærer funktionsvederlag som borgmester.

Det må anses for uafklaret i lovgivningen, hvorvidt den vederlagte viceborgmester kan oppebære mødediæter, når han fungerer som borgmester i en periode på indtil 5 uger.

For ydelse af diæter i denne periode taler, at viceborgmesterens samlede vederlæggelse i perioden ellers vil blive mindre end normalt.

Hvis der er tillagt en viceborgmester et fast vederlag for dette hverv, virker det ikke logisk, at viceborgmesteren, når forpligtelsen til at fungere som borgmester bliver aktuel, mister adgangen til at oppebære diæter. Derved vil viceborgmesteren blive ringere stillet i økonomisk henseende, end den viceborgmester, for hvem funktionen som borgmester aldrig bliver aktuel. Såfremt der ikke i

funktionsperioden kan ydes diæter, kan det ikke udelukkes, at de mistede diæter for nogle viceborgmestres vedkommende vil overstige det viceborgmestervederlag, der udbetales til den pågældende i perioden.

På den anden side er det faste viceborgmestervederlag på en tiendedel af borgmesterens vederlag, der skal dække de første 5 uger af en funktionsperiode, et standardiseret borgmesterfunktionsvederlag, idet en tiendedel af et år omtrent svarer til 5 uger. Den vederlagte viceborgmester ville, såfremt der blev ydet diæter i en funktionsperiode på under 5 uger, blive forholdsmæssigt bedre stillet end borgmesteren. Tilsvarende gælder, hvis man sammenligner den vederlagte viceborgmester med den viceborgmester, der ikke er tillagt det faste viceborgmestervederlag, men alene funktionsvederlag som borgmester i de perioder den pågældende fangerer, idet en sådan viceborgmester ikke vil kunne oppebære mødediæter i funktionsperioden.

Spørgsmålet om, hvorvidt en viceborgmester, der modtager det faste viceborgmestervederlag, i en funktionsperiode som borgmester på indtil 5 uger samtidig kan oppebærer mødediæter, er uafklaret i indenrigsministeriets praksis.

Spørgsmålet har også en vis betydning vedrørende muligheden for at yde den pågældende erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. nedenfor under 2.3.3.

2.3.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Hovedreglen er, at en viceborgmester, herunder den viceborgmester, der modtager det faste viceborgmestervederlag, kan vælge mellem det faste vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, jfr. § 16, stk. 6.

Som nævnt under 2.3.2., er det dog uafklaret, hvorvidt en viceborgmester, der modtager det faste viceborgmestervederlag i en funktionsperiode som borgmester på indtil 5 uger, samtidig kan oppebære mødediæter for kommunale hverv.

Såfremt den pågældende må antages ikke at kunne oppebære mødediæter i den omhandlede periode og at dette gælder samtlige kommunale hverv, kan den vederlagte viceborgmester ej heller i perioden modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste for nogen del af sit kommunale arbejde. Dette

følger af, at det er en betingelse for ydelse af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, at der kan ydes diæter for hvervet, jfr. ovenfor under 2.1.3.

En viceborgmester, der modtager det faste viceborgmestervederlag, og som har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. § 16. stk. 1, vil således under funktion som borgmester under den anførte forudsætning i perioden på indtil 5 uger alene kunne oppebære det faste viceborgmestervederlag for perioden og eventuelt udvalgsformandsvederlag og godtgørelser i henhold til styrelseslovens § 16, stk. 8.

En viceborgmester, der ikke er tillagt det faste viceborgmestervederlag, og som fungerer som borgmester med fuldt (forholdsmæssig) borgmestervederlag, jfr. styrelseslovens § 34, stk. 3 og 4, kan ikke oppebære andre økonomiske ydelser af kommunen end befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 8. Tilsvarende gælder for den, der modtager det faste viceborgmestervederlag, når funktionsperioden som borgmester overstiger 5 uger.

2.3.4. Øvrige godtgørelser.

Samtlige viceborgmestre kan oppebære befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 8.

Der henvises i øvrigt til 2.1.4., ovenfor.

2.3.5. Efterløn og pension.

Der kan ikke ydes efterløn eller pension til viceborgmestre.

2.4. Udvalgsformænd.

2.4.1. Vederlag.

Lov om kommunernes styrelse bestemmer, jfr. § 16, stk. 7, at der i kommunernes styrelsesvedtægt kan fastsættes bestemmelser om ydelse af vederlag til formændene for de af kommunalbestyrelsen nedsatte udvalg.

Samtlige primær- og amtskommuner har udnyttet denne hjemmel. Kun i ganske få kommuner er der ikke tillagt alle formænd for de stående udvalg vederlag. For så vidt angår de tre

magistratsstyrede kommuner, henvises der til det nedenfor under 3. anførte.

Indenrigsministeriet har ved to cirkulæreskrivelser, nr. 133 og nr. 134, af 23. juli 1982 vedrørende henholdsvis vederlag til formænd for amtsrådenes stående udvalg og vederlag til formænd for kommunalbestyrelsernes stående udvalg, til formænd for skolekommissioner og ligningskommissioner samt vederlag til formænd for de af kommunalbestyrelserne nedsatte beskæftigelsesudvalg orienteret amtsrådene og kommunalbestyrelserne i primærkommunerne om de maksimale vederlag, der vil kunne forventes stadfæstet.

Vederlagene er maksimeret efter to principper.

For det første kan de samlede årlige formandsvederlag for den enkelte kommune ikke overstige en bestemt procent af borgmesterens vederlag afhængig af kommunens indbyggertal. I primærkommunerne er de nævnte procenter af borgmestervederlaget 120 i kommuner under 20.000 indbyggere, 140 i kommuner med et indbyggertal på 20.000-30.000, 160 i kommuner med et indbyggertal på 30.000-40.000 og 180 i kommuner med et indbyggertal på 40.000 eller derover. I amtskommunerne er de omhandlede procenter 140, 145 og 150, bortset fra Bornholms amtskommune, hvor procenten er 100.

I primærkommunerne skal vederlag til formanden for skolekommissionen, der ydes med hjemmel i skolestyrelseslovens § 18, og vederlag til formanden for ligningskommissionen, der ydes med hjemmel i skattestyrelseslovens § 1, medregnes i de angivne maksimale procenter af borgmestervederlaget.

For det andet, kan vederlaget i primærkommunerne for det enkelte udvalgsformandshverv maksimalt udgøre 25 pct. af det pågældende maksimale borgmestervederlag. For formanden for det sociale udvalg er det maksimale vederlag dog 30 pct. I amtskommunerne er de maksimale udvalgsformandsvederlag fastsat til 25 pct. af det samlede maksimale formandsvederlag for vedkommende amtskommune.

I primærkommunerne kan der endvidere ydes et vederlag til formanden for beskæftigelsesudvalget nedsat i henhold til § 17, stk. 4, i den kommunale styrelseslov. Et sådant udvalg er ikke et stående udvalg. Det maksimale vederlag udgør 25 pct. af borgmesterens vederlag, men indgår ikke i beregningen af det samlede årlige udvalgsformandsvederlag.

Ud over de nævnte vederlag kan der ydes vederlag til formanden for et af kommunalbestyrelsen nedsat havneudvalg. Sådanne havneudvalg nedsættes i kommuner, hvor kommunalbestyrelsen er havnebestyrelse, og kun når der er tale om selvejende havne, hovedsagelig de tidligere købstadkommunale havne. Hvis der er tale om en kommunalt ejet havn, skal administrationen af denne varetages af et af de stående udvalg, eventuelt et særligt stående havneudvalg.

Det synes derfor ikke at være helt præcist, når der i indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 10. juni 1981, hvor de nærmere regler om havneudvalgsformandshonorarer er angivet, anføres, at denne honorarordning også omfatter formændene for kommunalt ejede havne.

Vederlag til formænd for de stående udvalg og formanden for beskæftigelsesudvalget samt formanden for havneudvalget ophører, når formanden på grund af forfald i en uafbrudt periode på 6 måneder har været forhindret i at varetage formandshvervet, jfr. § 24, stk. 5, i normalstyrelsesvedtægten for kommuner. En tilsvarende regel er ikke fastsat i lovgivningen for så vidt angår vederlag til formænd for skolekommissioner og ligningskommissioner.

Når et medlem af et stående udvalg (samt af beskæftigelsesudvalget og havneudvalget) på grund af formandens sygdom, ferie eller fravær af anden årsag af udvalget er konstitueret som formand i en periode på mindst 2 uger, oppebærer vedkommende i funktionsperioden vederlag efter samme regler som formanden, jfr. normalstyrelsesvedtægten § 25. Dette funktionsvederlag kan højst oppebæres i en uafbrudt periode på 6 måneder.

Tilsvarende regler gælder for amtskommunerne, jfr. § 23, stk. 5, og § 24 i normalstyrelsesvedtægten for amtskommuner.

2.4.2. Mødediæter.

En udvalgsformand, der er tillagt formandsvederlag, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 7, er afskåret fra at oppebære diæter for møder m.v. i forbindelse med hvervets varetagelse. Dette følger af styrelseslovens § 16, stk. 4.

Efter denne bestemmelse og indenrigsministeriets praksis kan en vederlagt udvalgsformand ikke oppebære diæter for møder i udvalg m.v., hvis arbejdsområde falder inden for det

pågældende stående udvalgs ansvarsområde. Vejledende herfor vil f.eks. være, om udvalgets virksomhed finansieres ved bevilling inden for det stående udvalgs område, og om udvalget m.v. foretager indstilling til det stående udvalg.

For møder i kommunalbestyrelsen, økonomiudvalg, øvrige stående udvalg og andre udvalg, der ligger uden for forretningsområdet for det stående udvalg, som den pågældende er formand for, samt for øvrige kommunale hverv ydes der den vederlagte udvalgsformand diæter efter de almindelige regler, jfr. nedenfor under 2.5.2.

Som en særregel gælder, at de særlige kursusdiæter, jfr. § 16, stk. 3, 1. pkt., kan oppebæres af udvalgsformanden, selv om kurset vedrører det stående udvalgs forretningsområde.

2.4.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Såfremt den vederlagte udvalgsformand vælger at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i stedet for det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen, kan den pågældende i normalt omfang modtage denne erstatning for de kommunale hverv, der berettiger udvalgsformanden til mødediæter.

2.4.4. Øvrige godtgørelser.

Den vederlagte udvalgsformand kan i lighed med borgmesteren modtage de i styrelseslovens § 16, stk. 8, nævnte godtgørelser, jfr. ovenfor under 2.1.4.

2.4.5. Efterløn og pension.

Der er ikke hjemmel til at yde en udvalgsformand efterløn og pension.

Det af indenrigsministeren den 17. august 1978 nedsatte udvalg om kommunalt udvalgsstyre og magistratsstyre m.v. foreslog i betænkning 894/1980, at der blev åbnet mulighed for, at der kunne tillægges udvalgsformanden efterløn i en vis kortere periode. Indenrigsministerens lovforslag herom blev ikke gennemført.

2.5. Kommunalbestyrelsesmedlemmer.

2.5.1. Vederlag.

De nærmere regler om ydelse af fast vederlag for med-

lemskab af kommunalbestyrelsen fastsættes af indenrigsministeren, jfr. § 16, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

Efter loven træffer kommunalbestyrelsesmedlemmer forud og med virkning for ét regnskabsår ad gangen valget mellem at modtage det faste vederlag for medlemsskabet af kommunalbestyrelsen, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, eller at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. § 16, stk. 6.

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er omtalt nedenfor under 2.5.3.

Det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen udgør pr.måned 1275 kr. (1.april 1984-niveau) og vederlaget ophører, når et medlem på grund af forfald i en uafbrudt periode på 6 måneder har været forhindret i at varetage hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem, jfr. indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 347 af 23. juni 1983 om fast vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Ethvert medlem er forpligtet til at modtage det faste vederlag, med mindre den pågældende i stedet vælger at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Indenrigsministeriet har udtalt, at vederlaget ydes for hvervet som medlem af kommunalbestyrelsen og dens udvalg m.v. samt for de øvrige hverv, hvortil den pågældende udpeges af kommunalbestyrelsen eller kommunens beboere, jfr. i øvrigt 1.2.7. ovenfor.

2.5.2. Møde- og kursusdiæter.

Mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer skal ydes efter styrelseslovens § 16, stk. 2, og kan ydes efter § 16, stk. 3.

Efter § 16, stk. 2, ydes der diæter for deltagelse i møder i kommunalbestyrelsen og i udvalg, der er nedsat af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.

Efter § 16, stk. 3, kan der ydes diæter for andre kommunale hverv, der udføres efter valg af kommunalbestyrelsen eller kommunens beboere, samt for deltagelse i kurser m.v., der er af betydning for hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem.

Efter indenrigsministeriets praksis er det en betingelse for ydelse af diæter for de heromhandlede hverv, at medlemmernes virksomhed udøves i møder eller under forhold, der kan sidestilles med møder. For at betingelsen med hensyn til at

"møde" kan anses for opfyldt, må det efter indenrigsministeriets praksis kræves, at medlemmerne deltager i en forhandling og træffer beslutning - eller i hvert fald har mulighed for at træffe beslutning. Der kan således ikke ydes diæter for tilsyns- og besigtigelsesopgaver og ved indvielse af bygninger og markering af jubilæer. Der kan heller ikke ydes diæter for et medlems tilstedeværelse på kommunekontoret for at drøfte sager med forvaltningen. Alene i de tilfælde, hvor der er tale om lovpligtigt møde, f.eks. orienteringsmøder i forbindelse med regions- og kommuneplanlægningen, har indenrigsministeriet antaget, at der kan ydes diæter, uanset at den ovenfor beskrevne betingelse ikke er opfyldt.

Bestemmelsen i § 16, stk. 3, omfatter bl.a. hverv, hvortil det i henhold til lovgivningen påhviler kommunalbestyrelsen at vælge én eller flere repræsentanter, eller i øvrigt hverv, hvortil enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer vælges, f.eks. medlemskab af bestyrelser for institutioner eller foreninger. Der kan endvidere være tale om hverv, som pålægges det enkelte medlem - f.eks. kommunalbestyrelsesmedlemmers deltagelse i møder, taksationskommissioner, landvæsenskommissioner, forhandlinger med amtsrådsudvalg eller grundejere i det omfang, hvori det pågældende medlem deltager i de nævnte møder og forhandlinger i henhold til kommunalbestyrelsens eller et udvalg's stiltiende eller udtrykkelige bemyndigelse. Endelig kan der være tale om hverv, der må siges at have en naturlig sammenhæng med kommunalbestyrelsens virksomhed, herunder f.eks. medlemskab af udvalg med repræsentanter fra kommunalbestyrelsen og med repræsentanter for interessegrupper uden for denne.

En vedtagelse om at yde diæter må i øvrigt omfatte samtlige medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen til et kollegialt organ, dog under forudsætning af, at de pågældende i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage diæter.

Det er en forudsætning for diætudbetalingen, at den pågældende er valgt af kommunalbestyrelsen. Der kan således ikke ydes diæter for varetagelse af hverv, der udføres efter valg af andre myndigheder end kommunalbestyrelsen, heller ikke selv om disse myndigheder foretager valget efter indstilling fra kommunalbestyrelsen. Det er dog antaget i praksis, at der kan ydes diæter til medlemmerne af et udvalg, der er nedsat under et

af kommunalbestyrelsen nedsat udvalg. I tilfælde hvor diætudbetalingen hviler på en selvstændig lovhjemmel, f.eks. diætydelse til medlemmer af skolekommission og skolenævn i medfør af § 18 i skolestyrelsesloven, kan der naturligvis ikke stilles krav om kommunalbestyrelsens medvirken ved valget.

Såfremt et medlem deltager med det formål at varetage en organisations- eller foreningsinteresse, kan der ikke ydes diæter, selv om den pågældende formelt vælges af kommunalbestyrelsen.

Efter bestemmelsen i § 16, stk. 3, kan der ydes diæter i forbindelse med kurser.

Udgangspunktet er, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om, hvorvidt diæterne skal ydes. Ydelse af diæter i forbindelse med kurser er dog obligatorisk, såfremt udgifterne til deltagelse i kurset afholdes af kommunen.

Reglen omfatter endvidere kursuslignende arrangementer som seminarer, konferencer, årsmøder og orienteringsmøder, f.eks. møder i kommuneforeningerne. Efter indenrigsministeriets praksis kan der også ydes honorarlønnede udvalgsformænd diæter i forbindelse med deltagelse i årsmøder og kurser, selv om disse vedrører vedkommende udvalgs forretningsområde, medens en borgmester ikke vil kunne oppebære diæter i forbindelse med kursusdeltagelse og deltagelse i årsmøder.

Styrelseslovens § 16, stk. 4, bestemmer, at såfremt der er tillagt nogen særligt honorar eller vederlag, bortset fra det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen, for bestridelse af et kommunalt hverv, kan der ikke ydes den pågældende diæter for møder m.v. i forbindelse med hvervets varetagelse.

Efter denne bestemmelse kan en vederlagt udvalgsformand ikke oppebære diæter for møder i udvalg m.v., hvis arbejdsområde falder inden for det stående udvalgs ansvarsområde, jfr. ovenfor under 2.4.2.

Modtagelse af vederlag fra staten for deltagelse i udvalgsarbejde og lignende vil udelukke kommunale diæter.

Diæternes størrelse er i medfør af styrelseslovens § 16, stk. 5, fastsat ved indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 348 af 23. juni 1983.

Diæterne udgør et bestemt beløb pr. dag (pr. 1. april

1984 252 kr.), således at der for dage, hvor varetagelsen af hvervet beslaglægger mere end 4 timer, ydes det dobbelte beløb. Hvis et medlem f.eks. på én dag varetager flere kommunale diætberettigende hverv herunder både et amtskommunalt og et primærkommunalt diætberettigende hverv, skal mødetiderne efter indenrigsministeriets praksis lægges sammen, inden der beregnes diæter, og kun såfremt de sammenlagte mødetider overstiger 4 timer, ydes dobbelt diætbeløb, der udgør maksimum.

Ved beregningen af den tid, som varetagelsen af et kommunalt hverv beslaglægger, medtages; også den tid, der er fornøden til at rejse til og fra det sted, hvor hvervet udføres, medmindre hele rejsen foregår inden for samme primærkommunes grænser.

Tiden mellem flere møder på samme dag kan normalt ikke medregnes ved diætberegningen, men vil dog kunne indregnes, hvis der er tale om kortvarige pauser.

Et møde, som har strakt sig ud over kl. 24, betragtes diætmæssigt som ét møde.

Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen er forpligtet til at modtage de diætbeløb, der tilkommer den pågældende.

Det bemærkes, at der ikke er hjemmel til at yde diæter i forbindelse med deltagelse i gruppemøder.

2.5.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Til et kommunalbestyrelsesmedlem, der har valgt at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i stedet for det faste vederlag, ydes der erstatning med et beløb der højst kan udgøre det tredobbelte af det under 2.5.2. nævnte diætbeløb for møder af ikke over 4 timers varighed (pr. 1. april 1984 252 kr.).

Der ydes udover denne erstatning for tabt arbejdsfortjeneste mødediæter efter § 16, stk. 2, og der kan ydes diæter efter § 16, stk. 3. Bestemmelsen i § 16, stk. 6, om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste finder således også anvendelse på medlemmer, til hvilke der ydes diæter i henhold til § 16, stk. 3.

I indenrigsministeriets cirkulære nr. 87 af 2. maj 1979 er det anført, at det tilkommer kommunalbestyrelsen at afgøre, hvorvidt der foreligger tilstrækkelig dokumentation for

en påstået mistet arbejdsfortjeneste. For så vidt angår selvstændigt erhvervsdrivende udtales, at det efter indenrigsministeriets opfattelse vil kunne være forsvarligt at anse dokumentationskravet for opfyldt, når der foreligger en skriftlig erklæring fra den pågældende om indtægtstabets størrelse, og de foreliggende omstændigheder i øvrigt sandsynliggør, at det påståede tab er lidt. For lønmodtageres vedkommende vil en skriftlig erklæring fra vedkommende arbejdsgiver om størrelsen af den tabte arbejdsfortjeneste normalt være tilstrækkelig.

Det anføres videre i det nævnte cirkulære, at der vil kunne ydes erstatning for dokumenterede nødvendige udgifter til børnepasning under forudsætning af, at pasningen af børnene er etableret i forbindelse med det konkrete møde.

2.5.4. Øvrige godtgørelser.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer kan oppebære befordringsgodtgørelse samt godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet i forbindelse med varetagelsen af kommunale hverv, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 8. Der henvises til 2.1.4. ovenfor.

2.5.5. Efterløn og pension.

Der kan ikke ydes efterløn og pension til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

2.6. Andre personer, der varetager kommunale hverv.

2.6.1. Vederlag.

Der er som hovedregel ikke i de kommunale styrelseslove hjemmel til at yde vederlag til personer, der ikke er medlem af kommunalbestyrelsen.

En undtagelse gælder for formanden for beskæftigelsesudvalget. Beskæftigelsesudvalget er nedsat efter § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse (enkelte kommuner har dog nedsat et stående udvalg til varetagelsen af dette område), og der er intet til hinder for, at formanden for dette udvalg udpeges uden for kredsen af kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Formanden for beskæftigelsesudvalget kan tillægges et vederlag på indtil 25 % af borgmesterens vederlag, jfr. indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 23. juni 1982

vedrørende vederlag til formænd for kommunalbestyrelsernes stående udvalg, til formænd for skolekommissioner og ligningskommissioner samt vederlag til formænd for de af kommunalbestyrelserne nedsatte beskæftigelsesudvalg. Der henvises i øvrigt til det under 2.4.1. ovenfor anførte.

En anden undtagelse er havneudvalget, som kan have medlemmer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, jfr. i øvrigt om dette udvalg foran under 2.4.1.

2.6.2. Møde- og kursusdiæter.

§ 16, stk. 3, i den kommunale styrelseslov bestemmer bl.a., at der kan ydes diæter for deltagelse i kurser m.v., der må anses af betydning for udøvelsen af hvervet. Bestemmelsen indeholder hjemmel til at yde mødediæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der afgør, hvorvidt der skal ydes mødediæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Såfremt udgifterne til deltagelse i kurser m.v. afholdes af kommunen, skal der ydes diæter i forbindelse med kursusdeltagelse.

Der henvises i øvrigt til 2.5.2. ovenfor for så vidt angår betingelserne for at yde diæter.

2.6.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Efter § 16, stk. 1, i den kommunale styrelseslov ydes der et medlem, der dokumenterer mistet arbejdsfortjeneste, erstatning herfor, såfremt den pågældende ikke modtager det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen.

Efter indenrigsministeriets praksis kan tillige ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, såfremt den pågældende for hvervet oppebærer mødediæter efter § 16, stk. 3. Det er således ikke tilstrækkeligt, at der for hvervet kan ydes diæter. Muligheden for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste forudsætter, at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om, at der skal ydes diæter, men såfremt dette er tilfældet, har den pågældende ret til endvidere at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

2.6.4. Øvrige godtgørelser.

Kommunalbestyrelsen kan efter § 16, stk. 8, beslutte at der skal ydes befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet efter den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 8. Der henvises til 2.1.4. ovenfor.

2.6.5. Efterløn og pension.

Efterløn og pension kan ikke efter de kommunale styrelseslove ydes til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

3. Særligt om magistratskommuner.

Bestemmelserne om muligheden for at etablere magistratsstyre i primærkommuner findes i § 64 i den kommunale styrelseslov. De tre egentlige magistratsstyrede kommuner er Århus, Odense og Aalborg. Frederiksberg kommune har ikke i styrelsesmæssig henseende et magistratsstyre, selvom kommunens økonomiudvalg benævnes magistraten.

De magistratsstyrede kommuner adskiller sig for så vidt angår økonomiske ydelser for kommunale hverv fra de øvrige primærkommuner på følgende punkter:

Rådmændene får tillagt et rådmandsvederlag, jfr. ovenfor under 2.2.

I ingen af de tre kommuners styrelsesvedtægter er der tillagt 1. viceborgmester vederlag.

Formændene for de faste udvalg oppebærer ikke efter styrelsesvedtægterne udvalgsformandsvederlag. I Odense kommune er forholdet endvidere det, at de vederlagte rådmænd er formænd for de faste udvalg, og allerede derfor kan der ikke ydes udvalgsformandsvederlag.

4. Særligt om Københavns kommune.

Til medlemmerne af borgerrepræsentationen ydes der et vederlag, hvis størrelse fastsættes i styrelsesvedtægten, jfr. § 16 i lov om Københavns kommunes styrelse.

Bestemmelserne om vederlæggelse af medlemmerne af Københavns magistrat (overborgmesteren og borgmestrene) og af Københavns borgerrepræsentations formand og næstformænd har hjemmel i § 26 og § 36 i lov om Københavns kommunes styrelse.

Efter denne lovs § 36, som affattet ved lov nr. 210 af 16. maj 1984 om ændring af bl.a. lov om Københavns kommunes styrelse, fastsættes reglerne om overborgmesterens og borgmestrenes løn- og pensionsforhold i en bekendtgørelse. Som noget særligt for Københavns kommune er der mulighed for at tillægge magistratens medlemmer en repræsentationsgodtgørelse. Indtil den 1. januar 1985 fremgår de økonomiske ydelser til overborgmesteren og borgmestrene af styrelsesvedtægten for Københavns kommune.

Vederlaget til formanden for borgerrepræsentationen, jfr. § 26, som affattet ved lov nr. 210 af 16. maj 1984 om ændring af bl.a. lov om Københavns kommunes styrelse, fastsættes ligeledes med virkning fra den 1. januar 1985 i en bekendtgørelse. Der kan endvidere fastsættes repræsentationsgodtgørelse til borgerrepræsentationens formand og næstformænd. Styrelsesvedtægten indeholder indtil den 1. januar 1985 også bestemmelser om vederlæggelse af formanden for borgerrepræsentationen og om ydelse af repræsentationstillæg til formanden og næstformændene.

Der er ikke hjemmel i lov om Københavns kommunes styrelse til at yde mødediæter, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, udvalgsformandsvederlag eller fraværs- og kørselsgodtgørelse.

Efter bestemmelserne i styrelsesvedtægten ydes der følgende vederlag og repræsentationsgodtgørelser pr. måned (1. april 1984-niveau):

Vederlag til borgerrepræsentationens medlemmer.	782,81 kr.
---	------------

Dette vederlag beskattes efter skattemyndighedernes praksis ikke.

Vederlag til borgerrepræsentationens formand.	5.742,65 kr.
---	--------------

Repræsentationsgodtgørelse til borgerrepræsentationens formand.	600,00 kr.
---	------------

Repræsentationsgodtgørelse til borgerrepræsentationens næstformænd.	200,00 kr.
---	------------

Endvidere ydes følgende vederlag og repræsentationsgodtgørelse pr. år :

Vederlag til overborgmesteren.	Lønramme 39 + et særligt tillæg på 3.000 kr. i årligt grundbeløb.
--------------------------------	---

Repræsentationsgodtgørelse til overborgmesteren.	10.000,00 kr.
Vederlag til borgmestre.	lønramme 39
Repræsentationsgodtgørelse til borgmestre.	5.000,00 kr.

5. Særligt om hovedstadsrådet.

Lov om et hovedstadsråd, jfr. lovebekendtgørelse nr. 315 af 20. juni 1984, indeholder bestemmelse om, at vederlags- og diætbestemmelserne m.v. i § 16, stk. 2-8, i lov om kommunernes styrelse finder tilsvarende anvendelse på hovedstadsrådet, med mindre andet bestemmes i hovedstadsrådets styrelsesvedtægt.

Styrelsesvedtægten indeholder ingen særlige vederlags- og diætbestemmelser.

Der ydes således ikke fast vederlag til hovedstadsrådets medlemmer, jfr. § 12 i lov om et hovedstadsråd sammenholdt med § 16 i lov om kommunernes styrelse, mens der kan ydes erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, såfremt der oppebæres diæter for det kommunale hverv, hvis varetagelse har medført tab af arbejdsindtægt.

Formanden for hovedstadsrådet oppebærer efter styrelsesvedtægtens bestemmelser frem til den 1. januar 1985 et vederlag, der svarer til lønramme 39 med et årligt særligt tillæg på 1200 kr. i grundbeløb. Pr. 1. januar 1985 fastsættes formandens vederlag i en bekendtgørelse.

KAPITEL IV.

UDVALGETS OVERVEJELSER OM OG FORSLAG TIL DEN FREMTIDIGE VEDERLÆGELSE AF KOMMUNALBESTYRELSESMEDLEMMER MED HJEMMEL I DE KOMMUNALE STYRELSESLOVE.

I dette kapitel behandles under 1. omlægning af diæter til vederlag, under 2. spørgsmålet om retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, under 3. efterløn til udvalgsformænd og under 4. gruppelivsforsikring for borgmestre. Under 5. sammenfattes forslagene i kapitel IV.

1. Omlægning af diæter til vederlag.

Under 1.1. og 1.2. behandles spørgsmålet om den økonomiske neutralitet ved en konvertering af mødediæter til faste vederlag, under 1.3. drøftes det, hvilke diæter det er hensigtsmæssigt at konvertere, under 1.4. gennemgås forskellige "tekniske" modeller for konvertering af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer til faste vederlag og under 1.5. omtales en fremmødegodtgørelse. Under 1.6. og 1.7. følger udvalgets forslag.

1.1. En udgiftsmæssig neutral omlægning.

Det er i udvalgets kommissorium bestemt, at det skal lægges til grund, at omlægningen af mødediæter til faste vederlag sker uden ændring i størrelsen af de samlede økonomiske ressourcer til de pågældende ydelser.

Udvalget fortolker dette således, at det er et beløb, svarende til det beløb, der i en given periode på landsplan ville være ydet i diæter efter de kommunale styrelseslove, der efter de nye regler i stedet skal udbetales som vederlag.

Derimod skal omlægningen ikke være økonomisk neutral i forhold til den enkelte kommune eller til det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem.

Udvalget vil i denne forbindelse pege på, at det må forudses, at omlægningen til faste vederlag - uanset hvilken model der vælges - vil medføre afvigelser mellem størrelsen af de hidtidige og de fremtidige økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer i den enkelte kommune samt i forhold til det enkelte medlem.

Om diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer efter

§ 16, stk. 3, i den kommunale styrelseslov henvises til det nedenfor under 1.3. anførte.

1.2. Forudsætninger for gennemførelsen af en økonomisk neutral omlægning.

En økonomisk neutral omlægning af mødediæter til faste vederlag må baseres på visse forudsætninger.

1.2.1. Opgørelse for en periode på landsplan.

Det er en forudsætning, at der for et nærmere angivet tidsrum kan foretages en opgørelse over alle de mødediæter, der er ydet på landsplan.

Udvalget har overvejet, hvilken eller hvilke perioder man skulle undersøge, og hvorledes man skulle fremskaffe de pågældende oplysninger.

Som undersøgelsesperiode har udvalget valgt regnskabsåret 1982. Begrundelsen for ikke at foretage en egentlig undersøgelse af de i tidligere år ydede diæter er bl.a., at det er de seneste tal, som er af størst interesse, og at tidligere års diætudbetalinger vedrører den forrige valgperiode.

Når udvalget ikke har valgt regnskabsåret 1983, skyldes dette, at oplysninger fra budget- og regnskabssystemet for denne periode først har foreligget på et for sent tidspunkt i udvalgsarbejdet.

Fastsættelse af størrelsen af den samlede årlige diætsum giver anledning til visse vanskeligheder, som er søgt beskrevet i det følgende.

1.2.2. Mulige fremgangsmåder til opgørelse af den diætsum, der skal anvendes som grundlag for omlægningen.

En mulig fremgangsmåde til at opgøre størrelsen af den samlede sum, der er til rådighed til nye faste vederlag, var at anmode samtlige kommuner om til udvalget at indberette størrelsen af ydede mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer i henhold til § 16 i lov om kommunernes styrelse for et givent år, f.eks. 1982. Denne fremgangsmåde ville kunne anvendes, hvis man ønskede at vælge en løsningsmodel for konverteringen, som kun ville indebære ét fast vederlag til et kommunalbestyrelsesmedlem for alt kommunalpolitisk arbejde.

Såfremt man ville forbeholde sig muligheden af at gennemføre omlægningen således, at der fremtidig skulle være et (forhøjet) vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen (og andre hverv) og vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg, måtte indberetningerne have indeholdt en opdeling af diætbeløbene efter, hvorvidt de var ydet for møder m.v. vedrørende kommunalbestyrelsen, udvalg m.v. eller andre hverv, således at denne fordeling kunne videreføres ved fastsættelsen af forholdet mellem det (forhøjede) faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og vederlag for medlemskab af udvalg.

Til brug ved udvalgets overvejelser om, hvorvidt en omlægning også skal søges foretaget for så vidt angår diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, måtte der også være indhentet oplysninger om ydede diæter til disse.

Den nævnte fremgangsmåde blev ikke valgt af udvalget, da den ville være forholdsvis arbejdskrævende for samtlige kommuner.

Udvalget valgte i stedet at tage udgangspunkt i de indberetninger til indenrigsministeriet (og Danmarks Statistik), som samtlige kommuner allerede havde foretaget i henhold til bestemmelserne i budget- og regnskabssystemet.

Budget- og regnskabssystemet indeholder på konto 6.02.01.03 en opgørelse over mødediæter, der ydes som fælles funktioner under administration, planlægning m.v. Kontoen indeholder imidlertid ikke en opdeling efter, om mødediæterne ydes til kommunalbestyrelsesmedlemmer eller til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, og ej heller om mødediæterne vedrører kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget og de stående udvalg eller andre hverv.

For regnskabsåret 1982 blev der på den nævnte konto bogført mødediæter på ialt 120.512.000 kr.

Udvalget har som nævnt ikke foretaget nogen egentlig undersøgelse for regnskabsårene forud for 1982, men har fra indenrigsministeriet indhentet regnskabstallene på konto 6.02.01.03 for 1980 og 1981. Regnskabstallene på denne konto for ydede mødediæter i 1980, 1981 og 1982 viser følgende hovedtal:

	<u>1980</u> (i 1000 kr.)	<u>1981</u> (i 1000 kr.)	<u>1982</u> (i 1000 kr.)
Hovedstadsrådet	210	279	230
Frederiksberg			
kommune	5 35	5 70	6 33
Amtskommunerne	11.452	12.079	12.419
Øvrige kommuner *)	76.572	78.629	107.230
Mødediæter ialt	88.769	91.557	120.512**

1.2.3. Udvalgets pilotundersøgelse.

Med henblik på at finde frem til en nøgle for mødediæternes fordeling mellem kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, og indenfor den førstnævnte gruppe tillige fordelingen mellem kommunalbestyrelsen, økonomiudvalg og de stående udvalg og andre hverv, iværksatte udvalget 1 en række udvalgte kommuner en pilotundersøgelse vedrørende regnskabsåret 1982. Resultatet af denne undersøgelse skulle kunne anvendes som udgangspunkt ved konverteringen af de hidtidige mødediæter til faste vederlag. Formålet var at undersøge, om man kunne fastsætte en fremtidig fordeling indenfor de forskellige persongrupper og hverv, der nogenlunde ville svare til fordelingen af de hidtidige mødediæter.

Resultatet af undersøgelsen er angivet i bilagene 1, 2 og 3. Bilag 4 og 5 vedrører den tilsvarende opgørelse for Frederiksberg kommune og hovedstadsrådet.

*) Herunder de 3 magistratskommuner.

**) Lov om Københavns kommunes styrelse indeholder ikke hjemmel for ydelse af diæter.

1.2.4. Sammenligning mellem budget- og regnskabssystemets og pilotundersøgelsens oplysninger.

Resultatet af pilotundersøgelsen, der vedrørte regnskabsåret 1982, er sammenholdt med de oplysninger, som de

kommuner, der har deltaget i pilotundersøgelsen, har meddelt i henhold til reglerne i budget- og regnskabssystemet. Resultatet af sammenligningen fremgår af bilag 6.

Bilaget viser, at pilotundersøgelsens kommuner og amtskommuner i 1982 ialt til kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer har ydet mødediæter på 30.936.000 kr., og at oplysningerne i budget- og regnskabssystemet angiver den tilsvarende udgift til 28.023.000 kr. Pilotundersøgelsen viser således en samlet udbetaling, der er 2.913.000 kr., eller ca. 10 pct., større end budget- og regnskabssystemets oplysninger.

Sammenligningen viser imidlertid, at den nævnte forskel på 10 pct. ikke er jævnt fordelt på de 41 kommuner. Udsving i begge retninger på 50 til 100 pct. forekommer i flere tilfælde, og kun ca. 10 kommuner har afvigelser, der kan betegnes som uvæsentlige (op til +/- 20.000 kr.).

Særligt magistratskommunerne Århus og Aalborg har markante afvigelser, hvorfor der er rettet henvendelse til disse kommuner.

Forklaringen på afvigelserne, der viser, at der efter pilotundersøgelsen er ydet et betydeligt større diætbeløb end efter oplysningerne i budget- og regnskabssystemet, er, at Århus og Aalborg kommuner på konto 6.02.01.03 alene bogfører mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Mødediæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer konteres på konto 6.20 vedrørende kommissioner, råd og nævn, og denne konteringspraksis er ikke ukorrekt.

Den af Århus og Aalborg kommuner anvendte kontering må antages tillige at være anvendt af de øvrige kommuner og amtskommuner, der har en større diætydelse efter pilotundersøgelsen end efter regnskabstallene. Imidlertid har ca. halvdelen af de 41 kommuner en større diætydelse efter budget- og regnskabssystemets oplysninger, og atter andre kommuner har overensstemmelse mellem de 2 opgørelser.

1.2.5. Konklusion.

Den ovennævnte sammenligning vedrørende regnskabsåret 1982 mellem pilotundersøgelsen og regnskabstallene efter budget- og regnskabssystemet omfatter samtlige 14 amtskommuner, magistratskommunerne samt et repræsentativt udsnit af de øvrige primærkommuner.

Imidlertid er de ovenfor under 1.2.4. skitserede forskelle mellem pilotundersøgelsen og oplysningerne i budget- og regnskabssystemet så store og indbyrdes forskellige, at udvalget mener sig relativt frit stillet med hensyn til det ovennævnte beløb på ca. 120.000.000 kr. som udgangspunkt for konverteringen.

Den "korrekte" sum for 1982 kan efter udvalgets opfattelse næppe angives med en større nøjagtighed end +- 10.000.000 kr.

Det tilføjes, at resultatet ikke bliver mere sikkert, såfremt man i den samlede diætsum, der skal konverteres, medtager de udgifter, der er konteret på konto 6.20. Kommissioner, råd og nævn, idet denne konto i visse kommuner udover mødediæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer også indeholder vederlag til formænd, f.eks. til formændene for skolekommissionen og ligningskommissionen.

Udvalget finder i øvrigt, at regnskabstallene for 1980, 1981 og 1982, jfr. foran under 1.2.2., viser sådanne årlige udsving, at dette også understreger berettigelsen af ikke at føle sig for stærkt bundet af 1982-tallene.

1.2.6. Omregning af 1982-tallene til aktuelle tal.

Den samlede diætsum for 1982 på 120.512.000 kr. må reguleres til det niveau, som måtte være gældende ved en nyordnings ikrafttræden.

De i 1982 ydede diæter havde i gennemsnit en størrelse på 234 kr., hvilket afrundet var det beløb, en diæt udgjorde i perioden fra 1. april til 30. september 1982 for møder af indtil 4 timers varighed.

I perioden 1. april til 30. september 1984 udgjorde en diæt 252 kr., jfr. indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 348 af 23. juni 1983.

Under forudsætning af at den i 1982 vederlagte mødeaktivitet fortsætter uændret, vil den samlede diætsum i

	120.512.000 x 252	77
medio 1984-niveau udgøre	— 274 —	eller ca.
		129.782.000 kr.

Omlægningen af mødediæterne til faste vederlag vil efter udvalgets opfattelse først kunne gennemføres til ikrafttræden ved den nye kommunale valgperiodes begyndelse den 1.

januar 1986. Den anførte regulerede diætsum skal derfor fortsat reguleres i overensstemmelse med forhøjelsen af den hidtil gældende sats for mødediæterne, såfremt omlægningen skal være økonomisk neutral.

1.2.7. Variationer i antallet af diætberettigede og møder.

En økonomisk neutral konvertering af mødediæter til faste vederlag forudsætter, at der ikke sker variationer i antallet af personer, som har modtaget mødediæter, og som senere skal tillægges faste vederlag, og i antallet og længden af afholdte møder.

Det samlede antal kommunalbestyrelsesmedlemmer vil næppe variere meget fra 1982 og de nærmeste år frem, men det er muligt, at der vil ske en mindre ændring i antallet af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, der tillægges diæter efter § 16, stk. 3, i den kommunale styrelseslov, jfr. 1.2.8. nedenfor. Noget sikkert herom kan ikke siges. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der i givet fald fortsat skal være hjemmel til at yde mødediæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer (den nugældende bestemmelse i § 16, stk. 3) henvises til det nedenfor under 1.3. anførte.

Tilsvarende er det vanskeligt at forudse, hvorvidt der fremtidig vil ske ændring i mødeaktiviteten, herunder længden af møderne.

1.2.8. Den samlede diætsum til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer kan frit ændres.

Nedenfor under 1.3. er foretaget en beregning af, hvor stor en procentdel af den samlede diætsum for 1982, der vedrører kommunalbestyrelsesmedlemmer, og hvor stor en del, der er udbetalt til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

I det omfang de hverv, som nu varetages af kommunalbestyrelsesmedlemmer, efter en omlægning af kommunalbestyrelsesmedlemmers diæter til vederlag overlades til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, vil den procentvise fordeling blive forrykket, såfremt hjemmel til, at der kan ydes diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, opretholdes. Om dette for kommunerne som helhed vil medføre øgede udgifter, afhænger af om og i hvilket omfang kommunalbestyrelserne beslutter at yde

diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer for de hverv, der hidtil er blevet varetaget af kommunalbestyrelsesmedlemmer.

1.3. Ikke alle diæter skal omlægges til vederlag.

1.3.1. Kun omlægning for så vidt angår kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Som tidligere nævnt indeholder regnskabstallene fra budget- og regnskabssystemet vedrørende udbetalte diæter i 1982 ikke en opdeling af diæterne efter, om de er ydet til kommunalbestyrelsesmedlemmer eller til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at en ophævelse af det nuværende diætsystem og indførelse af faste vederlag for varetagelse af kommunale hverv alene kan gennemføres for kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer har et fælles ansvar for hele kommunens styrelse, og der er lagt så faste rammer om deres kommunalpolitiske virke i kommunalbestyrelse og i økonomiudvalget og de stående udvalg, ligesom der er et tilstrækkeligt antal møder til, at det er muligt at indføre generelle regler i stedet for de diæter, der ydes for møder i kommunalbestyrelsen og i udvalgene, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 2.

Efter § 16, stk. 3, i den kommunale styrelseslov kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde diæter for varetagelsen af andre kommunale hverv. Der henvises herom til det i kapitel III, 2.5.2. anførte.

Såfremt der gennemføres en omlægning af diæter til faste vederlag for kommunalbestyrelsesmedlemmer, må omlægningen også omfatte de diæter, der ydes til disse for varetagelsen af andre kommunale hverv og kursusdiæter. Udvalgets pilotundersøgelse omfattede også sådanne diæter, og de er derfor indregnet i den samlede regulerede diætsum, jfr. ovenfor under 1.2.6.

En omlægning må f.eks. også omfatte diæter, som nu ydes til kommunalbestyrelsesmedlemmer for møder i udvalg, der er nedsat af kommunalbestyrelsen i medfør af § 17, stk. 4, i den kommunale styrelseslov. Som eksempel kan nævnes medlemskab af beskæftigelsesudvalg nedsat i medfør af denne bestemmelse. Også

diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er medlem af et i henhold til styrelseslovens § 19, stk. 2, nedsat havneudvalg, må være omfattet af omlægningen.

1.3.2. Fortsat hjemmel for ydelse af diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

For ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer er der megen forskel på arten og omfanget af de kommunale hverv, for hvilke der kan ydes diæter efter styrelseslovens § 16, stk. 3. Den manglende ensartethed i disse hverv gør det ikke muligt at indføre et fast vederlag for hvert kommunalt hverv, som den pågældende varetager. For nogle hvervs vedkommende kan der være tale om, at der måske kun afholdes ét årligt møde af kort varighed, mens der for andre hverv er tale om en hyppig og arbejdskrævende indsats.

Visse hverv, der efter lovgivningen kan bestrides af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, som f.eks. medlemskab af skolenævn, skolekommissioner og ligningskommissioner, minder om medlemskab af stående udvalg, og det kunne overvejes, om der for sådanne hverv kunne indføres hjemmel til at yde en form for fast vederlag. Hjemlen måtte i givet fald være i særlovgivningen for det pågældende område, men spørgsmålet ligger uden for udvalgets kommissorium. Der henvises i øvrigt til kap. V, hvor forholdet mellem den kommunale styrelseslovgivning og særlovgivningen omtales.

Det er således udvalgets opfattelse, at der fortsat i den kommunale styrelseslovgivning skal være hjemmel til, at der efter kommunalbestyrelsens beslutning kan ydes diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

1.3.3. Udskillelse af en del af den samlede diætsum til anvendelse til ydelse af diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Når der fortsat skal være hjemmel til at yde diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, må der ved omlægningen af medlemmernes diæter til vederlag "reserveres" en del af den hidtil ydede samlede diætsum til anvendelse til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer. I modsat fald, altså såfremt man som grundlag for en omlægning valgte den samlede diætsum,

der er ydet til medlemmer og ikke-medlemmer, ville kommunalbestyrelsesmedlemmers nye faste vederlag ved en konvertering fra diæter blive fastsat ud fra et for højt niveau, og forudsætningen om, at omlægningen skal være økonomisk neutral, ville ikke være opfyldt.

Da den del af de ialt i 1982 udbetalte diætbeløb, der er ydet til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, som nævnt ikke fremgår særskilt af budget- og regnskabssystemets oplysninger, har udvalget ved pilotundersøgelsen bedt de pågældende kommuner oplyse fordelingen af mødediæterne mellem kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer med henblik på at sætte udvalget i stand til at fastsætte den procentdel af diætbeløbene, som ved omlægningen skal "reserveres" til fortsatte (regulerede) diætydelser til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer efter nyordningen.

Pilotundersøgelsen viser, at der fra kommune til kommune er forskel på den andel af diætbeløbene, der ydes henholdsvis til kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Den primærkommune i pilotundersøgelsen, som yder det relativt mindste samlede diætbeløb til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, har ydet 3 pct. til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer og 97 pct. til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

I pilotundersøgelsens primærkommuner (bortset fra egentlige magistratskommuner) ydes i gennemsnit 30 pct. af diætbeløbene til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer og 70 pct. til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

I magistratskommunerne er de tilsvarende tal 64 pct. og 36 pct. Denne forholdsvis høje andel af diætbeløbene til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer kunne skyldes det forhold, at der i de magistratsstyrede kommuner er relativt mange skoler, og dermed skolenævnsmemberer, der modtager diæter, set i forhold til antal medlemmer af kommunalbestyrelsen. Dette synes i hvert fald at være tilfældet for Aalborgs vedkommende.

Der henvises i øvrigt til bilag 7.

I amtskommunerne, der alle er omfattet af pilotundersøgelsen, ydes der i gennemsnit 14 pct. af diætbeløbene til ikke-amtsrådsmedlemmer og 86 pct. til amtsrådsmedlemmer.

Udvalget er gået ud fra, at den procentvise fordeling af diætbeløbene mellem ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer og kommunalbestyrelsesmedlemmer, som pilotundersøgelsen viser for primærkommunerne (bortset fra magistratskommunerne), ikke afviger væsentligt fra den fordeling, man ville finde, hvis man havde undersøgt gennemsnittet for alle landets primærkommuner.

Ved fastsættelsen af den del af den samlede (regulerede) diætsum til kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ved en nyordning foreslås omdannet til vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer, har udvalget derfor anvendt de ovenfor nævnte procentsatser.

Da disse procentsatser er gennemsnit, vil en omlægning baseret på disse føre til ændret vederlæggelse for de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer og ligeledes i de enkelte kommuner medføre en ændring af forholdet mellem udgifter til vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer og udgifter til vederlæggelse af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer med diæter.

Som nævnt under 1.1. har udvalget imidlertid ment at måtte basere sig på et landsgennemsnit.

1.4. Forskellige "tekniske" modeller for omlægning af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer til vederlag.

1.4.1. Et fast vederlag til hvert kommunalbestyrelsesmedlem.

Hvis kommunalbestyrelsesmedlemmers diæter for møder i kommunalbestyrelsen, udvalg, ved varetagelsen af andre hverv og for deltagelse i kurser m.v. skal erstattes af ét enkelt vederlag pr. medlem, kunne dette ske på følgende måder, alle med udgangspunkt i den samlede (regulerede) diætsum til medlemmer, jfr. ovenfor under 1.2.6.

Den samlede diætsum deles ligeligt mellem alle landets kommunalbestyrelsesmedlemmer bortset fra borgmestre og rådmænd (jfr. nedenfor under 1.4.1.1.).

- Den samlede diætsum gøres op for hver af kommunetyperne amtskommuner, magistratskommuner og øvrige primærkommuner og deles ligeligt mellem kommunetypens kommunalbestyrelsesmedlemmer bortset fra borgmestre og rådmænd (jfr. nedenfor under 1.4.1.2.).
- Den samlede diætsum deles mellem kommunegrupper inddelt efter

indbyggertal uanset kommunetype. Indenfor hver af grupperne deles det tildelte beløb ligeligt mellem gruppens kommunalbestyrelsesmedlemmer bortset fra borgmestre og rådmænd (jfr. nedenfor under 1.4.1.3.).

- Den samlede diætsum gøres op for hver af kommunetyperne amtskommuner, magistratskommuner og øvrige primærkommuner, og disse underinddeles i grupper efter indbyggertal. Indenfor hver gruppe deles det tildelte beløb ligeligt mellem gruppens kommunalbestyrelsesmedlemmer, bortset fra borgmestre og rådmænd, (jfr. nedenfor under 1.4.1.4.).
- Den samlede diætsum deles ligeligt mellem landets kommuner eventuelt delt op efter kommunetype og/eller indbyggertal (jfr. nedenfor under 1.4.1.5.).

1.4.1.1. Ens vederlag til alle medlemmer af kommunalbestyrelser og amtsråd.

Den mest enkle måde, hvorpå man kan omlægge mødediæter til faste vederlag, er at fordele et beløb svarende til den samlede diætsum ligeligt mellem samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer, bortset fra borgmestre og rådmænd, og derefter forhøje det hidtil ydede faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, med dette beløb.

Fordelene ved denne model er først og fremmest dens enkelhed.

Samtidig vil det enkelte medlem allerede inden valget til kommunalbestyrelsen kunne have overblik over de økonomiske vilkår. Man vil også bevare det nugældende princip, hvorefter vederlaget er ens for alle kommunalbestyrelsesmedlemmer, uanset kommunens type og størrelse og antallet af medlemmer i kommunalbestyrelsen.

Mod at anvende modellen taler for det første, at der herved sker en total ophævelse af den direkte sammenhæng mellem omfanget af det enkelte medlems arbejdsbyrde og størrelsen af den økonomiske vederlæggelse.

Der er inden for den enkelte kommune stor forskel mellem antallet og omfanget af de enkelte medlemmers kommunale hverv. Det ene yderpunkt er medlemmer, som ikke er medlemmer af udvalg, og som kun er udpeget til at varetage få andre hverv, og

som derfor hovedsageligt kun deltager i møder i selve kommunalbestyrelsen. Det andet yderpunkt er medlemmer, der varetager flere udvalgsposter og en række andre kommunale hverv.

Modellens anvendelse vil ligeledes medføre, at de kommuner, der har anvendt relativt store beløb pr. medlem til ydelse af diæter, vil få udgifterne til vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer reduceret, og tilsvarende vil andre kommuner få øgede udgifter. Dette gælder også for de nedenfor omtalte modeller.

En beregning af det forhøjede faste vederlag i medio 1984-niveau ser i forenklet form således ud, idet der som grundlag for beregningen kan henvises til det ovenfor under 1.2. og 1.3. anførte.

Amtskommunerne udbetalte ifølge regnskabsoplysningerne for 1982

i diæter = 12.419.000 kr.

Omregnet til 1984-niveau er dette

$\frac{12.419.000 \times 252}{234}$ kr. = 13.374.000 Kr.

86 % heraf vedrører amtsrådsmedlemmer

$\frac{13.374.000 \times 86}{100}$ kr. = 11.502.000 kr.

I magistratskommunerne er det tilsvarende tal (idet procentdelen for medlemmer er 36)

$\frac{4.306.000 \times 252 \times 36}{234 \times 100}$ kr. = 1.669.000 kr.

I øvrige primærkommuner (bortset fra Københavns kommune, som ikke har hjemmel til at udbetale diæter, og Frederiksberg kommune) er det tilsvarende tal (idet procentdelen for medlemmer er 70)

$\frac{(107.230.000 - 4.306.000) \times 252 \times 70}{234 \times 100}$ kr. = 11.589.000 kr.

Summen af disse 3 sidste tal

90.760.000 kr.

Antallet af "menige" kommunalbestyrelsesmedlemmer (herunder amtsrådsmedlemmer) (bortset fra Københavns borgerrepræsentation, Frederiksberg kommunalbestyrelse og hovedstadsrådet) er 4.759.

Diæterne vil i 1984-niveau kunne omregnes til et fast (tiillægs)vederlag pr. medlem på

$$\frac{90.760.000}{4.759} \text{ kr.} = \text{ca. } 19.000 \text{ kr.}$$

Det faste vederlag i perioden

1.4.84 - 30.9.84 er pr. medlem

$$1275 \text{ kr. pr. måned.} = \text{ca. } 15.000 \text{ kr.}$$

Et kommunalbestyrelsesmedlem ville

efter denne model i 1984-niveau

oppebære 15.000 kr. + 19.000 kr.

$$\text{pr. år.} = \text{ca. } 34.000 \text{ kr.}$$

I kommuner, hvor der er ydet diæter til kommunalbestyrelsens medlemmer i et omfang, der væsentligt afviger fra gennemsnittet, vil vederlæggelsen af den samlede kommunalbestyrelse gå væsentligt ned eller blive væsentligt forøget.

Som et eksempel på en ikke uvæsentlig nedgang i vederlæggelsen kan nævnes en af de i pilotundersøgelsen deltagende kommuner.

I 1982 fik de 24 kommunalbestyrelsesmedlemmer i diæter ialt udbetalt

869.000 kr.

Omregnet til 1984-niveau er dette

$$\frac{869.000 \times 252}{234} \text{ kr.} = 936.000 \text{ kr.}$$

$$24 \text{ faste (tiillægs)vederlag á } 19.000 \text{ kr.} = 456.000 \text{ kr.}$$

$$\text{Forskel ialt mellem diæter og vederlag} = 480.000 \text{ kr.}$$

$$\text{Forskel (nedgang) pr. medlem pr. år.} = 20.000 \text{ kr.}$$

Som et eksempel, hvor vederlæggelsen forøges væsentligt, kan nævnes en anden af de i pilotundersøgelsen deltagende kommuner.

I 1982 fik de 18 kommunalbestyrelses-medlemmer i diæter ialt udbetalt 242.000 kr.

Omregnet til 1984-niveau er dette

$$\frac{242.000 \times 252}{234} \text{ kr.} = 261.000 \text{ kr.}$$

18 faste (tillægs)vederlag a 19.000 kr. = 342.000 kr.

Forskel ialt mellem diæter og vederlag = 81.000 kr.

Forskel (stigning) pr. medlem pr. år = 4.500 kr.

Som et tredje eksempel - her med en væsentlig nedgang i den samlede vederlæggelse - kan nævnes de 14 amtskommuner:

Amtskommunerne udbetalte i 1982 ifølge regnskabstal diæter på ialt = 12.419.000 kr.

Omregnet til 1984-niveau efter fradrag af 14 %, der er ydet til ikke-medlemmer, er dette

$$\frac{12.419.000 \times 252 \times 86}{234 \times 100} \text{ kr.} = 11.502.000 \text{ kr.}$$

Der er 356 amtsrådsmedlemmer (bortset fra amtsborgmestre) som ville modtage et nyt fast(tillægs)vederlag a 19.000 kr. = 6.764.000 kr.

Forskel i alt mellem diæter og vederlag = 4.738.000 kr.

Forskel (nedgang) pr. medlem pr. år. = 13.000 kr.

1.4.1.2. Ens vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer inden for hver af kommunetyperne amtskommuner, magistratskommuner og øvrige primærkommuner.

En anden mulig model er at foretage omlægningen af mødediæter til faste vederlag for amtskommunerne, magistratskommunerne og øvrige primærkommuner hver for sig.

En beregning heraf viser følgende, idet der bortses fra (amts)borgmestre og rådmænd, medlemmer af Københavns og Frederiksberg kommunalbestyrelser samt hovedstadsrådet.

70.

Amtsrådsmedlemmer :

Amtsrådsmedlemmers regulerede
1984-diætsum (jfr. model 1.4.1.1.) 11.502.000 kr.

Antal amtsrådsmedlemmer 356.

Årligt(tillægs)vederlag pr. medlem = 32.000 kr.

Årligt vederlag pr. amtsrådsmedlem i
1984-niveau 32.000 kr. + 15.000 kr. = 47.000 kr.

Forskel mellem model 1.4.1.1. og 1.4.1.2.
pr. medlem 47.000 kr. - 34.000 kr. 13.000 kr.

Magistratskommunernes kommunalbestyrel-
sesmedlemmers regulerede 1984-diætsum
(jfr. model 1.4.1.1.) omregnet til år-
ligt (tillægs) vederlag pr.
medlem i 1984-niveau

$\frac{1.699.000}{75}$ kr. = 22.000 kr.

Årligt vederlag pr. medlem
22.000 kr. + 15.000. kr. = 37.000 kr.

Forskel mellem model 1.4.1.1. og 1.4.1.2.
pr. medlem 37.000 kr. - 34.000 kr. = 3.000 kr.

Øvrige primærkommunalbestyrelses-
medlemmers regulerede 1984-diætsum
(jfr. model 1.4.1.1.)
omregnet til årligt (tillægs)veder-
lag pr. medlem i 1984-niveau

$\frac{77.589.000}{4328}$, 18.000 kr.

Årligt vederlag pr. medlem
18.000 kr. + 15.000 kr. = 33.000 kr.

Forskel mellem model 1.4.1.1. og
1.4.1.2. pr. medlem = - 1.000 kr.

Model 1.4.1.2. giver, som det fremgår, gennemsnitligt indenfor den enkelte kommunetype større overensstemmelse mellem de hidtil udbetalte diæter og de beregnede (tillægs)vederlag end model 1.4.1.1., men samtidig brydes princippet om ensartet vederlag til alle medlemmer af kommunale råd.

I.A.1.3. Ens vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer i kommuner inddelt i grupper efter størrelsen af indbyggertallet.

Model I.A.1.1. vil kunne videreudvikles, således at konverteringen til faste vederlag foretages på grundlag af en inddeling af kommunerne, herunder amtskommunerne, i grupper, der er opdelt efter størrelsen af indbyggertallet, f.eks. i overensstemmelse med den gruppering, der fremgår af bilag til indenrigsministeriets cirkulære af 21. juli 1981 om maksimale vederlag til borgmestre, rådmænd og amtsborgmestre.

Om en konvertering af mødediæterne indenfor grupper af kommuner vil medføre bedre overensstemmelse mellem størrelsen af den hidtil ydede diætsum og størrelsen af de forhøjede faste vederlag, beror på om arbejdsbyrden pr. medlem afhænger af kommunestørrelsen. Det materiale, udvalget har haft forelagt, giver ikke umiddelbart holdepunkter for at antage en sådan sammenhæng.

Forenklingshensynet og hensynet til det enkelte medlems mulighed for at forudse sin økonomiske situation vil fortsat være varetaget, men princippet om et ensartet fast vederlag for alle kommunalbestyrelsesmedlemmer vil være brudt.

Beregningen af denne model forudsætter beslutning om størrelsen af det beløb (andel af den samlede diætsum), der skal "tildeles" de enkelte kommune grupper. En sådan beslutning vil bl.a. afhænge af en vurdering af arbejdsbyrden for medlemmerne inden for de enkelte grupper. En sådan vurdering kan ikke umiddelbart foretages på grundlag af det for udvalget foreliggende materiale.

1.4.1.4. Ens vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer indenfor hver kommunetype i kommuner inddelt i grupper efter størrelsen af indbyggertallet.

Denne model er en videreudvikling af model I.A.1.2. Til det om model I.A.1.2. anførte kan tilføjes, at fordelene ved

videreudviklingen forudsætter, at det kan sandsynliggøres, at den ovenfor under 1.4.1.3 omtalte sammenhæng mellem kommunestørrelse og arbejdsbyrde er til stede. Udvalget kan til dette henvise til, hvad der er anført ovenfor under 1.4.1.3.

For denne model gælder også, at den ikke kan beregnes, før det besluttet, hvor stort et beløb de enkelte kommunegrupper skal have "tildelt".

1.4.1.5. Fordeling af den samlede diætsum mellem kommuner.

Modellerne 1.4.1.1. - 1.4.1.4. har alle det til fælles, at vederlagspuljen - d.v.s. den samlede regulerede diætsum til kommunalbestyrelsesmedlemmer - indenfor visse enheder (kommunetyper eller kommunegrupper) deles ligeligt mellem enhedens kommunalbestyrelsesmedlemmer. En anden mulighed er i stedet i de under 1.4.1.1. - 1.4.1.4. anførte modeller at fordele enhedens andel af den samlede (regulerede) diætsum ligeligt mellem enhedens kommuner, hvorefter den enkelte kommunes kommunalbestyrelsesmedlemmer skulle modtage et lige stort beløb.

Herved ville kommunalbestyrelsesmedlemmer i kommuner med små kommunalbestyrelser få en fordel, idet disse kommuner ville få samme beløb til deling mellem kommunalbestyrelsens medlemmer, som kommuner i samme enhed med flere kommunalbestyrelsesmedlemmer. Princippet i styrelseslovens § 16, stk. 1, om ens vederlag til alle kommunalbestyrelsesmedlemmer ville derfor være brudt.

Model 1.4.1.1. beregnet efter dette princip viser følgende:

Diætsummen i 1984-niveau	90.760.000 kr.
--------------------------	----------------

Antal kommuner (bortset fra hovedstads- rådet og Københavns og Frederiksberg kommuner) og amtskommuner	287
--	-----

(Tillægs)vederlagssum pr. kommune (amtskommune).	316.000 kr.
---	-------------

Tillægsvederlag pr. kommunalbestyrelsesmedlem vil være afhængig af kommunalbestyrelsens medlemstal.

Model 1.4.1.2. beregnet efter dette princip viser følgende:

Amtskommunernes regulerede 1984-diætsum 11.502.000 kr.

Antal amtskommuner: 14

(Tillægs) vederlagssum pr. amtskommune, pr. år 822.000 kr.

Tillægsvederlag pr. amtsrådsmedlem afhænger af det enkelte amtsråds medlemstal.

Magistratskommunernes regulerede 1984-diætsum

1.669.000 kr.

Antal magistratskommuner 3

(Tillægs) vederlagssum pr. magistratskom-
mune pr. år.

556.000 kr.

Tillægsvederlag pr. kommunalbestyrelsesmedlem afhænger af den enkelte kommunalbestyrelses medlemstal.

Øvrige primærkommuners regulerede 1984-diætsum

77.589.000 kr.

Antal øvrige kommuner (bortset fra magistratskommuner og Københavns og Frederiksberg kommuner)

270

Tillægsvederlagssum pr. øvrige primærkommune 287.000 kr.

Tillægsvederlag pr. kommunalbestyrelsesmedlem afhænger af den enkelte kommunalbestyrelses medlemstal.

1.4.2. Særskilt vederlag for henholdsvis medlemskab af kommunalbestyrelsen og medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

1.4.2.1. Generelt om disse fler-vederlagsmodeltyper.

Alle modellerne under 1.4.1. indebærer ydelse af ens vederlag til medlemmerne af samme kommunalbestyrelse. Hvis der ved konverteringen af diæter til vederlag skal tages hensyn til en forskel i arbejdsbyrden for de enkelte medlemmer, kan dette gøres ved at gennemføre omlægningen således, at der fremtidig ydes et fast (tillægs)vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og faste vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Omlægningen af diæterne skal omfatte alle til kommunalbestyrelsesmedlemmer udbetalte diæter efter de kommunale styrelseslove. Da der ifølge udvalgets kommissorium alene forudsættes ydet vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og medlemskab af økonomiudvalget og de stående udvalg, må diæter, som kommunalbestyrelsesmedlemmer hidtil har modtaget for andre kommunale hverv og for deltagelse i kurser med hjemmel i § 16, stk. 3, indgå enten i vederlaget for medlemskab af kommunalbestyrelsen eller i vederlagene for udvalgsmedlemsskab. Udvalget finder det hensigtsmæssigt, at disse diæter på landsplan indgår i kommunalbestyrelsesvederlaget.

Samtlige kommunale hverv, der ikke er omfattet af de faste vederlag for medlemskab af økonomiudvalg og af de stående udvalg, er således forudsat dækket af vederlaget for medlemskab af kommunalbestyrelsen.

1.4.2.2. Forskellige metoder for fordelingen af den samlede diætsum mellem kommuner.

1.4.2.2.1. Fordeling med udgangspunkt i ét-vederlagsmodellerne.

Hvis den samlede diætsum ved en fler-vederlagsordning fordeltes mellem kommuner efter principperne fra de under 1.4.1.1. - 1.4.1.4. nævnte ét-vederlagsmodeller opnås, at der vil være samme beløb til disposition pr. kommunalbestyrelsesmedlem indenfor en vis enhed*), uanset om der er tale om en stor eller lille kommunalbestyrelse.

Af den pulje, den enkelte kommunalbestyrelse kunne disponere over efter en sådan fordeling, skulle en vis del, f.eks. 1/3, deles ligeligt mellem medlemmerne som vederlag for arbejdet i kommunalbestyrelsen.

Den resterende del af puljen skulle kommunalbestyrelsen derefter viderefordre til vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og af de enkelte stående udvalg efter et skøn over udvalgenes opgaver m.v. Indenfor det enkelte udvalg skulle viderefordelingen ske ligeligt mellem udvalgets medlemmer bortset fra en vederlagt udvalgsformand.

1.4.2.2.2. Fordeling efter et 2-puljesystem.

Den samlede diætsum deles her i 2 puljer, én som

*) f.eks. alle kommuner af en vis størrelse.

anvendes til vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og en anden, som anvendes til vederlag for medlemskab af de enkelte udvalg.

Fordelingen af den samlede diætsum i disse 2 puljer kan tænkes foretaget på flere forskellige måder:

- a) Fordeling i 2 puljer for samtlige kommuner.
- b) Fordeling på de 3 kommunetyper og inden for disse 2 puljer.
- c) Fordeling på kommunegrupper efter størrelse (indbyggertal) og inden for disse i 2 puljer.
- d) Fordeling på de 3 kommunetyper og inden for hver af disse i kommunegrupper efter størrelse og inden for hver af disse i 2 puljer.

1.4.2.2.2.1. Forskellige modeller til viderefordeling af puljen til vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen.

Når den samlede diætsum var delt i en pulje for medlemskab af kommunalbestyrelsen og i en pulje for medlemskab af udvalg, måtte hver af disse puljer viderefordes.

Hvis fordelingen i de 2 puljer er sket efter a under 1.4.2.2.2., kan viderefordelingen af puljen for medlemskab af kommunalbestyrelsen ske på de måder, som er omtalt ovenfor under 1.4.1. Der kan henvises til bemærkningerne ved omtalen af disse modeller.

Hvis fordelingen i de 2 puljer er sket efter enten b, c eller d under 1.4.2.2.2. må viderefordelingen af puljen for medlemskab af kommunalbestyrelsen ske enten ved en ligedeling mellem alle kommunalbestyrelsesmedlemmer i enheden (kommunetype/kommunegruppe) eller ved en ligedeling mellem enhedens kommuner. Hvis den sidstnævnte model anvendes, må kommunens andel deles ligeligt mellem dennes kommunalbestyrelsesmedlemmer.

1.4.2.2.2.2. Forskellige modeller til viderefordeling af puljen til vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Udvalgspuljen vil kunne fordeles efter de principper,

der er nævnt under 1.4.1.5., hvor det i alle tilfælde er de enkelte kommuner inden for en vis enhed, der modtager lige store beløb.

Det måtte herefter overlades til den enkelte kommunalbestyrelse frit at fordele udvalgpuljen mellem de enkelte udvalg efter et skøn over udvalgenes opgaver m.v. Når denne fordeling mellem de enkelte udvalg havde fundet sted, skulle hverken kommunalbestyrelsen eller udvalget have nogen indflydelse på den videre fordeling til udvalgenes medlemmer, idet disse - bortset fra udvalgsformanden og eventuelt borgmesteren, hvis denne er menigt medlem - skulle modtage et lige stort beløb af "udvalgets pulje".

Fordelingen mellem udvalgene bør ske for mindst et regnskabsår ad gangen, dog således at der kan ske ændring i regnskabsåret, hvis der ved en vedtægtsændring sker forandring i kommunens udvalgsstruktur.

1.5. Fremmødegodtgørelse.

De under 1.4. beskrevne modeller for omlægning af mødediæter til faste vederlag indebærer afskaffelse af den direkte sammenhæng mellem størrelsen af de økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer og antallet og varigheden af møder.

Alle de ovenfor omtalte modeller vil kunne suppleres med en ordning, hvorefter der for hvert møde/fremmøde ydes en form for økonomisk godtgørelse.

Denne fremmødegodtgørelse kunne eventuelt forbeholdes kommunalbestyrelsesmedlemmer, som bor i en vis afstand fra mødestedet eller af andre grunde har en lang afstand til dette mødested. Disse medlemmer får i dag i visse tilfælde kompensation, fordi diætberegningen omfatter rejsetiden.

En sådan fremmødegodtgørelse synes ikke umiddelbart forenelig med de forenklingshensyn, der har ført til udvalgets nedsættelse, idet bl.a. den kommunale administration og den kommunale revision vil få lignende kontrolfunktioner som under den nugældende diætordning. Derimod vil den forudsatte økonomiske neutralitet ved omlægningen nok kunne opretholdes, idet fremmødegodtgørelsen kunne fragå i den samlede diætsum til

kommunalbestyrelsesmedlemmer med den virkning, at de konverterede tillægsvederlag formindskes.

1.6. Udvalgets overvejelser og forslag til en ny vederlagsordning.

Under 1.6. behandles udvalgets forslag til en ny vederlagsordning for alle landets kommuner bortset fra Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet, hvis forhold behandles under 1.7.

Udvalget har ovenfor under 1.4. redegjort for forskellige "tekniske" modeller for omlægning af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer til faste vederlag.

Omlægningen kan således tænkes gennemført som en ét-vederlagsordning, hvorved den samlede diætsum, omfattende diæter for møder i kommunalbestyrelsen, ved varetagelsen af andre kommunale hverv, for deltagelse i kurser og for møder i udvalg, konverteres til et (forhøjet) fast vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Under 1.4.1.1. - 1.4.1.4. er omtalt, hvorledes den samlede diætsum, der er til rådighed til omlægningen, kunne fordeles til vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer i alle landets kommuner (1.4.1.1.), i henholdsvis amtskommuner, magistratskommuner og øvrige primærkommuner (kommunetyper) (1.4.1.2.), i kommune grupper inddelt efter indbyggertal (1.4.1.3.) eller efter en kombination af fremgangsmåden nævnt under 1.4.1.2. og 1.4.1.3, således at der indenfor de enkelte kommunetyper sker en fordeling til medlemmerne, der er afhængig af kommunestørrelse (1.4. 1.4.).

Endvidere er under 1.4.1.5. omtalt muligheden for i stedet at foretage fordelingen mellem kommuner og derefter videre til de enkelte kommuners kommunalbestyrelsesmedlemmer.

I alle modellerne forudsættes det nugældende faste vederlag, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, opretholdt, d.v.s., at det nye faste vederlag ville fremtræde som et forhøjet fast vederlag.

Der er i udvalget enighed om, at en gennemførelse af en ét-vederlagsordning måtte forudsætte, at fordelingen af den samlede diætsum måtte ske med lige store beløb pr. medlem (1.4.1.1. - 1.4.1.4.), da en fordeling på kommuner (1.4.1.5.) ville betyde, at det faste vederlag til det enkelte medlem ville

blive afhængigt af kommunalbestyrelsens medlemstal. Det materiale, udvalget har haft forelagt, giver ikke umiddelbart grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunalbestyrelses medlemstal og udgifterne pr. medlem til diæter.

Udvalget har desuden måttet konstatere, at dette materiale ikke umiddelbart giver grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunes størrelse (indbyggertal) og kommunens udgifter til mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Under 1.4.2. har udvalget redegjort for, at omlægningen fra diæter til vederlag alternativt kan gennemføres som en fler-vederlagsordning. Den del af den samlede diætsum, der er ydet til kommunalbestyrelsesmedlemmer for møder i kommunalbestyrelsen og i andre hverv, skal ved en sådan ordning omlægges til et (forhøjet) fast vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen. De nugældende faste vederlag, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, opretholdes, således at det nye faste vederlag også her fremtræder som et tillægsvederlag. Om fordelingen henvises i øvrigt til det under 1.4.2.3. anførte samt til bemærkningerne ovenfor vedrørende fordelingsgrundlaget (medlemmer).

Den resterende del af den samlede diætsum, d.v.s. den del, der er ydet til kommunalbestyrelsesmedlemmer for møder i økonomiudvalget og de stående udvalg, skal efter en sådan fler-vederlagsmodel omlægges til faste vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Under sit arbejde har udvalget i øvrigt måttet konstatere, at det af det forelagte materiale fremgår, at der i pilotundersøgelsens kommuner og amtskommuner er stor forskel på de udbetalte diætbeløb pr. medlem. Dette gælder også kommuner af samme størrelse. Der er heller ikke nogen absolut sammenhæng mellem det enkelte medlems antal diætgivende udvalgsposter og de mødediæter, medlemmet har fået udbetalt.

1.6.1. Udgangspunkt for udvalgets modeller.

Udvalget har vurderet de foretagne undersøgelser af diætudbetalinger i 1982.

Der henvises til bilagene 8, 9, 10, 11 og 12.

Udvalget har måttet konstatere, at de foretagne undersøgelser viser

at der ikke umiddelbart er grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunes størrelse (indbyggertal) og kommunens samlede udgifter til mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer,

at der ikke umiddelbart er holdepunkter for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunes størrelse (indbyggertal) og diætudbetalingen pr. medlem,

at der ikke umiddelbart er grundlag for at antage, at der er nogen sammenhæng mellem en kommunalbestyrelses medlemstal og udgifterne pr. medlem til diæter, og

at der ikke er nogen absolut sammenhæng mellem det antal diætgivende udvalgsposter, det enkelte medlem har, og de mødediæter, medlemmet har fået udbetalt.

De foreliggende undersøgelser viser således ikke noget klart "mønster" for diætudbetalinger. Det skyldes formentlig den store forskel på kommunens udvalgsstruktur, på omfanget af delegation til udvalgene og forvaltningen, lokale traditioner for mødernes afvikling, og i hvilket omfang kommunalbestyrelsen i medfør af styrelseslovens § 16, stk. 3, har vedtaget at yde diæter til medlemmer for varetagelse af andre kommunale hverv.

På baggrund af de foretagne undersøgelser har udvalget fundet det meget vanskeligt at pege på nogle objektive kriterier, der kan anvendes ved omlægning af diæter til faste vederlag, således at de (nye) faste vederlag blot nogenlunde kommer til at svare til de hidtidige diætbeløb til de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, selvom disse fortsat efter omlægningen måtte varetage de samme hverv som før omlægningen.

Som tidligere anført vil en omlægning nødvendigvis medføre, at nogle medlemmer efter nyordningen vil blive stillet bedre i økonomisk henseende, mens andre vil blive stillet ringere end de ville have været, hvis det nugældende diætsystem opretholdes.

Udvalget har imidlertid til opgave at fremkomme med forslag til omlægning af diæter til vederlag, hvorved der tilvejebringes en forenkling af området.

Udvalget har derfor ved udarbejdelsen af sine forslag til, hvorledes omlægningen kan gennemføres, lagt vægt på at stille forslag, der vil medføre betydelige forenklinger på området. Alle udvalgets modeller (A-C) indebærer afskaffelse af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer for møder i kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget, de stående udvalg og for varetagelse af "andre kommunale hverv", herunder andre udvalgshverv samt for deltagelse i kurser. De afløses alle af faste vederlag.

Udvalget finder det mest hensigtsmæssigt at sondre mellem kommunetyper på grundlag af den varierende opgavesammensætning.

Udvalget sondrer derfor mellem typerne

amtskommuner,

Københavns kommune (både primærkommunale og amtskommunale opgaver),

Frederiksberg kommune (både primærkommunale og amtskommunale opgaver),

hovedstadsrådet,

primærkommuner.

Det er således lagt til grund, at primærkommunerne i princippet løser de samme opgaver uanset kommunernes størrelse eller styreform, hvorfor der ikke sondres mellem magistratskommuner og øvrige primærkommuner.

Denne betragtningsmåde understøttes i øvrigt af pilotundersøgelsens resultater for primærkommuner, hvoraf det fremgår, at udgifterne til mødediæter pr. kommunalbestyrelsesmedlem kan have samme størrelse, uanset om der er tale om en mindre eller større kommune.

1.6.2. Udvalgets 3 modeller.

De nedenfor nævnte modeller bygger i et vist omfang på principper i de foran under 1.4. nævnte "tekniske" modeller.

Det bemærkes, at de nedenfor anførte eksempler på beregninger af de enkelte modeller ikke kan sammenlignes, bl.a.

fordi beregningsmetoden og eksemplernes forudsætninger afviger.

Alle modeller forudsætter, at det nugældende faste vederlag opretholdes og sammenlægges med tillægsvederlaget for medlemskabet af kommunalbestyrelsen.

1.6.2.1. Model A.

1.6.2.1.1. Indholdet af modellen.

Denne model er en fler-vederlagsmodel for alle landets kommuner, jfr. dog nedenfor under 1.7.

De (tillægs)vederlag, der skal ydes for medlemskab af selve kommunalbestyrelsen samt dække varetagelsen af andre kommunale hverv og deltagelse i kurser, foreslås at være ens uanset kommunetype og kommunestørrelse.

Den pulje (andel af den samlede diætsum, som omlægges), der refterer til udvalgsvederlag inden for hver af de 2 kommunetyper, amtskommuner/primærkommuner, når beløbet til faste (tillægs)vederlag er fradraget, skal herefter deles mellem kommunetypens kommuner. Delingen skal baseres på den inddeling, der kendes fra borgmestervederlagene.

Hele den pulje, en kommune kan disponere over efter disse regler, skal anvendes, og kommunalbestyrelsen skal frit kunne foretage fordelingen mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg efter et skøn over udvalgenes opgaver m.v.

Fordelingen skal ske forud og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen og være gældende herudover, såfremt kommunalbestyrelsen ikke vedtager ændringer heri. Dog skal der kunne ske ændringer i regnskabsåret, hvis der ved vedtægtsændring sker ændring af kommunens udvalgsstruktur.

Endvidere skal det enkelte udvalgs beløb deles ligeligt mellem udvalgets medlemmer bortset fra en vederlagt udvalgsformand og borgmesteren, hvis denne er menigt medlem, idet disse ikke skal have del i udvalgspuljen.

Et ens (tillægs)vederlag for arbejdet i selve kommunalbestyrelsen og for andre kommunale hverv kendes fra det gældende faste vederlag og kan begrundes med, at arbejdsbyrden, som det skal dække, skønnes nogenlunde ens over alt i landet.

Rimeligheden af at fordele udvalgspuljen på kommuner i grupper efter kommunestørrelse, beror på en antagelse om, at den "samlede" arbejdsbyrde på dette område er større i kommuner

med et stort indbyggertal end i små kommuner. Denne antagelse har udvalget dog ikke umiddelbart kunnet få bekræftet i sit talmateriale, jfr. det ovenfor under 1.6. anførte.

En fordeling af udvalgspuljen på kommuner indebærer, at kommunalbestyrelser med et stort medlemstal får et mindre beløb pr. medlem til fordeling til medlemmerne for deres udvalgshverv end kommunalbestyrelser med et lille medlemstal, selvom kommunerne er i samme gruppe efter indbyggertal. Rimeligheden heraf afhænger af, om arbejdsbyrden pr. medlem falder, når der er flere medlemmer i kommunalbestyrelsen.

1.6.2.1.2. Beregning af modellen.

1.6.2.1.2.1. Forudsætninger for beregningen.

En beregning af hvor store vederlag, det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem vil oppebære efter model A, afhænger for det første af, hvor stort det faste (tillægs)vederlag for kommunalbestyrelseshvervet skal være, og dermed hvor stor en del af den samlede (regulerede) diætsum, der skal anvendes til faste (tillægs)vederlag for hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem (og varetagelsen af andre hverv). Dernæst afhænger beregningen af, hvor stor udvalgspuljen skal være indenfor de forskellige kommunistørrelser i de 2 kommunetyper. Endelig afhænger beregningen også af, hvor mange stående udvalg der er i den enkelte kommune, hvorledes den enkelte kommunalbestyrelse fordeler udvalgspuljen mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg, antallet af medlemmer i de enkelte udvalg, og af, hvor mange udvalgsposter medlemmet har.

Af pilotundersøgelsen, der omfattede samtlige amtskommuner og udvalgte primærkommuner, fremgår, at den andel af de i 1982 udbetalte diæter til henholdsvis amtsrådsmedlemmer og til kommunalbestyrelsesmedlemmer i de undersøgte primærkommuner, der vedrører møder i kommunalbestyrelsen og varetagelsen af andre kommunale hverv, udgør henholdsvis ca. 41 pct. og ca. 42 pct. Udvalget er gået ud fra, at gennemsnitstallet for de undersøgte primærkommuner svarer til gennemsnittet for samtlige landets kommuner.

Udvalget har dog ment det forsvarligt at lade ca. 1/3 af de hidtil udbetalte diæter omlægge til vederlag for kommunalbestyrelsesarbejdet og andre hverv. Dette skyldes for

det første, at en anvendelse af en større andel af den samlede diætsum til (forhøjede) vederlag for selve kommunalbestyrelsesarbejdet og andre hverv ville medføre, at den andel af den samlede diætsum, der blev til rådighed til vederlag for varetagelsen af udvalgshverv, blev for lille og derved evt. kunne komme til at vanskeliggøre udvalgsarbejdet i kommunerne. Hertil kommer, at det nugældende faste vederlag er knyttet til arbejdet i selve kommunalbestyrelsen og andre kommunale hverv. Dette vederlag på ca. 15.000 kr. i 1984-niveau sammenlægges med det nye (tillægs)vederlag.

Hvis ca. 1/3 af de hidtil udbetalte diæter skal omlægges til et vederlag for arbejdet i kommunalbestyrelsen samt for varetagelse af andre kommunale hverv, kan det faste (tillægs)vederlag sættes til 5.000 kr. årligt, jfr. foran under 1.4.1.1. Da dette vederlag er et tillægsvederlag til „det hidtidige faste vederlag, vil arbejdet i kommunalbestyrelsen samt varetagelsen af andre kommunale hverv fremtidig (i 1984-niveau) blive vederlagt med ca. 20.000 kr. årligt.

1.6.2.1.2.2. Amtsrådsmedlemmer.

I amtskommunerne er den regulerede diætsum (jfr. under 1.4.1.1.)	11.502.000 kr.
Antal amtsrådsmedlemmer	
(- amtsborgmestre) er 356, som hver ville få 5.000 kr.	<u>ialt 1.780.000 kr.</u>
Til rest til udvalgsvederlag	9.722.000 kr.
Hvis dette beløb deltes ligeligt mellem de 14 amtskommuner, ville hver kommune få	ca. 700.000 kr.

Amtskommunerne er efter regler om borgmestervederlag delt i følgende grupper:

a) Bornholms amtskommune

b) Ribe, Roskilde, Storstrøms, Vestsjællands, Sønderjyllands, Ringkjøbing og Viborg amtskommuner

c) Vejle og Frederiksborg amts-
kommuner

d) Nordjyllands, Fyns, Århus
og Københavns amtskommuner

På baggrund heraf foreslås
følgende fordeling af udvalgpuljen:

a-gruppen	400.000 kr.
b-gruppen 7 å	600.000 kr. = 4.200.000 kr.
c-gruppen 2 á	800.000 kr. = 1.600.000 kr.
d-gruppen 4 a	900.000 kr. = <u>3.600.000 kr.</u>
Ialt	9.800.000 kr.

Hvis et amtsråd i b-gruppen måtte
vælge at dele sin pulje ligeligt
mellem økonomiudvalget og de 4
stående udvalg, indebærer dette
et årligt vederlag pr. udvalg på 120.000 kr.

Hvis et udvalg har 7 medlemmer
giver dette et årligt vederlag til
hvert af de menige udvalgsmedlemmer
på 20.000 kr.

Et amtsrådsmedlem med 1 udvalgspost
ville under de givne forudsætninger
få følgende vederlæggelse pr. år:

Det eksisterende faste vederlag	ca.	15.000 kr.
Det nye tillægsvederlag		5.000 kr.
Udvalgsvederlaget		<u>20.000 kr.</u>
Ialt pr. år.	ca.	<u>40.000 kr.</u>

1.6.2.1.2.3. Primærkommunalbestyrelsesmedlemmer.

I primærkommunerne (bortset fra Køben-
havns og Frederiksberg kommuner) er
den regulerede diætsum (jfr. under
1.4.1.1.) 79.258.000 kr.

Antal kommunalbestyrelsesmedlemmer
 (- borgmestre og rådmænd) er 4403,
 som hver ville få 5.000 kr. **ialt** ca. 22.000.000 kr.

Til rest til udvalgsvederlag ca. 57.258.000 kr.

Hvis dette beløb blev delt lige-
 ligt mellem de 273 kommuner (275
 - (København + Frederiksberg))
 ville hver kommune få ca. 210.000 kr.

Primærkommunerne er efter borg-
 mestervederlagsreglerne delt i
 følgende grupper:

	<u>Antal kommuner</u>
a) 0 - 7.499	89
b) 7.500 - 9.999	49
c) 10.000 - 12.499	36
d) 12.500 - 19.999	48
e) 20.000 - 24.999	10
f) 25.000 - 29.999	7
g) 30.000 - 39.999	12
h) 40.000 - 59.999	15
i) 60.000 og derover	4
j) Odense, Aalborg, Århus	<u>3</u>
Ialt	<u>273</u>

På baggrund heraf foreslås
følgende fordeling af ud-
valgspuljen:

a-gruppen 89 a	170.000 kr.	=	15.130.000 kr.
b-gruppen 49 a	190.000 kr.	=	9.310.000 kr.
c-gruppen 36 á	210.000 kr.	=	7.560.000 kr.
d-gruppen 48 a	230.000 kr.	=	11.040.000 kr.
e-gruppen 10 a	250.000 kr.	=	2.500.000 kr.
f-gruppen 7 á	270.000 kr.	=	1.890.000 kr.
g-gruppen 12 á	290.000 kr.	=	3.480.000 kr.
h-gruppen 15 a	310.000 kr.	=	4.650.000 kr.
i-gruppen 4 á	330.000 kr.	=	1.320.000 kr.
j-gruppen 3 a	510.000 kr.		<u>1.530.000 kr.</u>
Ialt 273 kommuner		=	<u>58.410.000 kr.</u>

Hvis en kommunalbestyrelse i
d-gruppen (mellem 12.500-19.999
indbyggere) har 4 stående ud-
valg og deler kommunens udvalgs-
pulje ligeligt mellem disse 4
udvalg og økonomiudvalget, giver
dette et vederlag pr. udvalg på 46.000 kr.

Hvis der i udvalget er 5 medlemmer,
giver dette et årligt vederlag til
hvert af de menige udvalgsmedlemmer
på ca. 12.000 kr.

Et kommunalbestyrelsesmedlem med
1 udvalgspost ville under de givne
forudsætninger få følgende veder-
læggelse pr. år.

Det eksisterende faste vederlag	ca.	15.000 kr.
Det nye tillægsvederlag		5.000 kr.
Udvalgsvederiaget		<u>ca. 12.000 kr.</u>
Ialt pr. år		<u>ca. 32.000 kr.</u>

En af magistratskommunerne i j-gruppen har 6 faste udvalg, hvis formænd ikke er vederlagt. Hvis udvalgspuljen deles ligeligt mellem disse 6 udvalg, giver dette et vederlag pr. udvalg på 85.000 kr.

Hvert udvalg har 6 menige medlemmer, som hver (idet formanden intet vederlag får) ville få ca. 12.000 kr.

Et magistratskommunalbestyrelsesmedlem med 1 udvalgspost ville under de givne forudsætninger få følgende vederlæggelse pr. år.

Det eksisterende faste vederlag	ca. 15.000 kr.
Det nye tillægsvederlag	5.000 kr.
Udvalgsvederlaget	<u>12.000 kr.</u>
alt pr. år	<u>ca. 32.000 kr.</u>

1.6.2.2. Model B.

1.6.2.2.1. Indholdet af modellen.

Model B er også en fler-vederlagsmodel, men den adskiller sig fra model A ved, at den tager sit udgangspunkt i en ét-vederlagsordning, og ved at den ikke indebærer ens tillægsvederlag for alle kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det beløb, den enkelte kommunalbestyrelse skal kunne disponere over, svarer til det beløb, der ialt ville tilfalde kommunalbestyrelsens medlemmer, såfremt den samlede diætsum under en ét-vederlagsordning blev delt ligeligt mellem alle kommunalbestyrelsesmedlemmer indenfor hver af kommunetyperne amtskommuner og primærkommuner.

En del af det beløb, kommunalbestyrelsen efter model B kan disponere over, skal ydes til kommunalbestyrelsesmedlemmer som vederlag for medlemskabet af kommunalbestyrelsen og varetagelsen af andre kommunale hverv.

Det resterende beløb udgør udvalgspuljen, som kommunalbestyrelsen skal fordele mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg. Hele udvalgspuljen skal fordeles, og fordelingen skal ske forud og med virkning for mindst ét

regnskabsår ad gangen og være gældende herudover, såfremt kommunalbestyrelsen ikke vedtager ændringer heri. Dog skal der kunne ske ændringer i regnskabsåret, hvis der ved en godkendt vedtægtsændring ændres på kommunens udvalgsstruktur.

Når kommunalbestyrelsen selv kan bestemme, hvorledes det samlede beløb skal fordeles på vederlagene, kan den tage hensyn til, hvorledes opgaverne i den enkelte kommune er fordelt mellem kommunalbestyrelsen og økonomiudvalget og de stående udvalg.

Til de ovenfor nævnte vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer for medlemskab af kommunalbestyrelsen skal lægges de hidtidige faste vederlag.

Modellen forudsætter, at der ikke antages at være nogen sammenhæng mellem arbejdsbyrden pr. medlem og antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer.

1.6.2.2.2. Beregning af modellen.

1.6.2.2.2.1. Forudsætninger for beregningen.

En beregning af, hvor store vederlag det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem vil oppebære efter model B, forudsætter, at der er taget stilling til, hvorledes det samlede beløb, der er til kommunalbestyrelsens rådighed, skal fordeles mellem et (forhøjet) vederlag for kommunalbestyrelsesmedlemskabet og vederlag for medlemskab af (de enkelte) udvalg. Herefter vil det enkelte medlems forhold afhænge af, hvor mange stående udvalg den enkelte kommune har, hvorledes den enkelte kommunalbestyrelse fordeler udvalgspuljen mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg, antallet af medlemmer i de enkelte udvalg og af, hvor mange udvalgsposter medlemmet har.

1.6.2.2.2.2. Amtsrådsmedlemmer.

Den samlede diætsum for amtskommunerne er, jfr. foran under model A, I.6.2.I.2.2., 11.502.000 kr. Antallet af menige amtsrådsmedlemmer er 356. Dette svarer til ca. 32.000 kr. pr. medlem. Hertil skal lægges det nugældende faste vederlag på ca. 15.000 kr. pr. medlem. I alt vil et amtsråd kunne disponere over en vederlagssum på ca. 47.000 kr. pr. menigt amtsrådsmedlem, inklusive det nugældende faste vederlag på ca. 15.000 kr. pr. medlem.

1.6.2.2.2.3. Primærkommunalbestyrelsesmedlemmer.

Den samlede diætsum for primærkommunerne er, jfr. foran under 1.6.2.1.2.3., ca. 79.000.000 kr. Antallet af menige kommunalbestyrelsesmedlemmer er 4403. Dette svarer til ca. 18.000 kr. pr. medlem. Hertil skal lægges det nugældende faste vederlag på ca. 15.000 kr. pr. medlem. I alt vil en primærkommunalbestyrelse kunne disponere over ca. 33.000 kr. pr. menigt primærkommunalbestyrelsesmedlem.

1.6.2.3. Model C.

1.6.2.3.1. Indholdet af modellen.

Model C ligner model A ved at være en fler-vederlagsmodel med et ens (tillægs)vederlag for alle kommunalbestyrelsesmedlemmer i hele landet.

Model C adskiller sig fra model A ved den måde udvalgspuljen beregnes på. Den pulje, der resterer til udvalgsvederlag inden for hver af de 2 kommunetyper, fordeles således, at hver kommunalbestyrelse skal kunne disponere over en pulje til udvalgsvederlag svarende til antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer gange en vis procentdel af borgmestervederlaget.

Hele det disponible beløb skal anvendes til fordeling mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg, og fordelingen skal ske forud og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen og være gældende, såfremt kommunalbestyrelsen ikke vedtager ændringer heri.

Ved denne model opnås, at kommunalbestyrelser i lige store kommuner kan disponere over samme beløb pr. medlem, uanset antallet af medlemmer i kommunalbestyrelsen.

Samtidig opnås, at den gennemsnitlige vederlæggelse pr. kommunalbestyrelsesmedlem for udvalgshverv stiger fra kommunegruppe til kommunegruppe i takt med indbyggertallet, idet størrelsen af borgmestervederlaget er afhængig af kommunens indbyggertal. Dette kan begrundes med det større ansvar, der følger medmedlemskabet af en kommunalbestyrelse i større kommuner.

1.6.2.3.2. Beregning af modellen.

1.6.2.3.2.1. Forudsætninger for beregningen.

En beregning af, hvor store vederlag det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem vil oppebære efter model C, forudsætter, at der er taget stilling til, hvor stort det faste (tillægs)vederlag for medlemskabet af kommunalbestyrelsen skal være. Hvilke og hvor store beløb, det enkelte medlem vil oppebære som vederlag for udvalgshverv, afhænger af, hvor mange udvalg den enkelte kommune har, hvorledes den enkelte kommunalbestyrelse fordele udvalgpuljen mellem de enkelte udvalg, antallet af medlemmer i de enkelte udvalg og af, hvor mange udvalgsposter medlemmet har.

1.6.2.3.2.2. Kommunalbestyrelses(tillægs)vederlaget.

Dette vederlag kan som i model A, jfr. ovenfor under 1.6.2.1.2.1. sættes til 5.000 kr. pr. medlem i 1984- niveau.

1.6.2.3.2.3. Amtsrådsmedlemmer.

Som det fremgår af beregningerne vedrørende model A, refterer der, når den del af den samlede diætsum, der skal anvendes til nye (tillægs)vederlag for kommunalbestyrelseshvervet m.m. er fratrasket, 9.722.000 kr. til udvalgsvederlag.

Procentsatsen (Y) af borgmestervederlaget pr. medlem til fastsættelse af udvalgpuljen beregnes på følgende måde:

a) Bornholms amtskommune:

16 menige medlemmer

a Y % af lønramme 36
skalatrin (49)
(= 265.000 kr. + 0)

b) Ribe (20), Roskilde (22), Storstrøms (30), Vestsjællands (28), Sønderjyllands (28), Ringkjøbing (20) og Viborg (26) amtskommuner.

lait 174 menige medlemmer

å Y % af lønramme 37
skalatrin (50)
(= 293.000 kr. + 0)

c) Vejle (30) og Frederiksborg (20) amtskommuner.

lait 50 menige medlemmer

å Y % af lønramme 38
skalatrin 51
(= 327.000 kr. + 0)

d) Nordjyllands (30), Fyns (26),
 Århus (30) og Københavns (30)
 amtskommuner.

lait 116 menige medlemmer	å Y % af lønramme 39
	skalatrin 52
	+ et særligt tillæg 15.000 kr.
	(= 356.000 kr. + 15.000 kr.
	= 371.000 kr.)

Summen af udvalgsvederlagene under
 a)-d) skal udgøre 9.722.000 kr.

Summen af vederlagene under a-d) =

Y % af (16 x 265.000 kr. + 174 x 293.000 kr. +
 50 x 327.000 kr. + 116 x 371.000 kr.) =

Y % af 114.608.000 kr.

Y % af 114.608.000 = 9.722.000.

Y = ca. 8,5.

Et amtsråd i b-gruppen med 20 meni-
 ge medlemmer og et borgmesterveder-
 lag på 293.000 kr. vil til forde-
 ling mellem udvalgene kunne dispo-
 nere over

$20 \times \frac{8,5 \times 293.000}{100}$ kr. =	ca. 500.000 kr.
--	-----------------

Hvis amtsrådet vælger at dele dette
 beløb ligeligt mellem økonomiudval-
 get og de 4 stående udvalg, indebæ-
 rer dette et årligt vederlag pr. ud-
 valg på

ca. 100.000 kr.

Hvert udvalg har 7 medlemmer, hvil-
 ket giver et årligt vederlag pr.
 menigt medlem på

ca. 17.000 kr.

Et amtsrådsmedlem med én udvalgs-
 post vil under de givne forudsætnin-
 ger få følgende vederlæggelse pr. år.

Det eksisterende faste vederlag	ca. 15.000 kr.
---------------------------------	----------------

Det nye tillægsvederlag	5.000 kr.
-------------------------	-----------

Udvalgsvederlaget	ca. 17.000 kr.
-------------------	----------------

lait pr. år.	ca. 37.000 kr.
--------------	----------------

1.6.2.3.2.4. Primærkommunalbestyrelsesmedlemmer.

Som det fremgår af beregningerne under model A resterer der, når den del af den samlede diætsum, der skal anvendes til faste (ti lslgs) vederlag, er fradraget ca. 57.258.000 kr. til udvalgsvederlag. Procentsatsen af borgmestervederlaget pr. medlem til fastsættelse af udvalgspuljen beregnes på følgende måde:

- a) 1186 menige medlemmer å Y % af lønramme 31 (44) + 0.
- b) 768 menige medlemmer a Y % af lønramme 33 (46) + 0.
- c) 568 menige medlemmer é Y % af lønramme 34 (47) + 0.
- d) 852 menige medlemmer a Y % af lønramme 35 (48) + 0.
- e) 158 menige medlemmer å Y % af lønramme 36 (49) + 0.
- f) 178 menige medlemmer å Y % af lønramme 36 (49) +
10.970 kr.
- g) 210 menige medlemmer a Y % af lønramme 37 (50) + 0.
- h) 320 menige medlemmer a Y % af lønramme 37 (50) ÷
10.970 kr.
- i) 88 menige medlemmer å Y % af lønramme 38 (51) + 0.
- j) 75 menige medlemmer å Y % af lønramme 39 (52) +
10.970 kr.

Summen af udvalgsvederlagene under a)-j) skal udgøre 57.258.000 kr.

Summen af vederlagene under a)-j) =

Y % af

(1186 x 212.250
+ 768 x 221.865
+ 568 x 232.016
+ 852 x 247.640
+ 158 x 264.847
+ 178 x 279.507
+ 210 x 292.520
+ 320 x 307.180
+ 88 x 326.782
+ 75 x 370.754) -

Y % af 1.072.784.000.

Y % af 1.072.784.000 kr. = 57.258.000 kr.

Y = ca. 5,3.

En kommunalbestyrelse i d-gruppen
(mellem 12.500-19.999 indbyggere) med
14 menige medlemmer og et borgmester-
vederlag på 247.640 kr. vil til forde-
ling mellem udvalgene have

$$14 \times 5,3 \times \frac{247.640}{100} \text{ kr.} = \text{ca. } 184.000 \text{ kr.}$$

Hvis denne kommunalbestyrelse måtte
vælge at dele dette beløb ligeligt
mellem økonomiudvalget og sine 5
stående udvalg, indebærer dette et
årligt vederlag pr. udvalg på ca. 31.000 kr.

Hvis et udvalg har 5 medlemmer, giver
dette et vederlag pr. menigt medlem på ca. 8.000 kr.

Et kommunalbestyrelsesmedlem med én
udvalgspost vil under de givne for-
udsætninger få følgende vederlæggel-
se pr. år:

Det eksisterende faste vederlag	ca. 15.000 kr.
Det nye faste vederlag	5.000 kr.
Udvalgsvederlaget	ca. <u>8.000 kr.</u>
laik pr. år.	<u>ca. 28.000 kr.</u>

1.6.3. Regulering af vederlagene.

Model C vil for så vidt angår udvalgspuljen automatisk blive reguleret sammen med borgmestervederlaget i den enkelte kommune. På samme måde kan udvalgspuljen i model A reguleres, idet indenrigsministeriet ved nyordningens ikrafttræden fastsætter denne pulje og omregner den til en procentdel af borgmestervederlaget i den enkelte kommune. Denne procentsats vil så være gældende fremtidig.

Det nye (tillægs)vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og varetagelsen af andre kommunale hverv, skal i model A og C sammenlægges med det gældende faste vederlag. Det sammenlagte vederlag er således af samme størrelse

for alle. Det vil derfor være nødvendigt at regulere vederlaget på samme måde overalt. Reguleringen kunne foretages således, at vederlaget sættes i relation til borgmestervederlaget i én bestemt kommune og reguleres i takt hermed.

Med hensyn til model B kan regulering af vederlag også ske i takt med regulering af borgmestervederlag.

1.6.4. Øvrige forudsætninger for en ny vederlagsordning.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer skal have pligt til at modtage vederlagene, jfr. dog nedenfor under 2 om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Udvalget har forudsat, at der efter indførelse af en ny vederlagsordning ikke med hjemmel i den kommunale styrelseslov kan udbetales kommunalbestyrelsesmedlemmer anden egentlig vederlæggelse af kommunens kasse.

Udvalget har dog ikke taget stilling til de særlige spørgsmål, der måtte opstå med hensyn til "kommunale" havne, som er regnskabsmæssigt adskilt fra kommunen.

Alle modeller kan, hvis det ønskes, kombineres med en fremmødegodtgørelse, som eventuelt blev forbeholdt medlemmer, der bor eller arbejder i en vis afstand fra mødestedet. Hvis fremmødegodtgørelsen blev forbeholdt medlemmer, som har en vis afstand til mødestedet, ville disse medlemmer få en compensation svarende til, at rejsetiden udover kommunegrænsen efter de gældende regler skal indregnes i mødetiden ved diætberegningen.

Der bør fortsat være adgang til at modtage befordringsgodtgørelse samt godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet.

Da der ved en omlægning af diæter til vederlag indføres et maximum for kommunalbestyrelsesmedlemmers vederlæggelse efter den kommunale styrelseslov, finder udvalget det rimeligt, at der indføres mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan maksimere antallet af møder, der berettiger ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer til diæter. Disse skal som nævnt fortsat kunne modtage diæter for andre kommunale hverv, hvortil de er valgt af kommunalbestyrelsen.

Efter praksis antages en kommunalbestyrelse ikke at kunne begrænse diæter efter § 16, stk. 3 ("kan"- diæter) for andre kommunale hverv til et vist antal årlige møder i det pågældende udvalg, nævn, kommission m.v..

En udtrykkelig hjemmel hertil foreslås derfor indsat i lov om kommunernes styrelse og i lov om et hovedstadsråd. Udvalget er opmærksomt på, at en sådan regel vil kunne være mindre vel forenelig med bestemmelser i særlovgivningen, der henviser til den kommunale styrelseslovs regler om diæter.

Jens M. Nielsen finder dog, at det er på grænsen af udvalgets kommissorium at foreslå en sådan maximering, som han bl.a. af administrative grunde i øvrigt ikke kan gå ind for.

1.7. Særligt om Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet.

1.7.1. Københavns kommune.

Københavns kommune adskiller sig først og fremmest fra andre kommuner ved både at varetage primærkommunale og amtskommunale opgaver.

Fra landets primærkommuner adskiller den sig endvidere i størrelse (indbyggertal 1. juli 1983: 484.650). Hertil kommer, at kommunen har sin egen styrelseslov, hvorefter de faste udvalg alene har til opgave; at behandle de sager, borgerrepræsentationen har henvist til dem og afgive indstilling til borgerrepræsentationen herom.

Hovedvægten i borgerrepræsentationens arbejde ligger derfor i selve borgerrepræsentationen. Der synes derfor ikke at være en sådan forskel i arbejdsbyrde mellem de enkelte medlemmer, at en fler-vederlagsmodel er påkrævet. Dette støttes også af, at den gældende vederlæggelse for borgerrepræsentanterne er ens for alle "menige" medlemmer.

Udvalget foreslår derfor, at der til hvert medlem af borgerrepræsentationen fremtidig ydes ét enkelt vederlag. Størrelsen af dette vederlag må afhænge af den gennemsnitlige arbejdsbyrde.

Det vederlag, en borgerrepræsentant oppebærer årligt efter de gældende regler, er i kommunens styrelsesvedtægt, der trådte i kraft 1. april 1978, fastsat til 600 kr., som reguleres efter de for statens tjenestemænd gældende almindelige regler for regulering af særlige tillæg for merarbejde, hvor arbejdsforpligtelsen ikke er fastsat til et bestemt timetal.

I april 1984-niveau var vederlaget steget til ca. 780 kr. om måneden eller ca. 9.500 kr. om året. Dette vederlag bliver ikke indkomstbeskattet.

Den udvikling, der har været i vederlagets størrelse, beror alene på lønudviklingen, idet arbejdsbyrdens forøgelse efter de gældende regler ikke influerer på vederlæggelsen.

Borgerrepræsentationens mødevirksomhed er steget 100 pct. i tid fra regnskabsåret 1970/71 til regnskabsåret 1983.

På baggrund af ovenstående har udvalget fundet at burde foreslå, at en borgerrepræsentant får et årligt fast vederlag på 55.000 kr., der forudsættes at være skattepligtig indkomst, og som reguleres som anført under 1.6.3.

Efter de gældende regler er der ikke hjemmel til at yde diæter, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, befordringsgodtgørelse samt godtgørelse for fravær fra hjemstedet til medlemmer af borgerrepræsentationen.

Under hensyn til, at borgerrepræsentationens medlemmer foreslås vederlagt i princippet på samme måde som andre kommunalbestyrelsesmedlemmer, finder udvalget det rimeligt, at de ligestilles med disse for så vidt angår muligheden for at oppebære erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, befordringsgodtgørelse og fraværsgodtgørelse. Der bør fremtidig også kunne ydes medlemmer af borgerrepræsentationen erstatning for dokumenterede nødvendige udgifter til børnepasning under forudsætning af, at pasningen af børnene er etableret i forbindelse med det konkrete møde, jfr. indenrigsministeriets cirkulære nr. 87 af 2. maj 1979.

1.7.2. Frederiksberg kommune.

Ligesom Københavns kommune adskiller Frederiksberg kommune sig fra andre kommuner ved både at varetage primærkommunale og amtskommunale opgaver.

Styrelsesmæssigt er Frederiksberg kommune imidlertid omfattet af lov om kommunernes styrelse og har ikke udnyttet den adgang, der er i lovens § 64, til at indføre et egentligt magistratsstyre.

På denne baggrund finder udvalget, at vederlæggelsen af kommunalbestyrelsesmedlemmerne i Frederiksberg kommune bør ske efter en fler-vederlagsmodel.

Udvalget har overvejet, om kommunens varetagelse af alle primærkommunale og nogle amtskommunale opgaver har indvirkning på arbejdet i både kommunalbestyrelsen og dennes udvalg. Udvalget er af den opfattelse, at arbejdet både i

kommunalbestyrelse og udvalg er mere omfattende end i andre primærkommuner eller i en amtskommune.

For møder i kommunalbestyrelsen og
for møder i andre hverv udbetaltes
der i 1982 i Frederiksberg kommune*)
i diæter

ca. 212.000 kr.

Omregnet til 1984-niveau er dette

212.000×252 kr. =
234

ca. 228.000 kr.

For møder i udvalgene udbetaltes
der i 1982 i diæter

ca. 145.000 kr.

Omregnet til 1984-niveau er dette

$\frac{145.000 \times 252}{234}$ kr. eller

ca. 156.000 kr.

234

lait (228.000 + 156.000)

ca. 384.000 kr.

Udvalget har imidlertid ikke ment at skulle føle sig bundet af dette beløb ved forslaget til den fremtidige vederlæggelse af medlemmer af Frederiksberg kommunalbestyrelse.

Under hensyn til det foran anførte om, at arbejdet i kommunalbestyrelsen er mere omfattende end i andre primærkommuner, finder udvalget, at det faste (tillægs)vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og for varetagelsen af andre hverv i Frederiksberg kommune kan fastsættes til 10.000 kr. for hver af de 24 menige medlemmer af kommunalbestyrelsen. D.v.s., at et medlem sikres et samlet årligt vederlag på ca. 25.000 kr.

Puljen til udvalgsvederlag foreslås fastsat til 480.000 kr. Dette beløb er foreslået under hensyntagen til, hvad udvalgspuljen er i amtskommunerne i model A.

1.7.3. Hovedstadsrådet.

Som det fremgår af kap. III, 10, gælder den kommunale

*) Ifølge Frederiksberg kommunes oplysninger til udvalget.

styrelseslovs § 16, stk. 2-8, for hovedstadsrådet. Derimod finder § 16, stk. 1, om det faste vederlag ikke anvendelse på rådets medlemmer. Årsagen hertil er, at begrundelsen for det faste vederlag, bl.a. deltagelse i borgermøder og visse tilsynsopgaver, ikke i samme omfang gør sig gældende for hovedstadsrådets medlemmer.

For hovedstadsrådet gælder bl.a. det særlige, at rådets medlemmer, som er valgt blandt medlemmer af områdets amtsråd og kommunalbestyrelser samt Københavns magistrat, vælges ved indirekte valg.

Rådets udgifter dækkes heller ikke ved direkte beskatning, men tilvejebringes ved ligning af områdets amtskommuner samt Københavns og Frederiksberg kommuner.

Udvalget har overvejet, om hvervet som medlem af hovedstadsrådet kunne siges at være et specielt kommunalt hverv, som rådets medlemmer skulle varetage indenfor den vederlæggelse, de modtager i deres hjemkommune. Udvalget har dog fundet, at arbejdet i hovedstadsrådet er for omfattende til, at en sådan løsning kunne anses for rimelig.

Omfanget af rådets arbejde fremgår af de i 1982 udbetalte diæter, der ifølge hovedstadsrådets oplysninger*) for selve rådsarbejdet og for varetagelsen af andre kommunale hverv udgjorde ca. 120.000 kr. og for udvalgene under ét ca. 125.000 kr. Omregnes summen af udbetalte diæter til 1984-niveau bliver dette

$$\frac{245.000 \times 252}{234} \text{ kr.} - \text{ eller ca. } 260.000 \text{ kr.}$$

Under hensyn til den anførte fordeling af diæter, der er udbetalt til hovedstadsrådets medlemmer for henholdsvis rådsarbejdet og varetagelse af udvalgshverv, forekommer det rimeligt, at vederlæggelsen af hovedstadsrådets 36 menige medlemmer efter omlægningen sker efter en fler-vederlagsordning.

Til rådighed pr. medlem vil der på grundlag af den udbetalte (regulerede) diætsum være 7.000 kr., der foreslås fordelt med et fast vederlag for rådshvervet på 3.000 kr. årligt. Hertil vil medgå 108.000 kr.

Restbeløbet ca. 140.000 kr. foreslås herefter at skulle fordeles af hovedstadsrådet på de enkelte udvalg.

*) cfr. oplysningerne efter budget- og regnskabssystemet, ovenfor under 1.2.2.

2. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

2.1. De gældende regler.

Efter de gældende regler, der er omtalt ovenfor i kapitel III, kan et kommunalbestyrelsesmedlem vælge at få erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i stedet for det faste vederlag. Erstatningen kan pr. dag højst udgøre det 3-dobbelte diætbeløb.

I argumentationen for indførelse af et fast vederlag i 1980 anførtes bl.a., at dette indebar den fordel, at medlemmerne kunne disponere efter en fast indtægt ved tilrettelæggelsen af deres øvrige arbejde. Da det faste vederlag forudsættes at gøre det muligt for medlemmerne at tilrettelægge deres øvrige arbejde med henblik på varetagelsen af det kommunalpolitiske arbejde, blev det samtidig bestemt, at der ikke kunnes ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ved siden af vederlaget, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1 og 6. Det var en forudsætning, at det faste vederlag blev fastsat til en sådan størrelse, at bortfald af muligheden for at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, der hidtil havde været hjemlet udover diæter, som hovedregel ikke ville medføre en økonomisk forringelse for medlemmerne.

Da det faste vederlag næppe kunne sættes så højt, at alle undgik tab i henhold til de gældende erstatningsregler, indførtes de ovenfor omtalte bestemmelser om, at et kommunalbestyrelsesmedlem kunne vælge mellem fast vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. kap. III, 1.2.7.

Da diæterne, der efter de gældende regler*) ydes til kommunalbestyrelsesmedlemmer ved siden af enten det faste vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, nu foreslås omdannet til faste (tillægs)vederlag, må der tages stilling til, hvad der fremtidig skal gælde om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

2.2. Andrede regler for kommunalbestyrelsesmedlemmer som følge af omlægningen af diæter til faste vederlag.

2.2.1. Mødebetingelsen.

*) Om de gældende regler henvises til ka.p. III, 2.1.3., 2.3.3., 2.4.3., 2.5.3. og 2.6.3.

Efter de gældende regler er retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste betinget af, at der er blevet udbetalt diæter efter den kommunale styrelseslov (og lov om et hovedstadsråd), hvilket vil sige, at der skal være tale om et møde eller et kursus, og at kommunalbestyrelsen, for så vidt angår de fakultative § 16, stk. 3-diæter, har vedtaget at yde disse.

Hvis der fortsat skal kunne ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, må denne ret knyttes til mødebetingelsen, idet der ikke ses at være noget andet anvendeligt kriterium.

2.2.2. Erstatning i stedet for vederlag eller ved siden af vederlag.

2.2.2.1. Enten vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Udvalgets modeller A-C kan alle kombineres med en adgang for et medlem til at vælge erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i stedet for vederlag.

En bestemmelse herom kunne formuleres således, at adgangen til at vælge erstatningen forudsatte, at medlemmet vælger generelt, d.v.s. giver afkald på alle vederlag mod at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

En bestemmelse om "valgfrihed" ville også kunne formuleres således, at medlemmet for de enkelte vederlag, herunder udvalgsvederlag, kunne vælge mellem vederlaget og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

En frihed til at vælge erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i stedet for de enkelte vederlag ville give det enkelte medlem mulighed for bedre at tilrettelægge sine økonomiske forhold, idet medlemmet ved valget kunne tage hensyn til, i hvilket omfang varetagelsen af det pågældende (udvalgs)hverv ville medføre indtægtstab.

2.2.2.2. Både vederlag og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Udvalgets modeller A-C kan alle kombineres med en ret for kommunalbestyrelsesmedlemmer til ved siden af vederlagene at kræve erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med varetagelsen af kommunale hverv.

Som begrundelse for en adgang til at kræve erstatning udover vederlagene kan det anføres, at kommunalbestyrelsesmedlemmer ved omlægningen mister de diæter, som efter de gældende regler kan oppebæres ved siden af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, også når et medlem har valgt erstatning i stedet for vederlag, jfr. § 16, stk. 1 og 6, i den kommunale styrelseslov.

Hvis en omlægning af diæter til faste vederlag ønskes kombineret med en adgang til udover vederlagene at kræve erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, kunne en sådan ordning tilrettelægges således, at den i videst muligt omfang økonomisk kom til at svare til den gældende ordning.

Da der efter de gældende regler skal vælges mellem vederlag eller erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste - hvortil kommer diarter, der foreslås omlagt til vederlag - måtte retten til at modtage erstatning derfor modsvares af afkald på et beløb svarende til det nugældende faste vederlag.

Det nugældende faste vederlag, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, er på ca. 15.000 kr. pr. år,

Hvis omlægningen gennemføres som beskrevet i model A og i model C, måtte afkald gives for en del af det (forhøjede) faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen. Det forhøjede faste vederlag udgør efter model A og C 20.000 kr. Adgangen til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste måtte således forudsætte afkald på 3/4 af det faste vederlag for kommunalbestyrelseshvervet, eller 15.000 kr. i 1984-niveau.

Hvis omlægningen gennemføres efter model B, måtte der gives afkald på et beløb af samme størrelse.

Ordningen ville indebære, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der måtte vælge erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, ville kunne oppebære denne for møder i kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget, de stående udvalg og i forbindelse med varetagelsen af andre kommunale hverv samt ved deltagelse i kurser. Herudover ville medlemmet ubeskåret kunne oppebære vederlag for varetagelse af sine udvalgshverv.

Uanset at udvalget foreslår særlige vederlagsordninger for Københavns og Frederiksberg kommuner, kunne "afkaldbeløbet" af forenklingssyn i de 2 komuner fastsættes til 15.000 kr.

Da hovedstadsrådets medlemmer efter de gældende regler ikke oppebærer det faste vederlag, skulle adgangen for et medlem til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fortsat ikke være betinget af afkald på andre ydelser.

2.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Uanset at den gældende bestemmelse om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i styrelseslovens § 16, stk. 6, ifølge sin ordlyd kun omfatter kommunalbestyrelsesmedlemmer, er det i praksis antaget, at bestemmelsen finder anvendelse på alle, som oppebærer diæter efter § 16, stk. 3. D.v.s., at også ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer har krav på at få tillagt en sådan erstatning, hvis kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om ydelse af diæter for det pågældende hverv, og den nødvendige dokumentation foreligger, jfr. kap. III, 2.6.3.

Det kunne overvejes, om retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste også for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer skulle frigøres fra diætbetingelsen og i stedet alene knyttes til mødebegrebet.

Da en sådan ændring strider mod et forenklingshensyn, mener udvalget allerede af denne grund at måtte forkaste tanken. Udvalget mener derfor, at der alene skal ske en lovfæstelse af den gældende retstilstand for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ifølge det under 1.3.2. anførte fortsat skal kunne tillægges diæter.

2.4. Udvalgets overvejelser.

2.4.1. Kommunalbestyrelsesmedlemmer.

2.4.1.1. Enten vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Uanset, at en omlægning af diæter til faste vederlag vil indebære en ikke uvæsentlig forhøjelse af vederlagene til kommunalbestyrelsesmedlemmer, vil det forekomme, at nogle medlemmer vil få et indtægtstab, såfremt de afskæres fra at vælge at oppebære erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Udvalget finder derfor, at de kommunale styrelseslove under alle omstændigheder efter en omlægning må indeholde hjemmel for en sådan erstatning.

En ordning, hvorefter det enkelte medlem ved indførelse af en fler-vederlagsordning er berettiget til for det enkelte vederlag at vælge mellem dette og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, vil efter udvalgets opfattelse være mere administrativt arbejdskrævende, og derfor ikke i overensstemmelse med formålet med udvalgets arbejde, som er en forenkling af reglerne. Udvalget har derfor ikke ment at kunne foreslå en sådan ordning.

Mod en ordning, hvorefter retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste forudsætter, at medlemmet (generelt) giver afkald på at modtage de faste vederlag, kan anføres, at den, som vælger at modtage erstatning i stedet for fast vederlag, vil udføre sit kommunale arbejde gratis. Efter de nugældende regler ydes der ved siden af en eventuel erstatning for tabt arbejdsfortjeneste mødediæter.

En sådan ordning vil også medføre en forskelsbehandling mellem den, der lider et indtægtstab ved sit kommunale arbejde, og den, der ikke lider noget tab. Endelig vil ordningen medføre, at et medlem ikke får mulighed for at vælge mellem vederlag og erstatning i de enkelte hverv, hvor dette måtte være af interesse, fordi et enkelt hverv eventuelt medfører tab af arbejdsindtægt.

Til fordel for ordningen taler, at der ved indførelsen af en ny vederlagsordning gives medlemmerne en bedre mulighed for på forhånd at tilrettelægge deres øvrige arbejde med henblik på varetagelsen af kommunale hverv. Herved skulle det være muligt for medlemmerne i videre omfang end hidtil at undgå et indtægtstab i deres erhvervsarbejde.

Endvidere kan anføres, at medlemmerne opnår den fordel i forhold til den gældende retstilstand, at de ved en sådan ordning kan få erstatning for møder i alle "andre kommunale hverv", uanset om der (til de øvrige deltagere i mødet) ydes diæter.

2.4.1.2. Både vederlag og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis der i forbindelse med indførelsen af en vederlagsordning indføres en bestemmelse om, at et medlem er berettiget til udover vederlagene, d.v.s. uden at give afkald på nogen (del) af disse, at modtage erstatning for tabt arbejdsfor-

tjeneste, må det forventes, at alle, der kan dokumentere et sådant tab vil ønske at modtage erstatning herfor. Dette vil kunne betyde en ikke ubetydelig udvidelse af omfanget af de økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer, og vil således ikke være i overensstemmelse med forudsætningerne for udvalgets opgave, således som denne er angivet i kommissoriet.

Hvis retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste blev gjort betinget af afkald på et beløb svarende til det nugældende faste vederlag, måtte nyordningen formodes at være økonomisk neutral i forhold til den nuværende ordning.

Udvalget konstaterer, at der efter de gældende regler er mulighed for, at et medlem kan vælge mellem det faste vederlag og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Også hvis medlemmet har valgt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, oppebærer medlemmet herudover diæter i henhold til styrelseslovens § 16, stk. 2. I det omfang kommunalbestyrelsen efter § 16, stk. 3, har vedtaget at yde diæter til medlemmer for varetagelse af andre kommunale hverv, kan medlemmet herudover oppebære erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med sin varetagelse af sådanne hverv.

Et flertal i udvalget (alle med undtagelse af Johan Erichsen) finder, under hensyn til at der efter omlægning af diæter til vederlag ikke længere kan ydes diæter til medlemmer, at hensynet til ikke at forringe kommunalbestyrelsesmedlemmers økonomiske vederlæggelse er så tungtvejende, at der bør være hjemmel til, at medlemmerne i et vist omfang kan oppebære erstatning for tabt arbejdsfortjeneste udover de nye faste vederlag. Flertallet foreslår derfor, at der åbnes adgang for et medlem til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ved siden af vederlag, under forudsætning af, at der gives afkald på et beløb svarende til det nugældende faste vederlag (i 1984-niveau ca. 15.000 kr.), jfr. det ovenfor under 2.2.2.2. anførte.

Beslutningen om at vælge erstatningen skal træffes forud for et regnskabsår ad gangen.

Johan Erichsen finder ikke at kunne tiltræde flertallets forslag.

Som det fremgår af fremstillingen i kapitel III blev diæter oprindelig (1950) indført for at forhindre, at et medlem

led et økonomisk tab som følge af sit kommunalpolitiske arbejde. Derfor indførtes diæterne for møder mellem kl. 7 til kl. 18.

Senere (1962) blev der hjemmel for at yde diæter til medlemmer, der dokumenterede tabt arbejdsfortjeneste uden for det nævnte tidsrum. Tankegangen bag diæterne videreførtes (1970), idet der blev hjemmel for at yde (en maksimeret) erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, hvis et medlem kunne dokumentere et sådant tab udover diætbeløbet.

I 1973 blev tidsgrænsen for at yde diæter (kl. 7-18) ophævet (og der indførtes et forhøjet maksimum for tabt arbejdsfortjeneste). Begrundelsen var, at tidsgrænsen i visse tilfælde kunne virke urimelig, og at det ville være ønskeligt, at kommunalbestyrelserne gik over til at afholde aftenmøder.

I 1979 forlod man helt princippet om diæter som en standardiseret form for tabt arbejdsfortjeneste, idet et medlem fik adgang til (inden for et maksimum), at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste udover diæterne.. Denne lovændring betød, at der blev indført en form for begrænset lønordning for deltagelse i møder m.v.

Endelig indførtes i 1980 det faste vederlag med mulighed for i stedet at vælge at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Diæterne blev opretholdt med den begrundelse, at tyngdepunktet i det kommunalpolitiske arbejde har forbindelse med møder.

Indtil 1979 var det således klart, at diæter blev betragtet som en form for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Herefter antog diæten karakter af en (variabel) vederlæggelse afhængig af mødevirksomheden.

Efter udvalgets kommissorium skal diæterne afløses af fast(e) vederlag. Efter udvalgets forslag (model A-C) forudsættes de nye vederlag at dække medlemskab af kommunalbestyrelsen, herunder varetagelse af andre kommunale hverv og medlemskab af økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Hvis diæterne afskaffes ved omlægning til faste vederlag for henholdsvis kommunalbestyrelseshverv og udvalgshverv, bliver der tale om en anden form for vederlæggelse. Under hensyn hertil forekommer det ikke logisk, at der kan kræves erstatning for tabt arbejdsfortjeneste herudover.

Forslaget, hvorefter retten til at modtage tabt arbejdsfortjeneste forudsætter afkald på en del af det

(forhøjede) faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen forekommer ikke at være forenklende.

Johan Erichsen finder derfor ikke, at flertallets forslag bør gennemføres, idet han i øvrigt henviser til det under 2.4.1.1. i slutningen anførte.

Derimod mener han, at der bør indføres hjemmel for, at et medlem kan vælge mellem at modtage samtlige faste vederlag og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. Herved sikres at et medlem, der uanset omlægningen af diæter til nye vederlag lider tab af arbejdsindtægt udover vederlagene, kan vælge i stedet at kræve erstatning herfor. Beslutningen om valget skal træffes forud og for et regnskabsår ad gangen.

Af administrative grunde må det foretrækkes, at valget er generelt, d.v.s., at det omfatter såvel (det forhøjede) vederlag for kommunalbestyrelshvervet som det (de) enkelte udvalgsvederlag.

Med hensyn til dokumentationskravet for den tabte arbejdsfortjeneste kan udvalget henvise til bemærkningerne i kapitel III, 2.5.3.

Maksimum for erstatningen bør efter udvalgets opfattelse fortsat være det tredobbelte af det diæteløb, der ydes for møder af ikke over 4 timers varighed.

Udvalget har gennem indenrigsministeriet modtaget en skrivelse af 1. maj 1984 fra et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør opmærksom på, at det kan virke urimeligt, at et medlem ikke i regnskabsårets løb kan ændre sin beslutning om valget mellem vederlag og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Den pågældende foreslår, at der gives et medlem mulighed for at "vælge om" i regnskabsåret.

Udvalget er således opmærksom på, at et kommunalbestyrelsesmedlems forhold midt i et regnskabsår kan ændres væsentligt, således at medlemmet kan ønske at skifte fra eller til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Da formålet med udvalgets arbejde er forenkling, finder udvalget imidlertid, at valget af tabt arbejdsfortjeneste af administrative grunde (fortsat) må ske for et regnskabsår ad gangen, således at medlemmet forud må meddele, såfremt vedkommende i det efterfølgende regnskabsår ønsker at ændre et tidligere foretaget valg.

Jens M. Nielsen finder, at kravet om forudgående valg bør modificeres, så det ikke knyttes til et regnskabsår.

2.4.2. Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Som anført kan erstatning for tabt arbejdsfortjeneste også kræves af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, som modtager diæter i medfør af styrelseslovens § 16, stk. 3, jfr. det under 2.3. anførte.

Efter udvalgets opfattelse kan det diskuteres, om det er rimeligt, at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er kædet sammen med retten til diæter, hvorved der økonomisk bliver endnu større forskel mellem den, der modtager diæter, og den der ikke modtager diæter..

Udvalget har derfor overvejet, om man i stedet skulle foreslå en regel, hvorefter retten til at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste alene var betinget af, at den pågældende havde deltaget i et møde. Udvalget har dog ikke fundet tilstrækkelig anledning til at foreslå ændringer i den gældende ordning på dette punkt.

Derimod bør styrelsesloven ændres, således at det af denne udtrykkeligt kommer til at fremgå, at ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, som oppebærer diæter, er berettiget til at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

For så vidt angår maksimum for denne erstatning, bør denne som hidtil sættes i relation til diætbeløbet, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 6.

Med hensyn til dokumentationskravet for den tabte arbejdsfortjeneste kan henvises til bemærkningerne i kap. III, 2.5.3.

2.4.3. Udvalgsformænd.

For så vidt angår spørgsmålet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til udvalgsformænd henvises til fremstillingen i kapitel VII af udvalgsformændenes forhold i relation til "ombudsbekendtgørelsen".

3. Efterløn til udvalgsformænd.

3.1. Indledning.

Ifølge § 22, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse

vælger udvalgene selv deres formand. Da loven ikke - som for borgmestervalget og valget til de enkelte udvalg - indeholder nogen bestemmelse om, at formandsvalget har gyldighed for kommunalbestyrelsens funktionsperiode, kan udvalget til enhver tid omkonstituere sig ved valg af ny formand. En udvalgsformand kan således risikere med kort varsel at miste sit formandsvederlag.

3.2. Udvalgets overvejelser.

Udvalget har derfor i forbindelse med overvejelserne om udvalgsformandens stilling i forhold til ombudsbekendtgørelsen overvejet, om der burde indføres en hjemmel til at yde udvalgsformænd efterløn i en vis kortere periode.

Udvalget er opmærksom på, at et sådant forslag blev fremsat i betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v. Efterlønnen skulle afhænge af funktionsperioden, men de nærmere regler skulle i øvrigt fastsættes i styrelsesvedtægten.

Det anførtes i betænkningen, at formanden for et udvalg derved ville få mulighed for at omlægge sit erhvervsarbejde.

I overensstemmelse med betænkningen fremsatte indenrigsministeren et lovforslag bl.a. indeholdende en hjemmel for efterløn til udvalgsformænd. Som følge af, at der fra folketingets kommunaludvalgs side under lovforslagets behandling blev ytret betænkelighed med hensyn til den foreslåede efterlønsordning, udgik denne del af lovforslaget.

Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at udvalgsformanden stadig må anses for socialt dårligt sikret efter de gældende regler, hvor formændene kan udskiftes når som helst uden at være sikret nogen form for efterløn, pension eller lignende. Hvis en udvalgsformand har søgt om nedsat arbejdstid i sit erhverv, har frasagt sig andre job eller har ansat medhjælp i sin virksomhed for at kunne påtage sig formandshvervet, kan han ved uventet ophør af dette blive bragt i en uheldig økonomisk situation.

3.3. Udvalgets forslag.

På baggrund af ovenstående foreslår udvalget, at der søges tilvejebragt hjemmel, der sikrer en efterlønsordning til

alle vederlagte udvalgsformænd. De nærmere regler foreslås udformet i en bekendtgørelse udstedt af indenrigsministeren.

4. Gruppelivsforsikring.

4.1. Henvendelsen fra Kommunernes Landsforening.

I skrivelse af 2. december 1983 har Kommunernes Landsforening anmodet indenrigsministeriet om at lade udvalget overveje spørgsmålet om en eventuel indførelse af en hjemmel for gruppelivsordning for borgmestre, rådmænd og amtsborgmestre.

Det er landsforeningens tanke, at en eventuel gruppelivspræmie for de pågældende skulle betales af kommuner og amtskommuner, og at ordningen eventuelt skulle gøres obligatorisk.

4.2. Udvalgets overvejelser.

Udvalget har overvejet spørgsmålet, selvom dette næppe er omfattet af udvalgets kommissorium.

Under hensyntagen til, at formålet med udvalgets arbejde er en forenkling af reglerne i de kommunale styrelseslove om ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer, finder udvalget det ikke rimeligt at foreslå hjemmel for en ny ydelse.

5. Sammenfatning af udvalgets forslag.

5.1. Udvalgets stillingtagen.

5.1.1. Omlægning af diæter til vederlag.

Udvalgets forslag vedrørende Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet er omtalt under 1.7.

Udvalget har foran under 1.6.2. nærmere overvejet 3 forskellige modeller for omlægningen af diæter til vederlag.

Et flertal (alle med undtagelse af Jens M. Nielsen) foretrak den model, der er beskrevet som model A.

Model A er en fler-vederlagsordning. For medlemskab af kommunalbestyrelsen samt for varetagelse af andre kommunale hverv skal kommunalbestyrelsesmedlemmer modtage et (tillægs)vederlag, som skal være ens overalt i landet og i øvrigt sammenlægges med det hidtidige faste vederlag. Herudover kan kommunalbestyrelsen disponere over et vist beløb til fri fordeling mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg.

Det beløb, den enkelte kommunalbestyrelse kan disponere over forudsættes ved ordningens ikrafttræden pr. 1. januar 1986 beregnet af indenrigsministeriet. Beløbet beregnes med udgangspunkt i de 2 kommunetyper, henholdsvis amtskommuner og primærkommuner.

Dernæst udregnes kommunetypens ajourførte diætsum (d.v.s. 1982 diætsummen vedrørende kommunalbestyrelsesmedlemmer reguleret til januar 1986-niveau). Den del af diætsummen, der skal dække (tillægs)vederlaget til alle kommunetypens kommunalbestyrelsesmedlemmer fratrækkes. Den resterende del af diætsummen deles mellem kommunetypens kommuner, idet delingen foretages efter grupper baseret på den inddeling, der kendes fra borgmestervederlagene.

For så vidt angår (tillægs)vederlaget for arbejdet i selve kommunalbestyrelsen og i andre kommunale hverv, har udvalget fundet det rimeligt at lade dette være ens for alle kommunalbestyrelsesmedlemmer, da dette svarer til, hvad der gælder for det nugældende faste vederlag, hvormed det foreslås sammenlagt.

For så vidt angår beregningerne af det beløb, en kommune skal kunne disponere over til fordeling mellem økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg, er det fundet rigtigst at sondre mellem amtskommuner og primærkommuner, fordi der derved indenfor kommunetypen som helhed sikres bedre overensstemmelse med de hidtil udbetalte diæter.

Fordelen ved derefter at "tildele" hver kommune et beløb, som er uafhængigt af antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer, er, at kommunerne ikke som følge af nyordningen tilskyndes til at udvide kommunalbestyrelsens medlemstal. Dette kan derimod ikke udelukkes ved anvendelse af model B + C. Endvidere indebærer en mindre graduering efter kommunestørrelse svarende til borgmestervederlagenes en antagelse om, at ansvaret og arbejdsbyrden for kommunalbestyrelsesmedlemmer stiger jævnt med tiltagende kommunestørrelse, en antagelse der dog ikke er bekræftet af udvalgets undersøgelser.

For model A taler desuden, at det kun i ringe grad vil påvirke kommunernes økonomi, hvis kommunalbestyrelserne ændrer medlemstal, idet beløbet til vederlag for udvalgsmedlemskab er uafhængigt af antallet af medlemmer i kommunalbestyrelsen.

Om model A's øvrige styrelsesmæssige konsekvenser henvises i øvrigt til kap. VI.

Det bemærkes, at hele den udvalgspulje, en kommune kan disponere over, skal udnyttes til fordeling blandt udvalgene og at de pågældende udvalgsmedlemmer har pligt til at modtage udvalgsvederlaget.

Vederlagene foreslås reguleret, jfr. det under 1.6.3. anførte.

Når kommunalbestyrelsen har fordelt "udvalgspuljen", hvilket forudsættes at ske på det konstituerende møde, skal fordelingen have virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen og være gældende herudover, såfremt kommunalbestyrelsen ikke vedtager ændringer heri. Dog skal der kunne ske ændringer i regnskabsåret, hvis der ved en godkendt vedtægtsændring sker ændring i kommunens udvalgsstruktur.

Et mindretal i udvalget (Jens M. Nielsen), der i øvrigt kan tilslutte sig forslaget om en obligatorisk fler-vederlagsordning med udgangspunkt i de 2 kommunetyper (model A), finder, at "udvalgspuljen" (det beløb, der er til rest til den pågældende kommunetype efter fradrag af det, der medgår til forhøjelse af det nuværende faste vederlag) bør fordeles, så det beløb, den enkelte kommunalbestyrelse kan disponere over til omfordeling efter udvalgsposter, fastsættes til et beløb pr. medlem af kommunalbestyrelsen, sammenlign principperne i model B og model C.

Den under 1.5. nævnte fremmødegodtgørelse kan, som det anføres dér, ydes enten til alle, eller til alle der har en vis afstand til mødestedet.

3 medlemmer af udvalget (Johan Erichsen, Kurt Nielsen og A. Ringgaard Pedersen) kan ikke anbefale fremmødegodtgørelsen i nogen af formerne.

En "ren" fremmødegodtgørelse, d.v.s. en godtgørelse til alle, som deltager i et møde, vil i realiteten svare til de nugældende diæter, bortset muligvis fra størrelsen. Forslag om en fremmødegodtgørelse vil derfor være i strid med udvalgets kommissorium om en omlægning af diæterne: af forenklingssyn.

Der kan desuden rejses det spørgsmål, hvilke møder fremmødegodtgørelsen skal omfatte. Hvis den også skal omfatte kommunalbestyrelsesmedlemmers møder i andre kommunale hverv, f.eks. møder i udvalg nedsat i medfør af styrelseslovens § 17,

stk. 4, vil kommunalbestyrelsesmedlemmer, som deltager i disse, være berettiget til fremmødegodtgørelse, medens andre deltagere (ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer) muligvis vil have krav på diæter, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 3.

Der kan endelig rejses det spørgsmål, om fremmødegodtgørelsen skal være obligatorisk ved alle møder eller om kommunalbestyrelsen skulle kunne beslutte, for hvilke hverv den skulle ydes.

De nævnte 3 medlemmer af udvalget finder sammenfattende, at en fremmødegodtgørelse vil kunne medføre mange tvivlsspørgsmål. Netop sådanne eller lignende tvivlsspørgsmål for diæternes vedkommende er bl.a. baggrunden for udvalgets nedsættelse.

Da omlægningen af diæter til vederlag forudsættes at ske uden stigning i de samlede økonomiske ressourcer, ville indførelse af en bestemmelse om fremmødegodtgørelse i princippet forudsætte, at der af den samlede diætsum, der omlægges, "reserveres" et beløb til dækning af fremmødegodtgørelse. Herved ville den diætsum, der er til rådighed til omlægningen blive formindsket.

Det er ikke muligt præcist at opgøre, med hvilket beløb diætsummen i givet fald skulle reduceres, da det ville forudsætte en opgørelse på landsplan over antallet af møder.

Erling Bull Andersen bemærker, at hans tilslutning til model A er betinget af, at der efter omlægningen indføres hjemmel for at yde en godtgørelse til kommunalbestyrelsesmedlemmer for ethvert møde/fremmøde. Beløbet kunne andrage ca. 200 kr.

De ovennævnte 3 medlemmer af udvalget, som ikke kan anbefale nogen form for fremmødegodtgørelse, finder også, at en fremmødegodtgørelse, som ydes efter et afstandskriterium, vil være i strid med forenklingshensynet. Der kan således rejses adskillige spørgsmål i relation til beregningen.

For det første kan man spørge, fra hvilket punkt afstanden skal beregnes, om dette skal være hjemmet, arbejdspladsen eller et andet sted. For det andet om det er en vis afstand i tid eller i kilometer. For det tredje om man skal lægge vægt på den faktisk brugte tid, de faktisk kørte kilometer eller kun den mindst mulige tid eller kørte kilometer.

Endvidere kan der rejses de samme tvivlsspørgsmål, som anført ved den "rene" fremmødegødtgørelse.

Jens M. Nielsen og Chr. Mogensen finder, at der, i mangel af andet forslag til afløsning af den nuværende bestemmelse om, at rejsetid indregnes i den diætgivende mødetid, til kommunalbestyrelsesmedlemmer bør indføres en fremmødegødtgørelse efter et tids- eller afstandskriterium. Merudgifterne lader sig ikke beregne og vil kunne variere fra periode til periode, afhængigt af medlemmernes bopælsforhold, men om noget væsentligt ressourceforbrug vil der ikke blive tale.

5.1.2. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, efterløn til udvalgsformænd og gruppelivsforsikring for borgmestre.

Et flertal i udvalget (alle med undtagelse af Johan Erichsen) foreslår, at medlemmerne mod et fradrag - svarende til det nugældende faste vederlag - i vederlaget for arbejdet i selve kommunalbestyrelsen (der også omfatter vederlæggelse af andre kommunale hverv), skal kunne kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ved alle "kommunale" møder og samtidig kunne oppebære de resterende vederlag. Der henvises i øvrigt til det under 2.4.1.2. anførte.

Udvalget foreslår endvidere, at der skabes hjemmel der sikrer, at vederlagte udvalgsformænd, der udskiftes i valgperioden, får tillagt efterløn.

Udvalget har derimod ikke kunnet foreslå, at der skabes hjemmel for etablering af en kommunalt finansieret gruppelivsforsikring for borgmestre.

5.2. Virkningerne af udvalgets forslag.

5.2.1. Virkningerne for det enkelte medlem.

Det foreslås, at alle (menige) kommunalbestyrelsesmedlemmer fremtidig skal modtage et vederlag på ca. 20.000 kr. årligt (i 1984-niveau) for arbejdet i kommunalbestyrelsen og for andre kommunale hverv, hvortil de vælges af kommunalbestyrelsen samt for deltagelse i kurser.

Herudover vil medlemmer, der har udvalgsposter modtage et vederlag for medlemskab af økonomiudvalget og for hvert stående udvalg, de er medlem af. Størrelsen af disse vederlag vil variere afhængig af dels, om der er tale om en

amtskommune eller en primærkommune, dels af den pågældende kommunes størrelse (indbyggertal). De enkelte udvalgsvederlag er endvidere afhængig af kommunalbestyrelsens fordeling af udvalgspuljen mellem de enkelte udvalg og endelig af medlemstallet i det enkelte udvalg.

Vederlaget pr. udvalgspost må i 1984-niveau forventes typisk at variere mellem 15.000 kr. og 25.000 kr. i amtskommunerne og mellem 8.000 kr. - 20.000 kr. i primærkommunerne.

Disse vederlag foreslås fremtidig reguleret i takt med borgmestervederlagene, jfr. det ovenfor under 1.6.3. anførte.

Medlemmerne skal desuden efter forslag fra et flertal i udvalget (alle, bortset fra Johan Erichsen) have ret til at vælge at få erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med deltagelse i møder, mod til gengæld at give afkald på den del af vederlaget for selve kommunalbestyrelsesarbejdet, som svarer til det nugældende faste vederlag. Erstatningen foreslås fortsat maksimeret til et beløb, som er 3 gange det diætbløb, der fastsættes for møder af ikke over 4 timers varighed. Johan Erichsen foreslår, at adgangen til at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste forudsætter, at der gives afkald på alle vederlag.

For udvalgsformænd foreslår udvalget i kapitel VII indført en særregel om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Der henvises herom til dette kapitel.

Endvidere foreslås, at der sikres efterløn til udvalgsformænd, der udskiftes i valgperioden, jfr. foran under 3.

Medlemmerne vil ikke herudover med hjemmel i de kommunale styrelseslove kunne modtage anden egentlig vederlæggelse af kommunens kasse. Der skal dog stadig være hjemmel til at udbetale befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet.

Som følge af, at der ved forslaget i overensstemmelse med udvalgets kommissorium tilstræbes økonomisk neutralitet på landsplan, d.v.s., at de samlede diætydelser på landsplan til kommunalbestyrelsesmedlemmer omlægges til vederlag, vil diætumlægningen for nogle medlemmer betyde indtægtsnedgang i

forhold til den gældende ordning, mens den for andre vil medføre en økonomisk fordel.

Pilotundersøgelsens materiale viser, at der for visse kommunalbestyrelsesmedlemmer kan blive tale om udsving i størrelsesordenen 35.000 kr. årligt.

I 3 af de primærkommuner, hvor fordelingen på enkelt-personer har været undersøgt, ville der fremkomme efternævnte indtægtsnedgange. eller indtægtsfremgange;. Der er ved beregningen forudsat en indførelse af model A, idet bemærkes, at mønsteret vil være stort set tilsvarende ved øvrige beskrevne modeller:

Kommune X (0-7.500 indbyggere med 5 udvalg incl. økonomiudvalg, 32 udvalgsposter).

Af 14 kommunalbestyrelsesmedlemmer ville

- 4 få en årlig indtægtsnedgang på 10.-14.000 kr.
- 4 få en årlig indtægtsnedgang på 4.- 8.000 kr.
- 3 få en årlig indtægtsnedgang på 1.- 2.000 kr.
- 2 få en årlig indtægtsfremgang på 3.- 4.000 kr.
- 1 få en årlig indtægtsfremgang på 6.- 7.000 kr.

Kommune Y (20.000-25.000 indbyggere med 6 udvalg incl. økonomiudvalg, 26 udvalgsposter).

Af 16 kommunalbestyrelsesmedlemmer ville

- 3 få en årlig indtægtsnedgang på 5.- 8.000 kr.
- 1 få en årlig indtægtsnedgang på 2.- 3.000 kr.
- 5 få en årlig indtægtsfremgang på 2.- 3.000 kr.
- 3 få en årlig indtægtsfremgang på 4.- 5.000 kr.
- 3 få en årlig indtægtsfremgang på 8.-11.000 kr.
- 1 få en årlig indtægtsfremgang på ca. 18.000 kr.

Kommune Z (40.000-60.000 indbyggere med 7 udvalg incl. økonomiudvalg, 46 udvalgsposter).

Af 24 kommunalbestyrelsesmedlemmer ville

- 3 få en årlig indtægtsnedgang på 30.-35.000 kr.
- 5 få en årlig indtægtsnedgang på 20.-25.000 kr.
- 5 få en årlig indtægtsnedgang på 15.-18.000 kr.
- 6 få en årlig indtægtsnedgang på 8.-13.000 kr.
- 3 få en årlig indtægtsnedgang på 1.- 3.000 kr.
- 1 få en årlig indtægtsfremgang på 2.- 3.000 kr.
- 1 få en årlig indtægtsfremgang på 6.- 7.000 kr.

Der er i de tre eksempler forudsat, at udvalgenes størrelse og fordelingen af valgsposter er uændret fra 1982, og at valgspuljen (jfr. ovenfor under 1.6.2. 1.2.3.) er fordelt ligeligt på de enkelte udvalg i de 3 kommuner, hvilket kommunalbestyrelsen efter forslaget dog ikke er forpligtet til. Endvidere er de registrerede beløb fra 1982 fremskrevet til 1984-niveau.

Det enkelte medlem opnår ved den foreslåede ordning at kunne disponere over en indtægt, som ligger fast for et regnskabsår, og som formentlig næppe vil variere ret meget mellem de enkelte regnskabsår. Herved sættes medlemmet i stand til bedre end under den nugældende diætordning at kunne tilrettelægge sit øvrige arbejde.

Herudover opnår medlemmer, som ikke ønsker erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, lettelsen ved ikke at skulle holde regnskab med antallet og varigheden af møder med henblik på udbetaling af diæter. De medlemmer, som ønsker erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, må forventes at være lige så mange som hidtil, da "prisen" for at modtage erstatning vil være uændret, nemlig afkald på det beløb, der efter de gældende regler skal gives afkald på.

For medlemmerne af Frederiksberg kommunalbestyrelse og af hovedstadsrådet foreslås ordninger, som kun afviger fra andre kommunalbestyrelsesmedlemmers ved størrelsen af det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen.

Der kan om virkningerne for disse medlemmer derfor henvises til det ovenfor anførte.

Medlemmerne af borgerrepræsentationen får efter udvalgets forslag som de eneste i landet en ét-vederlagsordning, hvilket svarer til den gældende ordning. Kun størrelsen af vederlaget er ændret. Som noget nyt skal borgerrepræsentanterne dog også have ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt mulighed for godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet og kørselsgodtgørelse. Disse supplementsydelse er en forbedring af medlemmernes økonomiske situation.

5.2.2. Virkningerne for den enkelte kommune.

I de overvejelser, der ligger bag de 3 af udvalget fremlagte modeller A-C, har udvalget lagt vægt på, at der ikke fremkom forslag om en ordning, der kunne indebære hindringer for

en kommunalbestyrelses muligheder for frit og uafhængigt af vederlagsordningen at tilrettelægge sin udvalgsstruktur. Alle 3 modeller er på dette punkt "neutrale".

Såfremt kommunalbestyrelsen ved en godkendt vedtægtsændring ændrer antallet af udvalg, ændres det samlede beløb, der er til rådighed til udvalgshverv (udvalgspuljen) ikke. Men en nedsættelse af antallet af udvalg indebærer højere vederlag til et (eller flere) af de resterende udvalg. Omvendt medfører en forøgelse af antallet af udvalg, en omfordeling til skade for et (eller flere) af de eksisterende udvalg.

Ændringer i antallet af udvalgsmedlemmer i det enkelte udvalg medfører enten en stigning eller et fald i det vederlag, der ydes et menigt medlem af det pågældende udvalg. En sådan ændring påvirker altså ikke i sig selv vederlagene i de øvrige udvalg.

For den enkelte kommune indebærer nyordningen den fordel, at den med langt større sikkerhed vil kunne forudse udgifterne til vederlæggelse af medlemmerne, end den har kunnet forudse diætudgifterne til disse.

Det har ikke været tilsigtet, at nyordningen skulle være økonomisk neutral for den enkelte kommune. Der vil derfor i kommunerne ske stigning eller fald i udgifterne ved ordningens indførelse.

Da selve beregningen af, hvilket beløb, den enkelte kommunalbestyrelse får ret (og pligt) til at anvende til udvalgsvederlag, ved ordningens indførelse forudsættes at ske centralt i indenrigsministeriet, og da reguleringen af "udvalgspuljen" sker automatisk, jfr. ovenfor under 1.6.3., skønnes ordningen ikke at medføre administrative problemer.

Om de styrelsesmæssige konsekvenser af forslaget kan henvises til kap. VI.

5.2.3. Virkningerne på landsplan (den økonomiske neutralitet).

I udvalgets kommissorium er det anført, at udvalget i sine overvejelser om forslag til omladning af mødediæter til faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen og kommunalbestyrelsens udvalg, skal lægge til grund, at der ikke sker ændring i størrelsen af de samlede økonomiske ressourcer til de pågældende ydelser.

I udvalgets modeller A-C er det derfor forudsat, at den samlede diætsum, der foreslås omlagt til vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget og de enkelte stående udvalg, er den sum af diæter, der for et givent regnskabsår - 1982, reguleret til aktuelt niveau - er udbetalt til kommunalbestyrelsesmedlemmer. Diætsummen omfatter således både diæter for møder i kommunalbestyrelsen, de nævnte udvalg og for møder i forbindelse med varetagelsen af andre kommunale hverv, herunder møder i udvalg nedsat af kommunalbestyrelsen i medfør af § 17, stk. 4, i den kommunale styrelseslov samt diæter i forbindelse med deltagelse i kurser.

De diæter, der er udbetalt til ikke-medlemmer for møder i forbindelse med varetagelsen af kommunale hverv, jfr. § 16, stk. 3 i den kommunale styrelseslov, er derimod ikke medregnet i den samlede diætsum, der foreslås omlagt. Udvalget foreslår i øvrigt, at der forsat skal være hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde diæter til ikke-medlemmer, dog således at kommunalbestyrelsen kan begrænse denne beslutning til at vedrøre et bestemt antal møder.

Opgørelsen af den samlede diætsum, der foreslås omlagt til vederlag til kommunalbestyrelsens medlemmer, er dels foretaget på grundlag af de oplysninger, udvalget har modtaget fra indenrigsministeriet om kommunernes udgifter til diæter i 1982, som er indberettet efter budget- og regnskabssystemet, og dels oplysningerne i udvalgets pilotundersøgelse omfattende samtlige amtskommuner og udvalgte primærkommuner (inddelt efter størrelse) herunder de tre magistratsstyrede kommuner. Der henvises til det ovenfor under 1.2.2. og 1.2.3. anførte.

Som det fremgår af dette materiale, er den samlede diætsum i 1982 efter budget- og regnskabssystemets oplysninger ca. 120.000.000 kr. Efter fradrag af den del af diætsummen, der er ydet som diæter til ikke-medlemmer, og efter en omregning fra 1982 til medio-1984 niveau, er den samlede diætsum, der foreslås omlagt til vederlag, 90.760.000 kr. Heraf vedrører 11.502.000 kr. amtskommunerne og 79.258.000 kr. primærkommunerne,

(Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet er ikke medregnet).

Udvalget har stort set lagt de nævnte beløb til grund for de forelagte modeller A-C. Udvalget finder dog anledning til at bemærke, at der for de kommuner, der er omfattet af pilotundersøgelsen, er konstateret uoverensstemmelser mellem denne undersøgelses oplysninger og oplysningerne, der er indberettet efter indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem. Der består derfor nogen sikkerhed om størrelsen af den diætsum, der skal lægges til grund for omlægningen.

Det er således udvalgets opfattelse, at den diætsum, der skal omlægges til vederlag, ikke med rette kan opgøres med større sikkerhed end +/- 10 mill.kr.

Det er på denne baggrund udvalgets opfattelse, at man ved en omlægning af diæter til vederlag, ikke bør føle sig for stærkt bundet til de ovennævnte beløbstørrelser. Der er da også i model A forudsat en "forhøjelse" på ca. 1 mill.kr. af "den disponible diætsum". Denne forhøjelse betyder således efter udvalgets opfattelse ikke, at omlægningens økonomiske neutralitet derved forrykkes.

Udvalget foreslår særlige vederlagsordninger for Københavns kommune, Frederiksberg kommune og hovedstadsrådet.

Disse forslag medfører, for så vidt angår Københavns og Frederiksberg kommuner, at de 2 kommuners udgifter til vederlæggelse vil stige i forhold til de nugældende vederlæggelsesordninger.

For hovedstadsrådets vedkommende er der balance mellem de udbetalte diætbeløb i medio-1984 niveau og de foreslåede vederlag.

Som nævnt foreslår udvalget, at der fortsat efter omlægning af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer skal være hjemmel for, at kommunalbestyrelsen kan vedtage at yde mødediæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer for varetagelse af kommunale hverv.

Det kan ikke udelukkes, at kommunalbestyrelserne, som følge af at diæter til medlemmerne afskaffes, i videre omfang end hidtil vil søge kommunale hverv varetaget af ikke-medlemmer, hvor dette er muligt efter lovgivningen. I hvilket omfang dette vil medføre væsentligt øgede udgifter for kommunerne, er det ikke muligt at skønne over.

Efter sit kommissorium skal udvalget overveje, hvilke initiativer der skal iværksættes i anledning af bortfald af "ombudsbekendtgørelsens" § 3, stk. 3. Denne bestemmelse har sikret, at en offentligt ansat udvalgsformand ikke som følge af fravær fra arbejdet ved varetagelse af kommunale hverv, bliver trukket et større beløb i lønnen end udvalgsformandsvederlaget.

Udvalgets forslag går ud på, at der, inden for visse grænser, skal ydes erstatning til udvalgsformænd for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med hvervets varetagelse. Forslaget forventes ikke at ville medføre et væsentligt forøget ressourceforbrug. Der henvises i øvrigt til kap. VII.

Heller ikke udvalgets forslag om efterløn til udvalgsformænd, der udskiftes i valgperioden, skønnes på landsplan at medføre et registrerbart ressourceforbrug.

Ved afskaffelsen af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer opnås betydelige forenklinger. De nugældende diætregler giver anledning til mange tvivlsspørgsmål både hos det enkelte medlem, i kommunalbestyrelsen, i den kommunale administration, i den kommunale revision og hos de kommunale tilsynsmyndigheder. Hertil kommer administrationens arbejde med beregning og udbetaling af diæterne. Selvom det ikke er umuligt at opgøre besparelsen ved forenklingerne, må disse have for øje ved en samlet vurdering af nyordningens "økonomiske neutralitet".

Den foreslåede nyordning skønnes, når de fornødne beregninger ved dens ikrafttræden er foretaget af indenrigsministeriet, ikke at ville kræve anvendelse af ressourcer af nogen betydning i den kommunale administration.

KAPITEL y.

VEDERLÆGGELSE MED HJEMMEL I SPECIALLOVGIVNINGEN ELLER I VEDTÆGTERNE FOR KOMMUNALE FÆLLESSKABER M.M.

1. Eventuel samling af speciallovgivningens bestemmelser om vederleeggelse af kommunens kasse i de kommunale styrelseslove.

1.1. Indledning.

1.1.1. Eksempler på vederlagsbestemmelser m.v. i speciallovgivningen.

Udover de bestemmelser, som findes i de kommunale styrelseslove om vederlag og diæter, er der forskellige steder i speciallovgivningen hjemmel for ydelse af vederlag og diæter, som betales af kommunens kasse for kommunale hverv.

Som eksempel herpå kan nævnes skattestyrelsesloven og skolestyrelsesloven.

Ifølge skattestyrelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 177 af 21. april 1983) § 1 vælger kommunalbestyrelsen blandt de beboere, som er valgbare til kommunalbestyrelsen, medlemmer af ligningskommissionen. Formanden for denne kan med den kommunale tilsynsmyndigheds godkendelse få tillagt et årligt honorar (§ 18).

Udgifterne ved dette honorar afholdes af kommunen, hvilket ikke udtrykkeligt er anført i loven.

Skattestyrelsesloven indeholder ikke hjemmel til ydelse af mødediæter til ligningskommissionsmedlemmer. (Diæter må i givet fald udbetales med hjemmel i de kommunale styrelseslove)

Ifølge skolestyrelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 24 af 20. januar 1978) kan der ydes diæter til medlemmerne af skolekommissionen og de nævn, som er nedsat i medfør af skolestyrelsesloven. Formanden for skolekommissionen kan med den kommunale tilsynsmyndigheds godkendelse få tillagt et årligt honorar (§ 18). Udgifterne afholdes af kommunen (§ 19).

Medlemmerne af skolekommissionen og nævnene er dels valgt af kommunalbestyrelsen dels af andre. De kommunalbestyrelsesvalgte er dels valgt blandt kommunalbestyrelsens egne medlemmer dels blandt andre (§§9, 10 og 11).

1.1.2. Undervisningsministeriets henvendelse til indenrigsministeriet.

Fra indenrigsministeriet har udvalget modtaget undervisningsministeriets skrivelse af 14. marts 1984, hvori undervisningsministeriet henstiller til indenrigsministeriet, at vederlags- og diætbestemmelserne i den kommunale styrelseslov udformes på en sådan måde, at bestemmelserne bliver umiddelbart anvendelige på medlemmer af kommissioner og navn, der oprettes efter skolestyrelsesloven, således at dennes § 18 vil kunne ophæves.

Uanset at dette spørgsmål ikke direkte er omfattet af udvalgets kommissorium, har udvalget fundet det naturligt at behandle problemet.

Udvalget finder dog ikke, at man kan nøjes med at se på problemet alene i relation til skolestyrelseslovgivningen, men at spørgsmålet om kommunalt finansierede diæter og vederlag i medfør af speciallovgivningen må behandles generelt.

1.2. Betydningen af speciallovgivningens vederlags- og diætbestemmelser.

1.2.1. Vederlagsbestemmelser.

Da den kommunale styrelseslovgivning kun indeholder hjemmel for det faste vederlag for hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem, og vederlag til kommunalbestyrelsens formand, eventuelle magistratsmedlemmer, næstformand samt til udvalgsformændene, er hjemmel i speciallovgivningen en nødvendig betingelse for udbetaling af øvrige vederlag for bestridelse af kommunale hverv.

Den, der modtager det pågældende vederlag med hjemmel i speciallovgivningen, vil i medfør af den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 4, være udelukket fra diæter efter samme lovs § 16, stk. 3.

1.2.2. Diætbestemmelser.

Med hensyn til diæter er betydningen af speciallovgivningens hjemmel forskellig, eftersom den pågældende er valgt af kommunalbestyrelsen (så vidt udvalget bekendt findes der i dag ingen hverv, hvortil den pågældende er valgt af alle kommunens beboere) eller er valgt af andre.

Hvis vedkommende er valgt af kommunalbestyrelsen, kan der udbetales diæter med hjemmel enten i den kommunale styrelseslovgivning eller i speciallovgivningen. Speciallovgivningens hjemmel har kun betydning, såfremt diætberegningen i henhold til denne skal ske efter andre regler end styrelseslovens, f.eks. således at der er pligt til at yde diæterne, hvilket ofte kan være tvivlsomt.

Hvis den pågældende er valgt af andre end kommunalbestyrelsen, vil speciallovgivningen være den eneste hjemmel for diætudbetalingen.

1.3. Udvalgets overvejelser om muligheden for en samling af speciallovgivningens vederlags- og diætbestemmelser i de kommunale styrelseslove.

Udvalget har overvejet, om man kunne foreslå en samling af speciallovgivningens vederlæggelsesbestemmelser de kommunale styrelseslove.

1.3.1. Vederlag.

Med hensyn til vederlag måtte alle de hverv, som skulle kunne vederlægges, opregnes i de kommunale styrelseslove, idet der ikke ses at være nogen fælles norm, hvorved disse hverv kunne karakteriseres. Derved ville styrelseslovene på dette punkt blive uoverskuelig og jævnlig skulle ændres, når hverv blev nedlagt eller oprettet.

I de regler, der skulle udstedes om vederlæggelse i medfør af styrelseslovene, måtte de enkelte hverv desuden særskilt nævnes, fordi arbejdsbyrden ville være forskellig fra hverv til hverv og eventuelt også variere fra kommune til kommune.

Disse regler ville skulle ændres, ikke alene når hverv blev oprettet eller nedlagt, men også når hvervenes indhold blev ændret.

I den forbindelse bemærkes, at når indenrigsministeriet senest i cirkulæreskrivelse af 23. juli 1982 samtidig med, at der blev fastsat bestemmelser vedrørende vederlag til formænd for kommunalbestyrelsernes stående udvalg, også har fastsat vederlag til formænd for skolekommissioner og ligningskommissioner, har dette formentlig en historisk begrundelse, og det kan ikke anses for velbegrundet at fortsætte denne praksis.

1.3.2. Diæter.

For så vidt angår hverv, hvortil kommunalbestyrelsen ikke har foretaget valget, måtte hvert enkelt hverv opregnes i de kommunale styrelseslove, idet der for disse hverv lige så lidt som for vederlagte hverv ses at kunne findes en fællesnævner.

Der kan derfor anføres de samme indvendinger som med hensyn til vederlagene om uoverskuelighed og konstant ændring i bestemmelserne.

For personer valgt af kommunalbestyrelsen er der i dag hjemmel både i de kommunale styrelseslove og i speciallovgivningen for diætudbetaling. Det kunne muligvis overvejes, om speciallovgivningens hjemmel skulle fjernes. Om dette er muligt, uden at drage fejlslutninger herfra, ser udvalget sig ikke i stand til at vurdere.

Såfremt speciallovgivningens diæter blev ændret til vederlag, kan der om muligheden for, at sådanne vederlag fremtidig fik hjemmel i de kommunale styrelseslove, henvises til, hvad der ovenfor under 1.3.1. er nævnt vedrørende vederlag.

1.4. Udvalgets forslag til en standardbestemmelse vedrøren de diæter m.m.

Da udvalget ikke har kunnet foreslå en samling af speciallovgivningens vederlæggelsesbestemmelser i den kommunale styrelseslovgivning, har udvalget i stedet udarbejdet den nedenfor gengivne standardbestemmelse vedrørende diæter m.m., som eventuelt kunne anvendes af de pågældende fagministerier ved kommende ændringer i speciallovgivningen eller ved gennemførelsen af ny lovgivning.

STANDARDFORMULERINGSFORSLAG

til "diætparagraf"

§ ... For deltagelse i møder i ... ydes der medlemmerne diæter af samme størrelse, som diæter efter lov om kommunernes styrelse.

Stk. 2. Der ydes endvidere diæter til medlemmerne for deltagelse i kurser af betydning for medlemskabet.

Stk. 3. Medlemmerne har pligt til at modtage de i stk. 1 og 2 nævnte diæter.

Stk. 4. Er der tillagt nog⁶³ⁿ særligt honorar eller vederlag for medlemskabet af ... kan der ikke udbetales diæter efter stk. 1.

Stk. 5. Et medlem, som kan dokumentere mistet arbejdsfortjeneste ved deltagelse i et diætberettigende møde eller kursus, har ret til ved siden af diæterne at modtage erstatning for tabet. Erstatningen kan for en enkelt dag højst udgøre det tredobbelte diætbeløb.

Stk. 6. Medlemmerne har endvidere ret til befordringsgodtgørelse samt godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet.

Fordelen ved at anvende en sådan bestemmelse er dels, at diæternes størrelse ville blive ens, dels at det ville blive tydeliggjort, om de andre ydelser, som er hjemlet i den kommunale styrelseslov - erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fravær fra hjemmet - også skulle kunne ydes.

2. Fortsat vederlæggelse med hjemmel i speciallovgivningen af kommunalbestyrelsesmedlemmers "andre kommunale hverv".

2.1. Indledning.

I de forslag, udvalget i kap. IV har fremsat om vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer, er det forudsat, at kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke længere kan få diæter med hjemmel i de kommunale styrelseslove for varetagelse af andre hverv, hvortil de er valgt af kommunalbestyrelsen, idet det nye (tillægs)vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen også forudsættes at dække sådanne hverv.

Som omtalt ovenfor under 1 findes der imidlertid i speciallovgivningen bestemmelser, som hjemler vederlag og diæter, der udbetales af kommunens kasse for varetagelse af kommunale hverv.

Afgørende for, om et kommunalbestyrelsesmedlem fremtidig kan vederlægges særskilt for "andre kommunale hverv", vil derfor være, om der i speciallovgivningen findes en sådan særskilt hjemmel for vederlæggelsen.

2.2. Udvalgets overvejelser.

Udvalget er ikke bekendt med om - og i givet fald i hvilket omfang - der ved udformningen af speciallovgivningens vederlæggelsesbestemmelser har været taget hensyn til vederlæggelsesbestemmelserne i de kommunale styrelseslove.

Udvalget finder det vilkårligt at visse kommunale hverv, hvortil et kommunalbestyrelsesmedlem er valgt af kommunalbestyrelsen, og som vedkommende derfor har pligt til at påtage sig, jfr. § 17, stk. 5, i den kommunale styrelseslov, efter udvalgets forslag til omlægning af diæter fremtidig skal udføres uden anden vederlæggelse end det nye faste vederlag, mens andre kan eller skal vederlægges på grund af speciallovgivningens bestemmelser herom.

2.3. Udvalgets forslag.

Det mest konsekvente ville være at indsætte en bestemmelse i de kommunale styrelseslove, hvorefter kommunalbestyrelsesmedlemmer alene kunne vederlægges af kommunens kasse for kommunale hverv i det omfang, der var hjemmel hertil i de kommunale styrelseslove.

Når udvalget ikke kan gå ind herfor, skyldes det for det første, at en sådan bestemmelse ville være i modstrid med grundlæggende lovgivningsmæssige principper. Hertil kommer, at udvalget ingen oversigt har over, hvilke kommunale hverv dette ville berøre, herunder om der er særlige grunde for de pågældende vederlæggelser. Endvidere ville en bestemmelse i styrelseslovene af det pågældende indhold kunne "ændres" ved senere ændringer af speciallovgivningen.

Udvalget har dernæst overvejet, om problemet kunne løses ved en ophævelse af de kommunale styrelsesloves bestemmelser om pligten for kommunalbestyrelsesmedlemmer til at påtage sig de hverv, som kommunalbestyrelsen pålægger dem.

Som anført i betækning 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., side 153, vil en ophævelse af pligten til at modtage disse valg medføre så uoverskuelige forhold ved kommunalbestyrelsens og udvalgenes konstitution, at en ophævelse næppe er gennemførlig.

Udvalget har overvejet, om man i stedet skulle foreslå, at de ny faste vederlag alene skulle dække arbejdet i

selve kommunalbestyrelsen og dennes udvalg, således at der ud over disse vederlag skulle være adgang til at yde diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer for varetagelse af andre kommunale hverv.

Selv om et sådant forslag ikke direkte er i strid med udvalgets kommissorium, mener udvalget alligevel ikke, at det kan anbefales, idet den forenkling som er det væsentligste formål med udvalgets arbejde, ikke ville opnås for store områder. Hertil kommer, at selv om der fremtidig fortsat ville være hjemmel i de kommunale styrelseslove til at udbetale kommunalbestyrelsesmedlemmer diæter for varetagelsen af andre kommunale hverv, ville der ikke være tale om, at medlemmerne havde et krav på disse diæter.

Udvalget finder, at den eneste mulige måde at løse problemet på, er, at der ved kommende revisioner af speciallovgivningen tages stilling til, om bestridelse af hvervet fortsat forudsætter medlemskab af en kommunalbestyrelse, og om pligten til at modtage hvervet skal modsvares af en ret til eller en mulighed for, at kommunalbestyrelsesmedlemmet kan vederlægges særskilt herfor. Udvalget kan herved henvise til, at folketingets kommunaludvalg i sin betænkning af 11. november 1980 over forslag til ændring af de kommunale styrelseslove opfordrede til en undersøgelse af muligheden for at skabe større ensartethed med hensyn til udbetaling af diæter for kommunalbestyrelsesmedlemmers pligtmæssige varetagelse af hverv i henhold til de kommunale styrelseslove og til særlig lovgivning.

Udvalget skal derfor anbefale, at de pågældende fagministerier ved førstkommende lejlighed opfordres til at tage stilling til spørgsmålet.

3. Vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmers "andre j hverv" med hjemmel i vedtægterne for kommunale fællesskaber eller andre selskaber med kommunal deltagelse.

3.1. Indledning.

I vedtægterne for kommunale fællesskaber, jfr. den kommunale styrelseslovs § 60 (f.eks. de regionale naturgasselskaber) eller andre selskaber med kommunal deltagelse (f.eks. Isefjordsværket I/S, Midtkraft I/S) findes ofte ud-

trykkelige bestemmelser om vederlæggelse af kommunale bestyrelsesmedlemmer eller repræsentanter med diæter eller vederlag.

Det kan fremgå af vedtægterne for sådanne fællesskaber m.fl., at udgifterne til vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer skal afholdes af "hjemstedskommunen" eller af det pågældende fællesskab m.m. selv. I de tilfælde, hvor selskaberne er finansieret af de deltagende parter, vil der reelt også være tale om, at den pågældende vederlæggelse sker "af kommunens kasse".

Det er i indenrigsministeriets praksis antaget, at ændringer i den kommunale styrelseslov ikke automatisk medfører ændringer i vedtægterne for kommunale fællesskaber eller andre selskaber med kommunal deltagelse. D.v.s., at en omlægning af de kommunale styrelsesloves vederlæggelsesbestemmelser ikke automatisk medfører ændringer i vederlæggelsesbestemmelser i vedtægterne.

3.2. Udvalgets overvejelser.

Udvalget finder det utilfredsstillende, at der for kommunale hverv, hvortil et kommunalbestyrelsesmedlem er valgt af kommunalbestyrelsen, fremtidig skal være den forskel, at nogle skal anses for vederlagt ved det nye faste vederlag, mens andre vederlægges herudover med hjemmel i fællesskabsvedtægter m.v.

Efter udvalgets opfattelse er der glidende overgange fra a)kommunale fællesskaber uden særskilt vederlæggessshjemmel i vedtægterne over b)fællesskaber med udtrykkelig hjemmel i vedtægterne for vederlæggelse af kommunens kasse, c)fællesskaber med hjemmel i vedtægterne for vederlæggelse af fællesskabet, hvis midler tilvejebringes af de deltagende kommuner, d)fællesskaber og andre selskaber med kommunal deltagelse, hvor udgifterne til vederlæggelse tilvejebringes ved selskabets egen virksomhed, til - som det andet yderpunkt - e)selskaber, der som eneste berøringspunkt med kommunen har, at der skal vælges et medlem til selskabets bestyrelse eller lignende, og hvor det ikke altid er klart, om det pågældende medlem varetager hvervet "i kommunens interesse".

3.3. Udvalgets konklusion.

I overensstemmelse med hvad der er anført ovenfor

under 2.3. om vederlæggelse i speciallovgivningen, mener udvalget ikke at kunne anbefale indsat en bestemmelse i de kommunale styrelseslove, hvorefter kommunalbestyrelsesmedlemmer alene kunne vederlægges for kommunalt arbejde af kommunens kasse, i det omfang der er hjemmel hertil i de kommunale styrelseslove.

For det første vil en ændring af den kommunale styrelseslov ikke automatisk ændre eventuelle bestemmelser i vedtægter for kommunale fællesskaber m.v.

For det andet foreligger der ikke nogen samlet oversigt over de pågældende hverv og baggrunden for vedtægtsbestemmelser om vederlæggelse.

For det tredje vil tilsynsmyndigheden efter en lovændring ikke være afskåret fra at godkende vedtægtsbestemmelser om vederlæggelse.

Det kan endvidere anføres, at afgrænsningen mellem vederlæggelse af "kommunens kasse" og vederlæggelse af en "selskabskasse", hvis midler kommer fra de deltagende kommuner, forekommer vilkårlig. En afgrænsning, hvorved man også medtog vederlag, der "reelt" kom fra den pågældende kommunes kasse, ville heller ikke være klar.

Hertil kommer, at arbejdets omfang og belastning for det enkelte medlem må formodes ikke at have nogen sammenhæng med, hvorledes selskabets virksomhed finansieres.

Med de oplysninger, udvalget har, findes det ikke muligt at pege på nogen generel løsning af det pågældende problem.

KAPITEL VI.

STYRELSESMÆSSIGE KONSEKVENSER AF EN OMLÆGNING AF MØDEDIÆTER TIL FASTE VEDERLAG.

1. Indledning.

Udvalgets kommissorium indeholder for så vidt angår omlægningen af mødediæter til faste vederlag således et krav om at fremkomme med forslag til, hvorledes en sådan - økonomisk neutral - omlægning kan ske.

Udvalget er således ikke blevet anmodet om at vurdere, hvorvidt der måtte være et behov for en omlægning, eller om en omlægning i givet fald vil have styrelsesmæssige konsekvenser for kommunerne. Udvalget har imidlertid fundet det nødvendigt at pege på visse aspekter af styrelsesmæssig karakter af forslaget i kap. IV til omlægningen fra diæter til vederlag.

2. Momenter af styrelsesmæssig karakter.2.1. Definition.

Ved styrelsesmæssige momenter forstår udvalget de faktorer af ikke-politisk art, der er bestemmende for en kommunes styrende organers handlemåde. Spørgsmålet er således, om en omlægning af mødediæter til faste vederlag vil have nogen - og i givet fald hvilke - konsekvenser for handlemåden i kommunalbestyrelse, i udvalg og eventuelt hos indehavere af andre kommunale hverv.

2.2. Lovgivning.

Den vigtigste faktor, der regulerer de kommunale organers handlemåde i styrelsesmæssig henseende, er lovgivningen.

Indenfor lovgivningen er de kommunale styrelseslove det bærende retsgrundlag.

Andre love, der benævner sig styrelseslove, indeholder yderligere eller supplerende bestemmelser om kommunale styrelsesmæssige forhold. Som eksempler kan nævnes lov om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang m.m. (skattestyrelsesloven), lov om styrelse af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning

m.v. (skolestyrelsesloven) og lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender (socialstyrelsesloven).

Herudover indeholder atter andre love, der ikke betegner sig som egentlige styrelseslove, bestemmelser af formel eller materiel karakter, som har virkninger af styrelsesmæssig karakter for de kommuner, som medvirker ved administrationen af denne lovgivning.

Lovgivningen skal forstås i vid forstand og omfatter således f.eks. også bekendtgørelser og andre bindende retsforskrifter, der har hjemmel i lov. Som et særligt vigtigt eksempel skal nævnes kommunernes styrelsesvedtægter, der vedtages af den enkelte kommunalbestyrelse og stadfæstes af indenrigsministeriet. Styrelsesvedtægterne indeholder, som betegnelsen angiver, bestemmelser af styrelsesmæssig karakter for de enkelte kommuner, jfr. § 2, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Bestemmelserne i vedtægten skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens forretningsorden, der vedtages af kommunalbestyrelsen selv, jfr. § 2, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Lov om kommunernes styrelse, styrelsesvedtægten, forretningsordenen og eventuelt forretningsordener for de af kommunalbestyrelsen nedsatte udvalg indeholder bl.a. bestemmelser om antallet af medlemmer i kommunalbestyrelsen, antallet af stående udvalg, antallet af medlemmer i disse, sagsområdernes fordeling mellem kommunalbestyrelsen, borgmesteren, økonomiudvalget og de stående udvalg, samt hyp-pigheden af møder og procedureforskrifter.

Der er således tale om en - forholdsvis tæt - styrelsesmæssig regulering af rammerne for det kommunalpolitiske arbejde. Hertil kommer at medlemsskab af en kommunalbestyrelse og af dennes udvalg m.v. er et borgerligt ombud.

2.3 Delegation.

Den interne fordeling og tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne i en kommune er som nævnt ovenfor under 2.2. i væsentlig grad bestemt ved lovgivningen i vid forstand, men muligheden for at delegere kommunalbestyrelsens og udvalgenes kompetence til udvalg og administration indebærer elementer af styrelsesmæssig karakter. Der henvises om disse forhold særligt

til betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v. og til det nedenfor under 3 anførte.

2.4. Økonomiske ydelser til kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det beskrives nedenfor under 3, hvorledes omlægningen af mødediæter til faste vederlag mere specifikt kan tænkes at påvirke de styrelsesmæssige forhold.

3. Nærmere vurdering af diætumlægningens betydning for de styrelsesmæssige forhold.

3.1. Indledning.

Det er ovenfor angivet, at de økonomiske ydelser for varetagelse af kommunale hverv kun er en ud af flere faktorer, der er bestemmende for de styrelsesmæssige forhold i kommunerne. Dette må have øje ved vurderingen af de formodede konsekvenser af den i kap. IV af udvalgsflertallet foreslåede model for en omlægning af kommunalbestyrelsesmedlemmers mødediæter til faste vederlag.

Efter den model for diætumlægningen som udvalgsflertallet går ind for, model A, jfr. kap. IV, 1.6.2.1, ydes der vederlag for både medlemskab af kommunalbestyrelsen (heri indbefattet vederlag for varetagelse af andre kommunale hverv) og for de udvalgsposter, som medlemmet bestrider.

3.2. Arbejdet i selve kommunalbestyrelsen.

Omlægningen af diæter til faste vederlag betyder, at antallet af møder i kommunalbestyrelsen og disses længde ingen indflydelse vil have på det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems vederlæggelse.

Om en omlægning som foreslået vil påvirke kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af arbejdet, herunder medføre ændringer i mødeaktiviteten i selve kommunalbestyrelsen, finder udvalget det ikke muligt at udtale sig om med rimelig sikkerhed.

De enkelte kommunalbestyrelser har i vidt omfang egne traditioner på dette område, f.eks. afhængig af antallet af udvalg og af, hvorledes udvalgsarbejdet er tilrettelagt. Arten og omfanget af de opgaver, der til enhver tid er henlagt til kommunerne, spiller også en væsentlig rolle.

Det er den enkelte kommunalbestyrelses egen afgørelse, hvorledes den vil tilrettelægge arbejdet. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at en afskaffelse af mødediæterne ikke i nævneværdigt omfang vil påvirke mødeaktiviteten. Udvalgets opfattelse er begrundet i en formodning om, at det afgørende for kommunalbestyrelsesmedlemmerne er deres interesse og respekt for det kommunalpolitiske arbejde, der udføres i kommunalbestyrelsen, samt muligheden for at få indflydelse på de beslutninger, der træffes der.

3.3. Arbejdet i udvalgene.

Udvalgsvederlagene forudsættes af kommunalbestyrelsen fordelt mellem de stående udvalg og økonomiudvalget efter en skøn over udvalgenes opgaver m.v., hvilket svarer til den metode der gælder for fastsættelse af vederlagene til udvalgsformændene. Fastsættelsen af formandshonorarene har efter udvalgets opfattelse fungeret tilfredsstillende.

Som anført i kap. IV vedrørende model A, skal fordelingen af udvalgspuljen mellem de enkelte udvalg kunne ændres med virkning fra et nyt regnskabsårs begyndelse. Ændringen kan dog foretages midt i regnskabsåret, såfremt der sker vedtægtsmæssigt godkendte ændringer i udvalgsstrukturen.

Fordelingen af udvalgspuljen må under alle omstændigheder optages som et punkt på en nyvalgt kommunalbestyrelses konstituerende møde, idet den nye kommunalbestyrelse ellers i det første år i den nye valgperiode blev bundet af den afgående kommunalbestyrelses fordeling af den pågældende pulje.

Da der i en nyvalgt kommunalbestyrelse i almindelighed altid vil være medlemmer, som har siddet i den afgående kommunalbestyrelse, kan der ikke anføres den indvending, at den nye kommunalbestyrelse ingen forudsætninger har for at foretage den pågældende fordeling af udvalgspuljen.

Når der på det konstituerende møde skal foretages en fordeling af udvalgspladser, vil der intet sikkert kunne vides om vederlæggelsen af de enkelte udvalgspladser i (hele) den kommunale valgperiode. D.v.s. at kommunalbestyrelsesmedlemmerne ved overvejelserne om, hvilke udvalgspladser, de måtte foretrække, ikke med sikkerhed kan medtage udvalgshvervenes vederlæggelse.

Når fordelingen af udvalgspuljen mellem udvalgene er foretaget, kan det enkelte udvalgs mødeaktivitet ikke påvirke udvalgsmedlemmernes vederlæggelse i modsætning til den gældende diætordning.

Som anført ovenfor vedrørende selve kommunalbestyrelsen findes det tvivlsomt, om denne omstændighed skulle føre til ændringer i udvalgmødernes antal og længde.

3.4. Arbejdet i andre kommunale hverv.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer, som varetager andre kommunale hverv, for hvilke der ikke i speciallovgivningen eller i vedtægterne for kommunale fællesskaber m.v. er hjemmel for særkilt vederlæggelse, vil fremtidigt skulle varetage disse hverv uden at få anden vederlæggelse herfor end den, der er indeholdt i det faste kommunalbestyrelsesvederlag, idet dette (forhøjede) vederlag efter udvalgets forslag også omfatter arbejdet i andre kommunale hverv.

D.v.s. at bestridelse af sådanne kommunale hverv ikke har indflydelse på den pågældendes vederlæggelse.

Da kommunalbestyrelsesmedlemmer som anført ovenfor under 3.2. må formodes ved varetagelsen af deres kommunale arbejde at lade sig motivere af interesse for det kommunalpolitiske arbejde, herunder af muligheden for at opnå indflydelse på de kommunale beslutninger, forekommer det tvivlsomt, hvorvidt omlægningen fra diæter til vederlag vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil være mere indstillet på at besætte andre kommunale hverv med ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Hertil kommer, at der under den nugældende diætordning ingen garanti er for, at kommunalbestyrelsen vil vedtage at yde diæter for andre kommunale hverv. Desuden vil kommunalbestyrelsesmedlemmer efter den foreslåede ordning altid - og ikke som nu afhængig af en diætvedtagelse - kunne opnå erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Endelig må bemærkes, at det i lovgivningen eller andet sted, f.eks. i vedtægter for kommunale fællesskaber, kan være fastsat, at det pågældende hverv skal besættes med et kommunalbestyrelsesmedlem.

I øvrigt bemærkes, at kommunalbestyrelsernes nuværende praksis med hensyn til at overlade hverv til ikke-medlemmer er

meget varierende, jfr. kap. IV, 1.3.3.

Hvis omlægningen af diæter til vederlag medfører, at flere ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer vælges til varetagelse af andre kommunale hverv, kunne dette betragtes som en styrkelse af det kommunale nærdemokrati, jfr. betænkning nr. 798/1977. Samtidig vil det betyde en aflastning af kommunalbestyrelsesmedlemmerne, således at disse får frigjort ressourcer til det egentlige kommunalpolitiske arbejde.

Set fra det organ, den forening eller institution m.v., hvortil udpegningen foretages, vil en øget udpegning af ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer måske generelt opleves som uheldig, idet formålet med, at et medlem af det styrende organ udpeges af kommunalbestyrelsen, må antages at være ønsket om den bedst mulige kontakt til den politiske ledelse eller den kommunale forvaltning i kommunen.

Det må også erindres, at de særlige sanktionsbestemmelser i de kommunale styrelseslove kun gælder kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, som vælges til andre kommunale hverv, vil efter udvalgets forslag fortsat kunne få tillagt diæter. Den eneste ændring udvalget foreslår på dette område er, at antallet af diætberettigende møder kan begrænses af kommunalbestyrelsen. Udvalget finder det usikkert, om dette vil få betydning for mødeaktiviteten.

KAPITEL VII.

OMBUDSBEKENDTGØRELSEN OG DE KOMMUNALE STYRELSESLOVE.

1. Udvalgets kommissorium og ændringen af bortfaldsdatoen i § 3, stk. 4, i ombudsbekendtgørelsen.

I udvalgets kommissorium er det angivet, at udvalget skal overveje, hvilke initiativer der bør iværksættes som følge af, at § 3, stk. 3, i finansministeriets bekendtgørelse nr. 636 af 7. december 1982 (ombudsbekendtgørelsen) bortfalder med virkning fra den 1. januar 1984.

Denne del af udvalgets kommissorium forudsætter således, at udvalget tager stilling til det konkrete problem: hvad skal der foretages, når ombudsbekendtgørelsens særregel for udvalgsformænd bortfalder? Dette spørgsmål har ikke nogen sammenhæng med udvalgets overvejelser om, hvorledes en omlægning af diæter til vederlag kan gennemføres.

I efteråret 1983 stod det udvalget klart, at man ikke ville kunne fremskynde det samlede udvalgsarbejde så meget, at betænkning ville kunne afgives i god tid inden bortfaldet pr. 1. januar 1984 af § 3, stk. 3, i ombudsbekendtgørelsen. Udvalget anså det endvidere for uhensigtsmæssigt af afgive delbetænkning alene om spørgsmålet om ombudsbekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Indenrigsministeriet tog udvalgets stilling vedrørende dette til efterretning og rettede ved skrivelse af 10. oktober 1983 henvendelse til finansministeriet med anmodning om at vurdere, hvorvidt det ville være muligt at udskyde fristen den 1. januar 1984, som fremgår af bekendtgørelsens § 3, stk. 4, til f.eks. 1. januar 1985.

Ved finansministeriets bekendtgørelse nr. 587 af 6. december 1983 blev ombudsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, affattet således:

"Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 3 bortfalder ved gennemførelse af en nyordning af udvalgsformændenes vederlagsforhold - dog senest 1. januar 1985."

Indenrigsministeriet har endvidere på udvalgets foranledning i skrivelse af 17. september 1984 anmodet finansministeriet om påny at udsætte fristen for bortfald af bestemmelsen i ombudsbekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Indenrigsministeriet anmodede om, at fristen blev udskudt til den 1. januar 1986. Herved opnås tidsmæssig sammenfald mellem særreglens bortfald og begyndelsen af den nye kommunale valgperiode.

Ved finansministeriets bekendtgørelse af 7. november 1984 er fristen 1. januar 1985 ændret til 1. januar 1986.

2. Ombudsbekendtgørelsen og dens betydning for formsnd for kommunalbestyrelsens stående udvalg.

2.1. Hvem er omfattet af bekendtgørelsen?

Ombudsbekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken og omfatter derfor i princippet alene de tjenestemænd, der omfattes af denne lov.

Kommunalt ansatte, bortset fra tjenestemænd i folkeskolen, er ikke omfattet af finansministeriets bekendtgørelse, men tilsvarende regler anvendes i praksis for andre offentligt ansatte.

Ombudsbekendtgørelsen af 7. december 1982 trådte i kraft den 1. januar 1983 og var forinden genstand for forhandlinger mellem finansministeriet, de kommunale organisationer og indenrigsministeriet.

2.2. Tjenestefrihed.

Hovedreglen i bekendtgørelsen er, at de pågældende tjenestemænd har adgang til tjenestefrihed til udførelse af borgerligt ombud i den udstrækning, det er nødvendigt af hensyn til udførelsen af det pågældende hverv, herunder til deltagelse i kommunale sammenslutningers årsmøder eller kursusuddannelser, som er et led i varetagelsen af ombudet eller hvervet.

2.3. Lønfradragsreglerne.

Det er udgangspunktet for den nævnte tjenestefrihed, at den skal skaffes ved omlægning af tjenesten eller ved tjenestebytning.

Såfremt tjenestemanden ikke på denne måde kan opnå tjenestefrihed, ydes denne mod lønafkorting, der foretages efter to forskellige principper, afhængig af, om ombudet efter ombudsbekendtgørelsen skal anses som lønnede eller som ulønnet.

Kommunale hverv (ombud) anses efter bekendtgørelsen som lønnede, såfremt indehaveren modtager fast vederlag herfor, eller såfremt den pågældende har mulighed for at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

2.4. Særreglen i § 3, stk. 3, for udvalgsformænd.

For formænd for de af kommunalbestyrelsen nedsatte (stående) udvalg, er der i bekendtgørelsens § 3, stk. 3, en undtagelsesbestemmelse, efter hvilken lønfradraget ikke kan overstige det vederlag, den pågældende modtager for hvervet som udvalgsformand.

§ 3, stk. 3, lyder således:

"For tjenestemænd, der varetager hverv som formand for et af en kommunalbestyrelse eller et amtsråd nedsat udvalg og oppebærer vederlag herfor, jfr. § 16, stk. 7, i lov om kommunernes styrelse, kan lønfradraget som nævnt i stk. 2, dog, med mindre tjenestemanden erklærer sig indforstået med en anden afregningsmåde, for hver måned højst udgøre et beløb, der svarer til det månedlige vederlag for hvervet, idet overskydende beløb overføres til næste måned. Det samlede lønfradrag inden for et kalenderår kan ikke overstige det vederlag, der i samme tidsrum er oppebåret af tjenestemanden."

Ombudsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, er en overgangsregel, jfr. § 3, stk. 4. Efter denne bestemmelse skulle § 3, stk. 3, oprindeligt bortfalde den 1. januar 1984. Denne dato er ved den ovenfor under 1. nævnte bekendtgørelse nr. 587 af 6. december 1983 og ved bekendtgørelse af 7. november 1984 udskudt - dog senest til den 1. januar 1986.

Efter den nugældende lovgivning m.v., jfr. nedenfor under 5, vil en udvalgsformand således senest den 1. januar 1986 kunne komme i den situation, at det lønfradrag, der foretages af en offentlig arbejdsgiver i henhold til ombudsbekendtgørelsen, overstiger det vederlag, der efter den kommunale styrelseslov og kommunens styrelsesvedtægt ydes for det pågældende udvalgsformandshverv.

Et par eksempler kan belyse dette.

For en udvalgsformand i en kommune med et indbyggertal på mellem 10.000 og 12.499, der oppebærer det maksimale vederlag på 25% af borgmesterens vederlag (lønramme 34 (skalatrin 47))

udgør formandsvederlaget pr. år 56.942 kr. (1. april 1984-niveau) og for en udvalgsformand i en kommune med et indbyggertal på mellem 30.000 og 39.999 tilsvarende 73.644 kr. (25% af lønramme 37 (skalatrín 50) + et generelt tillæg på 5.485 kr.).

Hvis man forudsætter, at udvalgsformændene i de to eksempler har en årsløn, på 180.000 kr., vil de pågældende, for hvilke der efter § 3, stk. 2, i ombudsbekendtgørelsen skal ske et lønfradrag på 1/2080 pr. fraværstime af den til enhver tid gældende årsløn være trukket ca. 87 kr. pr. fraværstime.

Efter 655 timers fravær vil der for udvalgsformanden i den lille kommune være foretaget et lønfradrag på størrelse med formandshonoraret. Tilsvarende vil være sket for udvalgsformanden i den store kommune efter 846 timers forløb.

Lønfradraget vil således efter den 1. januar 1986 kunne overstige formandsvederlaget, når det gennemsnitlige ugentlige fravær fra erhvervsarbejdet som følge af varetagelse af hvervet som udvalgsformand overstiger henholdsvis 12 og 16 timer.

2.5. Borgerligt ombud.

Ombudsbekendtgørelsen henviser generelt til begrebet "ombud", men indeholder ikke en nærmere definition af begrebet.

I finansministeriets cirkulære nr. 201 af 7. december 1982, som indeholder bemærkninger til ombudsbekendtgørelsen, er det anført, at reglerne i bekendtgørelsen finder anvendelse, hvor den, der overtager hvervet, ifølge lovgivningen er forpligtet hertil eller efter modtaget valg er forpligtet til at varetage hvervet i hele valgperioden.

Efter gældende ret er medlemskab af en kommunalbestyrelse/amtsråd/hovedstadsrådet et borgerligt ombud, hvilket også gælder hvervet som borgmester eller viceborgmester. I den kommunale valglov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981, nævnes i § 27 (§45 for så vidt angår amtsråd) nogle særlige tilfælde - alder og tidligere medlemskab af kommunalbestyrelsen - i hvilke en borger kan undslå sig for at modtage valg. Herudover kan kommunalbestyrelsen i medfør af den kommunale valglovs § 34 b (§ 48 b for amtsråd) efter begæring fritage den, der på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for valget.

Indtil 1981 var der ikke i lovgivningen udtrykkeligt foreskrevet nogen pligt til at modtage valg til udvalg m.v., som kommunalbestyrelsen nedsætter, eller til at modtage valg som udvalgsformand. Det blev dog antaget i teori og praksis, at en sådan pligt bestod, og ved lov nr. 629 af 23. december 1980 blev retstilstanden lovfæstet, jfr. § 22, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, der efter ændringen trådte i kraft den 1. maj 1981.

2.6. Frihed til varetagelse af ombud.

Sammenhængen mellem pligten til at varetage et borgerligt ombud og muligheden for ret til frihed for erhvervsarbejde til udførelse af det kommunale hverv er omtalt i betænkning (nr. 894/1980) om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v. (kapitel VI, s. 148-167) og redegørelse (nr. 798/1977) om kommunalt nærdemokrati (særligt kapitel 2, pkt. 2.2)

Der findes ikke en almindelig regel om frihed til kommunalpolitisk arbejde, men ombudsbekendtgørelsen hjemler denne frihed for de i bekendtgørelsen omhandlede tjenestemænd. For andre grupper af offentligt ansatte gælder der tilsvarende regler, jfr. ovenfor under 2.1.

I forbindelse med udarbejdelsen af den ombudsbekendtgørelse, der trådte i kraft den 1. januar 1983, og som afløste en tidligere bekendtgørelse om samme spørgsmål, blev det fra finansministeriets side bl.a. anført, at stramningen af reglerne om lønfradrag for offentligt ansatte ville medføre en ligestilling med vilkårene for privat ansatte, at de ændrede regler ville svare til det for folketingsmedlemmer gældende, og at det måtte være rimeligt, at kommunerne selv afholder udgifterne til det kommunalpolitiske arbejde frem for at få inddirekte statstilskud via lempelige lønfradragsregler. Hertil kom, at finansministeriet fandt, at ombudsbekendtgørelsen kun er tænkt anvendelig på lejlighedsvist fravær af begrænset omfang.

3. Udvalgets overvejelser.

3.1. Indledende bemærkninger.

Indledningsvis finder udvalget anledning til at fremsætte nogle bemærkninger til finansministeriets udtalelser,

som er refereret under 2.6. ovenfor.

Det må konstateres, at der ikke udvalget bekendt foreligger et grundlag, der kan belyse omfanget af den lønafkortning, der foretages i den private sektor i forbindelse med ansattes varetagelse af borgerligt ombud, at grundvederlaget til medlemmerne af folketinget er fastsat ud fra aflønningen af en fuldtidsansat statstjenestemand på skalatrin 40, og at de økonomiske aspekter for staten og kommunerne må anses for at være af begrænset omgang.

Udvalget finder imidlertid, at spørgsmål om vederlæggelsen af kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke bør være afhængig af undtagelsesbestemmelser i tjenestemandslovgivningen m.v.

Vederlæggelsen af kommunalbestyrelsesmedlemmer bør efter udvalgets opfattelse fastsættes og reguleres i den kommunale styrelseslovgivning. Udvalgets opgave må på baggrund af kommissoriet bestå i at fremkomme med et udkast til forslag til ændring af de kommunale styrelseslove, hvorefter formænd for de af kommunalbestyrelsen/amtsrådet/hovedstadsrådet nedsatte stående udvalg i hvert fald ikke må udsættes for et indtægtstab ved varetagelse af de pågældende udvalgsformandshverv som følge af lønfradrag m.v.

3.2. Modeller for løsning af formandsvederlæggelsen.

3.2.1. Generel forhøjelse af vederlagssatserne.

En mulighed vil være generelt at forhøje udvalgsformandsvederlagene (de maksimale grænser for disse vederlag), men denne løsning er ikke rimelig, da det kun er tjenestemænd m.fl., som ville få ændret deres lønfradrag ved bortfald af § 3, stk. 3, i ombudsbekendtgørelsen.

3.2.2. Mulighed for dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det forekommer mere rimeligt, at der indføres adgang til, at en formand for en kommunalbestyrelses stående udvalg kan oppebære erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med formandshvervet.

I dag er retsstillingen, som nævnt i Kapitel III, 2.4.3. den, at den vederlagte udvalgsformand ikke kan oppebære en sådan erstatning.

En bestemmelse om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste kan udformes efter principielt forskellige modeller.

En mulighed er, at udvalgsformanden før hvert regnskabsårs begyndelse vælger, om vedkommende vil modtage det (faste) udvalgsformandsvederlag eller i stedet vil modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Dette svarer til den mulighed, der foreligger vedrørende det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen.

Indvendingen mod denne model er, at den forudsætter, at udvalgsformanden nogenlunde sikkert kan skønne over omfanget af den fremtidige aktivitet som udvalgsformand, og udviklingen i sin erhvervsindkomst. Skønnes forkert, kan formanden risikere at blive stillet ringere i økonomisk henseende end efter de nugældende regler.

En anden mulighed er at bibeholde den nugældende ordning, hvor udvalgsformanden under alle omstændigheder modtager et udvalgsformandsvederlag, men samtidig åbne mulighed for at yde erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, når dette tab på årsbasis - eventuelt pr. måned - overstiger udvalgsformandsvederlaget, således at den pågældende vil være sikret en samlet indkomst, der mindst svarer til indkomsten fra erhvervsarbejdet.

Denne model tager netop højde for den situation, der opstår ved bortfald af § 3, stk. 3, i ombudsbekendtgørelsen, og den vil være relativ let at administrere, da man må formode, at kun et begrænset antal af de udvalgsformænd, som er omfattet af ombudsbekendtgørelsen vil få et årligt fradrag i lønnen, der overstiger udvalgsformandsvederlaget. Eksempelvis skal den ovenfor nævnte udvalgsformand i en kommune med et indbyggertal på mellem 10.000 og 12.499, der oppebærer et udvalgsformandsvederlag på 25 pct. af borgmesterens vederlag, og som har en årlig arbejdsindtægt på 180.000 kr., være fraværende fra arbejdsstedet i mere end 30 pct. af den (normale) samlede arbejdstid, før lønfradraget overstiger udvalgsformandsvederlaget. Dette svarer til, at udvalgsformandshvervet beslaglægger mere end 12 timer om ugen.

Udvalget finder, at en ordning, der giver mulighed for at yde udvalgsformanden erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, sikrer, at ingen udvalgsformand i forbindelse med varetagelse af det borgerlige ombud lider et indtægtstab.

Det er imidlertid yderligere udvalgets opfattelse, at der bør tages et vist hensyn til den belastning et udvalgsformandshverv medfører for den pågældende, og at man derfor bør stile mod en ordning, der muliggør, at den pågældendes samlede økonomiske situation bliver bedre, end hvis vedkommende ikke bestred hvervet som udvalgsformand. Udvalget anser det således for mindre tilfredsstillende, at udvalgsformandsvederlaget totalt kan "spises op" af et lønfradrag og foreslår derfor, at der indføres en ordning, hvorefter et udvalgsformandshverv altid medfører en vis økonomisk "nettovederlæggelse" for den pågældende.

Udvalget finder dog, at en ordning, hvorefter der kan ydes erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til udvalgsformænd, og som i givet fald skal gælde såvel for offentligt og privat ansatte som for selvstændige, må kombineres med en bestemmelse om en vis øvre grænse for den erstatning, der kan ydes pr. år.

3.3. Udvalgets forslag.

Udvalget foreslår, at bestemmelserne om ydelse af vederlag for bestridelse af hvervet som udvalgsformand udformes således, at der som hovedregel sikres formanden en "minimumsvederlæggelse" ved hvervet på halvdelen af det vedtagne formandshonorar.

Dette kan ske ved at dække formandens dokumenterede tabte arbejdsfortjeneste, såfremt tabet overstiger halvdelen af formandsvederlaget. Maksimum for erstatningen skal være et beløb svarende til 1 1/2 gange det vedtagne vederlag.

Ved fastsættelse af et sådant maksimum opnås, at kommunen ikke skal erstatte tab af ekstraordinært store indtægter og usædvanlig mødeaktivitet m.v.

Til belysning af forslagets virkning kan anføres følgende eksempel:

En udvalgsformand i en kommune med et indbyggertal på mellem 10.000 og 12.499, der oppebærer det maksimale vederlag på 25 pct. af borgmesterens vederlag, vil, jfr. 2.4. ovenfor, i formandsvederlag modtage 56.942 kr. pr. år, afrundet 57.000 kr., (april 1984-niveau). Den pågældende har en erhvervsindkomst på 180.000 kr. årligt, altså en samlet indkomst på 237.000 kr.

Efter forslaget vil formanden selv skulle bære lønfradrag for fravær i forbindelse med varetagelse af sit udvalgsformandshverv svarende til halvdelen af 57.000 kr. eller 28.500 kr. Såfremt lønfradraget ikke er større, vil formandens samlede årlige indkomst udgøre 237.000 kr. - 28.500 kr. 208.500 kr.

Såfremt lønfradraget for fravær overstiger 28.500 kr. årligt, dækkes overskridelsen ved ydelse af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. Der kan dog højst ydes 1 1/2 gange formandsvederlaget eller 85.500 kr. Ved udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste indtil dette maksimum vil den samlede årlige indkomst ved formandshverv og erhverv (fortsat) udgøre 208.500 kr.

Såfremt lønfradraget overstiger 85.500 kr. ydes ingen erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for denne del af fradraget.

Udvalget har endvidere overvejet, om en bestemmelse om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til udvalgsformænd bør være obligatorisk, eller om det skal overlades til kommunalbestyrelsens eget valg, hvorvidt hjemlen skal benyttes.

For en obligatorisk regel taler forenklingshensyn og hensynet til den enkelte udvalgsformand. Hertil kommer, at en obligatorisk ordning vil fritage kommunalbestyrelsen for at tage stilling til et enkelt medlems vederlæggelse for kommunalpolitisk arbejde.

Hensynet til kommunalbestyrelsens overordnede ansvar for kommunens forhold, herunder den kommunale administration, taler derimod for at tillægge kommunalbestyrelsen mulighed for at beslutte ikke at yde tabt arbejdsfortjeneste ved siden af det fastsatte vederlag for formandshvervet. Det bemærkes, at det må forventes, at et lønfradrag, der skyldes egentlige møder i et udvalg, efter ombudsbekendtgørelsen kun i ganske få tilfælde vil overstige et normalt udvalgsformandsvederlag, jfr. 2.4. ovenfor om formandens egentlige arbejdsindsats.

Udvalget finder det på denne baggrund rimeligt, at der indføres regler gældende for alle kommunalbestyrelser om udvalgsformænds ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Det forekommer endvidere rimeligt, at man i givet fald viderefører den nuværende ordning vedrørende dokumentationskravet for tabets omfang, hvorefter dette i princippet

hører under kommunalbestyrelsens afgørelse, jfr. kapitel III, 2.5.3.

En udvalgsformand skal i øvrigt kunne oppebære erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ved varetagelsen af hverv, der ikke henhører under formandshvervet, efter de til enhver tid gældende regler for kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Den foreslåede ordning forudsættes gennemført med virkning fra den 1. januar 1986, ider ombudsbekendtgørelsens særregel som nævnt bortfalder senest denne dato, jfr. ovenfor under 1.

KAPITEL VIII.

FORHOLDET MELLEM DAGPENGEREGLERNE I ARBEJDSLØSHEDSFORSIKRINGSLOVGIVNINGEN OG DE ØKONOMISKE YDELSER EFTER DE KOMMUNALE STYRELSESLØVE.

1. Udvalgets kommissorium.

Efter sit kommissorium skal udvalget overveje behovet for at søge gennemført ændringer i lovgivningen med henblik på at samordne de ydelser, der ydes i henhold til de kommunale styrelseslove og arbejdsløshedsforsikringslovgivningen til personer, der er arbejdsledige.

Denne del af udvalgets kommissorium må ses på baggrund af, at der over for indenrigsministeriet har været fremsat kritik af de gældende bestemmelser om fradrag i arbejdsløshedsdagpenge som følge af varetagelse af kommunale hverv. Endvidere kunne udvalgets forslag til omlægning af diæter til fast vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer muligvis få afledte virkninger for lovgivningen om arbejdsløshedsdagpenge.

2. Indenrigsministeriets henvendelse til arbejdsministeriet.

Til brug for udvalgsarbejdet har udvalget derfor anmodet indenrigsministeriet om ved henvendelse til arbejdsministeriet at søge de relevante regler i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 423 af 7. august 1981 nærmere belyst.

Indenrigsministeriet rettede i denne anledning henvendelse til arbejdsministeriet og tilkendegav, at indenrigsministeriet opfattede retstilstanden således, at der for ledige arbejdsløshedsforsikrede kommunalpolitikere sker et fradrag i arbejdsløshedsdagpengene, såfremt de pågældende inden for normal arbejdstid deltager i kommunalpolitisk arbejde, for hvilket der efter lov om kommunernes styrelse ydes det faste vederlag, jfr. § 16, stk. 1, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, jfr. § 16, stk. 6, vederlag til udvalgsformænd, jfr. § 16, stk. 7 og borgmestervederlag, jfr. § 34. Indenrigsministeriet gik endvidere ud fra, at tilsvarende måtte gælde visse vederlag i medfør af lov om Københavns kommunes styrelse, således vederlag for medlemskab af Københavns borgerrepræsentation, jfr. § 16, vederlag for hvervet som formand for Københavns borgerrepræsentation, jfr. § 26, stk. 1

og borgmester- eller overborgmestervederlag, jfr. § 36. Endelig gik ministeriet ud fra, at det samme måtte gælde for så vidt angår tilsvarende ydelser til hovedstadsrådets medlemmer.

Endvidere måtte det tilsvarende efter indenrigsministeriets opfattelse gælde for de personer, der efter de kommunale styrelseslove konstitueres m.v. i de ovennævnte hverv.

På denne baggrund anmodede; indenrigsministeriet arbejdsministeriet om at oplyse, hvorledes begrebet "normal arbejdstid" skal forstås, om møder m.v. uden for "normal arbejdstid" ikke medfører fradrag i dagpenge efter loven om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, om en person, der alene modtager mødediæter, jfr. den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 3, ikke får foretaget fradrag i dagpengene for møder inden for "normal arbejdstid", om en viceborgmester, der er tillagt det faste viceborgmestervederlag, jfr. § 34, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse får foretaget fradrag i dagpengene, når vedkommende inden for "normal arbejdstid" fungerer som borgmester.

Indenrigsministeriet bad endvidere oplyst, om arbejdsministeriet for tiden overvejer at gennemføre ændringer i lovgivningen om arbejdsløshedsforsikring, som kan have betydning for arbejdslediges deltagelse i det kommunalpolitiske arbejde.

3. Arbejdsministeriets oplysninger.

Af de gennem indenrigsministeriet modtagne oplysninger fremgår, at hverv som kommunalbestyrelsesmedlem eller lign. indtil den 1. april 1982 medførte fradrag i dagpenge, hvis møderne m.v. fandt sted inden for normal arbejdstid.

Pr. 1. april 1982 blev disse regler afløst af bestemmelserne i § 2 i arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982 om arbejdes og indtægters betydning for arbejdsløshedsdagpengenes størrelse. Herefter medfører ydelse af egentlige vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer fradrag, medens der ikke foretages fradrag i dagpengene ved ydelse af diæter. Det er efter bekendtgørelsen fra den 1. april 1982 uden betydning, om hvervet udføres i eller uden for normal arbejdstid.

Arbejdsministeriet har endvidere oplyst, at det ikke for tiden overvejes at gennemføre ændringer i lovgivningen om

arbejdsløshedsforsikring, som kan have betydning for lediges deltagelse i det kommunalpolitiske arbejde. Arbejdsministeriet vil dog til stadighed følge udviklingen, blandt andet vedrørende aflønningen for deltagelse i kommunalpolitisk arbejde.

Hvis derfor det iværksatte udvalgsarbejde (indenrigsministeriets udvalg vedrørende vederlag og diæter) resulterer i, at indenrigsministeriet ændrer reglerne på dette område, vil det næppe kunne undgås, at arbejdsministeriet må tage reglerne vedrørende fradrag i arbejdsløshedsdagpenge op til overvejelse.

3.1. Lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (lovbekendtgørelse nr. 358 af 25. juli 1983) .

Efter lovens § 58 kan arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet bl.a. fastsætte regler om, hvilken betydning arbejde og indtægt i ledighedsperioden skal have for størrelsen af dagpengene.

3.2. Bekendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982 om arbejdes og indtægters betydning for arbejdsløshedsdagpengenes størrelse.

Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 58 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring og indeholder i § 2 følgende bestemmelse:

"Udøvelsen af hverv som medlem af en kommunalbestyrelse medfører fradrag i dagpengene i det omfang, medlemmet har mulighed for at opnå fast vederlag eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i henhold til den kommunale styrelseslov eller lov om et hovedstadsråd.

Stk. 2. Der skal i øvrigt ske fradrag for udøvelse af borgerligt ombud eller andet hverv i det offentliges interesse, for hvilket der udbetales et vederlag, der ikke alene har karakter af diæter og lignende, herunder

- a) hverv som formand for en kommunalbestyrelses stående udvalg
- b) hverv som formand for en skolekommission,
- c) hverv som det offentliges repræsentant i institutioner m.v.,

- d) hverv der i medfør af lov om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang m.m. (skattestyrelsesloven) og vurderingsloven varetages i forbindelse med ligninger og vurderinger."

Af bestemmelsens stk. 3 fremgår, at medlemskab af skolenævn og lign. ikke medfører fradrag.

Efter bekendtgørelsens § 8, stk. 2, sker beregning af fradrag for vederlag i forbindelse med hverv i det offentlige interesse, jfr. § 2, efter forholdet mellem indtægts størrelse og den gældende omregningsats.

3.3. Vejledning om anvendelsen af reglerne i bekendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982 om arbejdes og indtægters betydning for arbejdsløshedsdagpengenes størrelse.

I vejledningen er der i tilknytning til bekendtgørelsens § 2 og § 8 nærmere redegjort for, hvornår og hvorledes der skal ske fradrag i arbejdsløshedsdagpengene til ledige kommunalbestyrelsesmedlemmer, der oppebærer det faste vederlag, eller som har valgt i stedet at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1.

I det omfang der skal ske fradrag, sker fradraget hos arbejdsledige kommunalbestyrelsesmedlemmer, der oppebærer fast vederlag, efter forholdet mellem vederlagets størrelse og en gældende omregningssats, der pr. 1. oktober 1984 udgør 71,64 kr.

Hvis medlemmet har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, medfører deltagelse i møder m.v. for hvilke de pågældende kan få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, fradrag i dagpengene for et tilsvarende antal timer.

4. Nærmere om de gældende regler.

4.1., Kommunalbestyrelsesmedlemmer.

4.1.1. Det faste vederlag for medlemskab af kommunalbestyrelsen.

For et kommunalbestyrelsesmedlem, der oppebærer det faste vederlag efter styrelseslovens § 16, stk. 1, foretages et fradrag i arbejdsløshedsdagpengene for et timetal pr. måned, der fastsættes som størrelsen af det faste vederlag pr. måned

divideret med en "omregningssats". Denne udgør som nævnt pr. 1. oktober 1984 71,64 kr. og det nævnte timetal kan derfor beregnes således:

$$\frac{7730 \text{ (halvårligt)}}{6 \times 71,64} = \text{ca. } 18 \text{ timer pr. måned.}$$

Fradraget på de 18 timer foretages, uanset det antal timer det pågældende medlem rent faktisk anvender til varetagelse af de kommunale hverv. Fradragets størrelse afhænger af størrelsen af arbejdsløshedsdagpengene.

For medlemmer af Københavns borgerrepræsentation foretages ikke fradrag i dagpengene, da vederlaget ifølge den nævnte vejledning ikke har karakter af aflønning, men kan sammenlignes med diæter.

Medlemmer af hovedstadsrådet oppebærer ikke fast vederlag efter den kommunale styrelseslovgivning, jfr. § 12 i lov om et hovedstadsråd, lovebekendtgørelse nr. 315 af 20. juni 1984.

4.1.2. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

For et kommunalbestyrelsesmedlem, der har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. § 16, stk. 1, i den kommunale styrelseslov, foretages et fradrag i dagpengene for det antal timer, for hvilket der ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Dette indebærer, at den modtagne erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er en erstatning for tabte arbejdsløshedsdagpenge. Det pågældende medlem lider således ikke noget tab i sin samlede indkomst som følge af varetagelsen af de kommunale hverv.

4.1.3. Møde- og kursusdiæter.

Modtagelse af mødediæter medfører ikke fradrag i dagpengene. Det tilsvarende må antages at gælde for så vidt angår kursusdiæter.

4.1.4. Andre vederlag efter den kommunale styrelseslovgivning.

Vederlag, herunder funktionsvederlag til borgmestre, rådmænd, 1. viceborgmestre og udvalgsformænd, medfører fradrag i

dagpengene som anført under 4.1.1. D.v.s., at vederlaget ved hjælp af "omregningssatsen" omregnes til et bestemt antal timer, der medfører fradrag i dagpengene.

Det må antages, at vederlag, der ydes til et kommunalbestyrelsesmedlem, der, uden at være udpeget til at fungere som formand, varetager opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsens formand, jfr. styrelseslovens § 34, stk. 4, medfører fradrag i dagpengene. Om fradraget skal beregnes efter den for fradrag gældende hovedregel om "medgået tid" eller særreglen vedrørende kommunalbestyrelsesmedlemmers vederlag ("omregningssatsen") er tvivlsomt.

4.2. Særlige regler for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det antages i praksis, at ikke-medlemmer kan modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, såfremt de oppebærer diæter efter styrelseslovens § 16, stk. 3, jfr. kapitel III, 2.6.3.

For sådanne ikke-medlemmer gælder andre fradragsregler end for kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det fremgår af arbejdsministeriets bekendtgørelse, at andet borgerligt ombud end medlemskab af en kommunalbestyrelse eller andet hverv i det offentliges tjeneste kun medfører fradrag i dagpengene, hvis der for dette hverv ydes vederlag, der ikke alene har karakter af diæter og lignende, jfr. 3.2. ovenfor.

Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 2, stk. 3, at f.eks. varetagelse af hverv som medlem af skolenævn, ikke medfører fradrag i dagpengene.

De gældende regler må efter udvalgets opfattelse forstås således, at et forældrevalgt medlem af skolekommissionen, der modtager erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med kommissionens møder, kan oppebære dagpenge uden fradrag, mens et kommunalbestyrelsesmedlem, der af kommunalbestyrelsen er valgt til medlem af skolekommissionen, og som modtager erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, får foretaget fuldt fradrag i dagpengene.

Der er dog i realiteten kun tale om, hvorvidt udgiften (erstatningen eller dagpengene) skal afholdes af kommunen eller af arbejdsløshedskassen, jfr. det under 4.1.2. anførte.

5. Konsekvenser ved omlægning af kommunalbestyrelsesmedlemmers diæter til vederlag.

5.1. Medlemmer, der modtager fast vederlag.

En ændring af de kommunale styrelseslove, hvorved de hidtidige mødediæter omlægges til nye (forhøjede) faste vederlag, vil, såfremt de ovennævnte regler i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen ikke ændres, medføre en forringelse af de økonomiske vilkår for et kommunalbestyrelsesmedlem, der modtager dagpenge på grund af ledighed, og som vælger det/de nye faste vederlag. Dette skyldes, at "omregningssatsen" skal divideres op i ét eller flere (forhøjede) vederlag, hvorved det antal timer, for hvilke der ikke kan ydes dagpenge, forøges. De nye vederlag erstatter de konverterede mødediæter, der ikke i sig selv har indflydelse på dagpengenes størrelse, jfr. 4.1.3. ovenfor.

5.2. Medlemmer, der modtager erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Et kommunalbestyrelsesmedlem, der måtte være ledig og dagpengeberettiget, og som efter en nyordnings gennemførelse måtte vælge at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste mod at give afkald på en del af det faste vederlag for kommunalbestyrelsesarbejdet m.m., vil muligvis også blive økonomisk dårligere stillet end efter den nugældende ordning. Hidtil har de uden fradrag i dagpengene fået diæter ved siden af erstatningen. Det forekommer usikkert, om de fremtidig vil kunne oppebære vederlaget ved siden af erstatningen uden yderligere virkninger for arbejdsløshedsdagpengene. I øvrigt vil deres økonomiske forhold være uændrede.

6. Ingen konsekvenser for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Da udvalget ikke foreslår nogen omlægning af diæter for ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, men alene hjemmel til at begrænse disse diæter, vil der ikke ske ændringer i ledige ikke-medlemmers økonomiske vilkår for så vidt angår fradrag i dagpenge.

7. Udvalgets overvejelser.

7.1. Kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Efter de gældende regler foretages der fradrag i arbejdsløshedsdagpenge for et ledigt medlem, der har valgt at modtage det faste vederlag, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1. Det gælder, hvadenten det kommunale hverv varetages i eller udenfor normal arbejdstid, jfr. det ovenfor under 3. og 4. anførte.

Det fremgår af arbejdsdirektoratets vejledning, at formålet med fradragsreglerne er "at sikre de ledige rimelige udfoldelsesmuligheder, men på en sådan måde, at de ledige ikke opnår økonomisk fordel på grund af ledigheden og på en sådan måde, at de ikke medvirker til at begrænse udbudet af arbejde ved at udføre opgaver, som ellers ville blive udbudt som egentligt lønnet arbejde".

Det anføres videre i vejledningen, at ethvert af disse hensyn i sig selv kan begrunde en regel om fradrag.

Det er formentlig hensynet til, at de ledige ikke opnår en økonomisk fordel på grund af ledigheden, der er det bærende bag reglen om fradrag i dagpenge for ledige kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Efter reglerne i ombudsbekendtgørelsen, jfr. finansministeriets bekendtgørelse nr. 636 af 7. december 1982 med senere ændringer, foretages der for offentligt ansatte, der varetager kommunale hverv i arbejdstiden, fradrag i lønnen. I et vist omfang foretager privat ansattes arbejdsgivere også fradrag i medarbejdernes arbejdsindtægt som følge af disses varetagelse af kommunale hverv.

Der er således mellem arbejdsløshedslovgivningens og ombudsbekendtgørelsens fradrag den forskel, at fradragene for beskæftigede offentligt ansatte kun foretages, når varetagelse af det kommunale hverv medfører fravær i arbejdstiden (således som det også kan ske for privat ansattes vedkommende), mens fradrag i arbejdsløshedsdagpenge efter den 1. april 1982 foretages, uanset om det kommunale hverv varetages i arbejdstiden (den normale arbejdstid), jfr. ovenfor under 3.

Når de nugældende regler i arbejdsløshedslovgivningen ikke lægger vægt på, om arbejdet udføres i eller uden for den normale arbejdstid, skyldes det formentlig vanskelighederne ved at afgrænse dette begreb. Her kan blot peges på problemer som skifteholdsarbejde og deltidsarbejde.

I denne forbindelse kan i øvrigt henvises til, at diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer oprindeligt kun blev ydet for møder i tidsrummet mellem kl. 7 - 18, jfr. kapitel III, 1.2.1.

I øvrigt bruger arbejdsdirektoratets vejledning skiftevis betegnelsen "almindelig arbejdstid" og "normal arbejdstid" som vejledende for, om der er tale om en fritidsbeskæftigelse, for hvis varetagelse der i almindelighed ikke sker fradrag i arbejdsløshedsdagpenge.

Det må i den forbindelse anføres, at vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer udover f.eks. forberedelse til kommunalbestyrelsesmøder også må antages at dække den belastning, der følger af, at en del af det kommunalpolitiske arbejde foregår ved møder udenfor normal arbejdstid, f.eks. borgermøder, jfr. kapitel III, 1.2.7.

Det forekommer derfor ikke ganske rimeligt, at et ledigt kommunalbestyrelsesmedlem må tåle fradrag i dagpengene som følge af, at vedkommende modtager vederlag som kommunalbestyrelsesmedlem. Det bemærkes dog, at fradraget sker ved hjælp af en omregningssats på samme måde, som det er tilfældet for andre personer, der er ledige, og som har et arbejde af en sådan karakter, at den medgåede tid ikke eller kun vanskeligt lader sig kontrollere, jfr. ovenfor under 3.3.

Udvalget finder det ønskeligt, at spørgsmålet afklares. Dette gælder ikke mindst, såfremt der som af udvalget foreslået sker en omlægning af diæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer til nye faste vederlag, idet medlemmernes økonomiske vilkår herved vil blive forringet i relation til arbejdsløshedsdagpenge, jfr. ovenfor under 5.1.

Såfremt et ledigt kommunalbestyrelsesmedlem har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i stedet for det faste vederlag, vil der herved opnås dækning for det fradrag, der sker i arbejdsløshedsdagpengene.

Adgangen til at vælge erstatning for tabt arbejdsfortjeneste foreslås opretholdt efter en omlægning af diæter til vederlag, men således at der kun skal gives afkald på en del af det nye (tillægs)vederlag for medlemskabet af kommunalbestyrelsen.

Udvalget finder, at disse ændrede regler ikke bør medføre yderligere fradrag i arbejdsløshedsdagpengene. Det vil

være ønskeligt, at også dette spørgsmål afklares.

7.2. Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Som tidligere omtalt fremgår det af arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982, at medlemskab af skolenavn og lignende ikke medfører fradrag i dagpenge. Det er klart, at dette gælder de diæter, som et medlem af skolekommissionen eller skolenævnet måtte modtage, jfr. skolestyrelseslovens § 18. Det må formentlig antages, at det også gælder den erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som et ledigt skolenævnsmedlem har modtaget udover diæterne. Dette harmonerer ikke ganske med den omstændighed, at det formentlig må antages, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jfr. styrelseslovens § 16, stk. 1, som er valgt tj.1 medlem af skolekommissionen, og som er tillagt diæter efter den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 3, formentlig får foretaget fradrag i dagpengene, svarende til den erstatning, der tilkommer den pågældende for tabet af dagpengene, jfr. ovenfor under 4.1.3.

Da forholdet ikke har økonomisk betydning for det pågældende medlem, finder udvalget ikke anledning til at stille forslag om ændring af de gældende regler.

7.3. Særligt om udvalgsformænd.

Det fremgår af arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 57 af 1. marts 1982, at der foretages fradrag i et ledigt kommunalbestyrelsesmedlems dagpenge, såfremt den pågældende modtager vederlag for hvervet som formand for en kommunalbestyrelses stående udvalg.

Udvalget har i kap. VII stillet forslag om, at der indføres en bestemmelse om, at der til formændene for kommunalbestyrelsernes stående udvalg, som modtager vederlag for hvervet, udover vederlag udbetales erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, der dog maksimalt kan udgøre et beløb svarende til 1 1/2 gange det vedtagne vederlag. Erstatningen for tabet kan kun ydes, såfremt den tabte arbejdsfortjeneste overstiger halvdelen af formandsvederlaget.

Hvis formanden er ledig, vil den pågældende efter udvalgets forslag først kunne modtage erstatning for tabt

arbejdsfortjeneste (tabte dagpenge), når der i disse er sket fradrag for beløb, der i alt svarer til halvdelen af udvalgsformandens vederlag.

Udvalget finder ikke, at der på dette punkt er anledning til at ændre reglerne om fradrag i arbejdsløshedsdagpenge .

PILOTUNDERSGÆLSEN - AMISKOMUNER

(Regnskabsår 1982)	Kommune	Frederiksborg	Roskilde	Storstrøm	Vestsjælland	Bornholm	Fyn	Sønderjylland
1. Indbyggertal	619.687	331.349	205.742	257.585	277.993	47.313	453.799	250.000
2. Antal medlemmer i antsrådet	31	21	23	31	29	17	27	29
3. Antal stående udvalg + økonomiudvalg	6	5	5	5	5	5	5	5
3a. Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	7,0	7,8	7,0	8,0	8,2	5,0	8,2	7,0
3b. Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	21,0	14,8	22,0	31,0	29,0	19,0	26,4	28,4
4. Vederlag til borgmesteren	343.697	297.397	266.148	269.461	266.148	244.225	343.292	266.148
4a. Funktionsvederlag som borgmester	0	43.230	0	4.466	0	0	0	0
5. Vederlag til 1. viceborgmester	33.895	29.726	26.614	26.615	26.614	24.422	34.300	26.615
6. Vederlag til formand for de stående udvalg (ialt)	642.626	387.396	319.378	319.378	319.378	197.215	460.948	344.210
6a. Funktionsvederlag som udvalgsformand	48.966	0	0	7.085	2.969	4.999	0	0
10. Fast vederlag til medlemmerne af antsrådet (ialt)	383.417	294.348	269.800	198.809	312.413	215.875	184.005	312.413
11. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til antsrådsmedlemmer (ialt)	0	0	70.685	397.669	77.058	0	368.015	107.547
11a. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-antsrådsmedlemmer (ialt)	13.233	0	0	0	0	0	0	0
12. Mødeløst til:								
I. Antsrådsmedlemmer for:								
a) møder vedr. antsrådet	128.141	65.375	56.613	181.383	194.714	72.974	194.893	218.990
b) møder vedr. økonomiudvalg	35.900	45.045	35.600	113.879	104.662	23.756	105.254	101.674
c) møder vedr. sygehusudvalg	55.687	47.860	63.059	155.830	164.032	37.643	78.967	97.764
d) møder vedr. social- og sundhedsudv.	36.177	27.530	79.939	123.371	125.933	20.199	172.548	93.852
e) møder vedr. undervisn.- og kultnurudv.	30.445	20.645	68.864	177.076	137.782	28.265	278.542	89.942
f) møder vedr. udv. vedr. teknik og miljø	28.938	20.330	61.958	151.155	93.254	40.330	198.113	172.064
g) møder vedr. byggeudvalget	13.090	0	0	0	0	0	0	0
h) møder vedr. andre hverv	110.917	67.897	101.504	95.455	79.057	45.708	139.244	0
II. Ikke-antsrådsmedlemmer (pkt. 6.02.01.03. - pkt. 12 I)	113.691	45.664	0	0	10.922	0	47.392	545.868
13. Mødeløst ialt (pkt. 12 I + 12 II)	552.986	340.346	467.537	998.148	910.356	268.875	1.214.953	1.320.154

(Regnskabsår 1982)		Ribe	Veje	Ring-	Lyng-	bing	Aarhus	Viborg	Nord-	Jylland	Ialt	Gennem-	snit	*/ Inkl. pkt. 11 a. 0/ Dette beløb er under "Ialt" fordelt forholdsressigt.	
1.	Indbyggertal	214.678	327.160	264.097	578.352	231.553	482.409	4.541.717	324.408						
2.	Antal medlemmer i antsrådet	21	31	21	31	27	31	370	26						
3.	Antal stående udvalg + økonomiudvalg	5	5	5	5	5	5	71	5						
3a.	Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	7,4	101,6	7,3						
3b.	Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	24,0	26,0	16,5	34,0	28,0	28,4	348,5	24,9						
4.	Vederlag til borgmesteren	266.149	298.015	267.816	343.293	271.606	343.683	4.087.078	291.934						
4a.	Funktionsvederlag som borgmester	0	8.984	0	855	35.306	16.785	-	-						
5.	Vederlag til 1. viceborgmester	26.615	29.802	0	34.075	0	33.896	-	-						
6.	Vederlag til formænd for de stående udvalg (Ialt)	321.579	410.092	323.819	513.967	323.791	481.154	5.364.931	383.209						
6a.	Funktionsvederlag som udvalgsformænd	9.240	7.289	0	0	0	11.862	-	-						
10.	Fast vederlag til medlemmerne af antsrådet (Ialt)	213.686	383.417	293.442	312.412	312.413	284.012	3.970.462	-						
11.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til antsrådsmedlemmer (Ialt)	95.259	105.624	34.514	45.614	67.005	224.616*	1.593.606	113.829						
11a.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-antsrådsmedlemmer (Ialt)	0	0	0	606	0	13.839	-	-						
12.	Mediater til:														
I. Antsrådsmedlemmer for:															
a)	møder vedr. antsrådet	61.000	125.099	120.840	187.629	166.500	181.536	1.955.687	139.692	pr.artskm.					
b)	møder vedr. økonomiudvalg	37.000	79.121	30.762	94.119	108.586	102.480	1.017.838	72.703	pr.artskm.					
c)	møder vedr. sygehusudvalg	35.000	75.277	42.588	82.650	126.485	109.800	1.172.642	83.760	pr.artskm.					
d)	møder vedr. social- og sundhedsudv.	42.000	82.066	85.176	103.204	180.062	102.480	1.274.537	91.038	pr.artskm.					
e)	møder vedr. undervisn.- og kultnurudv.	47.000	63.594	42.441	93.547	133.800	73.200	1.285.143	91.796	pr.artskm.					
f)	møder vedr. udv. vedr. teknik og miljø	47.000	91.689	75.348	88.203	175.834	92.232	1.336.448	95.461	pr.artskm.					
g)	møder vedr. byggeudvalget	0	0	0	0	0	0	13.090	0	-					
h)	møder vedr. andre hverv	242.000	317.565	369.973	330.443	116.999	534.620°	2.337.670	166.976	pr.artskm.					
II. Ikke-antsrådsmedlemmer															
(pkt. 6.02.01.03. - pkt. 12 I)		146.298	28.221	111.480	236.100	22.014		1.521.362	108.669	pr.artskm.					
13.	Mediater ialt (pkt. 12 I + 12 II)	657.298	862.632	878.608	1.215.895	1.030.280	1.196.348	11.914.416	(851.030)	pr.artskm.					

PILOTUNDERSØGELSEN - MAGISTRATSKOMMUNERNE

(Regnskabstal 1982)

Mødediæter til:	Århus kommune	Odense kommune	Aalborg kommune	Lait
L. Kommunalbestyrelses- medlemmer for:				
a) møder vedrørende kommunalbestyrelsen	286.891		161.960	
b) møder vedrørende de faste udvalg (+ økonomiudvalg)	257.643		109.980	
c) møder vedrørende beskæftigelsesudv.	0	643.946*)	0	2.323.033°)
d) møder vedrørende skolekommissionen	18.049		14.040	
e) møder vedrørende ligningskommissionen	0		0	
f) møder vedrørende andre hverv	348.357		482.167	
II. Ikke-kommunalbesty- relsesmedlemmer	1.532.650	1.404.886	1.264.460	4.201.996
III. Mødediæter ialt	2.443.590	2.048.832	2.032.607	6.525.029

*) Ialt pkt. a-f.

°) For de 3 magistratskommuner.

PILOTUNDERSØGELSEN - PRIMÆRKOMMUNER

(Regnskabsår 1982)	Skattev.	Vissat	Ujule	Forsø	Lejre	Andet	Andet	Andet	Andet	Andet
1. Indbyggertal	5.458	5.812	6.310	8.200	8.284	8.773	9.011	10.007	11.020	
2. Antal medlemmer i kommunalbestyrelsen	13	13	15	17	15	15	15	21	17	
3. Antal stående udvalg + økonomiudvalg + beskæftigelsesudvalg	6	4	6	6	4	4	5	6	4	
3a. Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	5,0	5,0	6,6	6,2	5,0	5,0	5,0	5,8	5,5	
3b. Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	18,0	14,0	22,2	23,0	16,5	18,0	27,0	29,4	25,0	
4. Vederlag til borgmesteren	174.567	178.250	178.932	191.473	191.474	195.985	192.251	217.521	195.861	
4a. Funktionsvederlag som borgmester	17.562	0	0	0	0	0	0	0	47.268	
5. Vederlag til 1. viceborgmester	0	0	0	19.147	19.147	19.599	19.238	0	0	
6. Vederlag til formand for de største udvalg (ialt)	119.511	120.677	124.323	141.690	124.457	114.690	126.681	161.130	263.289	
6a. Funktionsvederlag som udvalgsformand	0	0	0	7.195	0	0	0	0	0	
7. Vederlag til formanden for beskæftigelsesudv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8. Vederlag til formanden for skolekommissionen	17.615	9.024	17.893	11.488	20.889	13.238	17.816	15.740	9.929	
9. Vederlag til formanden for ligningskommis.	26.057	35.005	26.839	28.721	32.550	24.498	38.851	21.349	19.859	
10. Fastsat vederlag til kombest.medl. (ialt)	170.407	170.407	184.608	213.009	209.640	197.334	198.849	274.121	210.396	
11. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer	0	0	29.496	0	0	0	0	0	0	
11a. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	0	4.956	0	20.432	0	552	0	0	2.148	
12. Meddelelser til:										
I. Kommunalbestyrelsesmedlemmer for:										
a) møder vedr. kommunalbestyrelsen	61.935	44.490	51.840	40.716	40.411	63.531	61.550	66.431	56.797	
b) møder vedr. stående udvalg (+ økonomiudv.)	96.205	52.830	154.800	102.960	77.940	89.103	117.465	192.420	155.497	
c) møder vedr. beskæftigelsesudvalg	2.868	0	6.480	4.680	0	0	0	4.935	0	
d) møder vedr. skolekommission	8.416	6.812	7.680	4.680	8.384	16.717	8.852	0	12.229	
e) møder vedr. ligningskommission	7.714	0	26.880	8.424	11.391	5.841	15.058	2.350	7.927	
f) møder vedr. andre hverv	34.840	8.574	44.602	78.624	12.399	28.058	42.904	1.175	31.040	
II. Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer (konto 6.02.01.03 + pkt. 12.I)	109.703	39.531	70.681	61.658	118.124	107.563	0	23.012	7.845	
13. Meddelelser ialt (pkt. 12 I + 12 II)	321.681	152.237	362.963	301.742	268.649	310.813	245.829	290.323	271.335	

PILOTUNDERSØGELSEN - PRIMÆRKOMMUNER

(Regnskabsår 1982)	Bebyggelse	Indbyggertal	Antal medlemmer i kommunalbestyrelsen	Antal største udvalg + økonomiudvalg + beskæftigelsesudvalg	Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	Vederlag til borgmesteren	Funktionsvederlag som borgmester	Vederlag til 1. vicedborgmester	Vederlag til formand for de største udvalg (ialt)	Funktionsvederlag som udvalgsformand	Vederlag til formanden for beskæftigelsesudv.	Vederlag til formanden for skolekommissionen	Vederlag til formanden for ligningskommis.	Fastsat vederlag til kombest.medl. (ialt)	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	Mediater til:	I. Kommunalbestyrelsesmedlemmer for:	a) møder vedr. kommunalbestyrelsen	b) møder vedr. stående udvalg (+ økonomiudv.)	c) møder vedr. beskæftigelsesudvalg	d) møder vedr. skolekommission	e) møder vedr. ligningskommission	f) møder vedr. andre hverv	II. Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer (konto 6.02.01.03 ÷ pkt. 12.I)	Mediater ialt (pkt. 12 I + 12 II)
1.	Indbyggertal	11.059	19	6	7,0	13,0	213.693	0	149.589	0	0	10.493	31.783	255.611	0	0	0	49.842	106.002	3.276	122.636	3.744	93.891	152.816	422.207	
2.	Antal medlemmer i kommunalbestyrelsen	11.395	19	6	6,0	27,6	226.822	0	203.705	0	0	20.414	22.682	255.610	?	0	0	62.460	132.380	9.316	7.347	12.604	17.735	121.522	363.364	
3.	Antal største udvalg + økonomiudvalg + beskæftigelsesudvalg	18.541	15	8	5,3	28,1	244.393	5.091	213.173	5.030	0	13.463	22.439	212.510	0	15.168	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400.743
3a.	Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	20.497	17	7	5,3	16,7	244.849	0	274.752	0	0	29.090	29.090	232.691	0	0	0	89.472	139.800	932	15.378	2.545	137.583	46.600	432.310	
3b.	Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	21.205	21	6	7,0	25,0	244.634	0	207.939	12.236	0	24.463	48.926	284.000	4.610	2.713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	681.112
4.	Vederlag til borgmesteren	21.808	15	4	5,0	15,0	250.670	0	161.938	0	0	49.448	52.550	198.808	0	0	0	48.677	71.007	0	8.655	0	0	0	0	329.851
4a.	Funktionsvederlag som borgmester	27.898	21	6	6,0	29,5	240.400	13.673	201.224	8.888	0	39.770	39.770	241.410	39.974	0	0	66.670	179.409	0	18.148	669	165.834	257.061	687.791	
5.	Vederlag til 1. vicedborgmester	28.086	21	8	7,0	23,7	257.229	0	180.060	0	0	17.352	24.788	311.422	0	6.482	0	130.134	251.166	6.642	23.180	0	0	0	0	537.017
6.	Vederlag til formand for de største udvalg (ialt)	33.320	21	8	5,0	24,0	270.626	0	303.530	0	0	33.268	33.268	282.881	0	0	0	71.204	182.168	6.970	11.381	0	0	0	0	542.643
6a.	Funktionsvederlag som udvalgsformand	27.898	21	8	7,0	23,7	257.229	0	180.060	0	0	17.352	24.788	311.422	0	6.482	0	130.134	251.166	6.642	23.180	0	0	0	0	537.017
7.	Vederlag til formanden for beskæftigelsesudv.	33.320	21	8	5,0	24,0	270.626	0	303.530	0	0	33.268	33.268	282.881	0	0	0	71.204	182.168	6.970	11.381	0	0	0	0	542.643
8.	Vederlag til formanden for skolekommissionen	27.898	21	8	7,0	23,7	257.229	0	180.060	0	0	17.352	24.788	311.422	0	6.482	0	130.134	251.166	6.642	23.180	0	0	0	0	537.017
9.	Vederlag til formanden for ligningskommis.	33.320	21	8	5,0	24,0	270.626	0	303.530	0	0	33.268	33.268	282.881	0	0	0	71.204	182.168	6.970	11.381	0	0	0	0	542.643
10.	Fastsat vederlag til kombest.medl. (ialt)	27.898	21	8	7,0	23,7	257.229	0	180.060	0	0	17.352	24.788	311.422	0	6.482	0	130.134	251.166	6.642	23.180	0	0	0	0	537.017
11.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer	33.320	21	8	5,0	24,0	270.626	0	303.530	0	0	33.268	33.268	282.881	0	0	0	71.204	182.168	6.970	11.381	0	0	0	0	542.643
11a.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	27.898	21	8	7,0	23,7	257.229	0	180.060	0	0	17.352	24.788	311.422	0	6.482	0	130.134	251.166	6.642	23.180	0	0	0	0	537.017
12.	Mediater til:	33.320	21	8	5,0	24,0	270.626	0	303.530	0	0	33.268	33.268	282.881	0	0	0	71.204	182.168	6.970	11.381	0	0	0	0	542.643
	I. Kommunalbestyrelsesmedlemmer for:																									
	a) møder vedr. kommunalbestyrelsen	49.842	62.460																							
	b) møder vedr. stående udvalg (+ økonomiudv.)	106.002	132.380																							
	c) møder vedr. beskæftigelsesudvalg	3.276	9.316																							
	d) møder vedr. skolekommission	122.636	7.347																							
	e) møder vedr. ligningskommission	3.744	12.604																							
	f) møder vedr. andre hverv	93.891	17.735																							
	II. Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer (konto 6.02.01.03 ÷ pkt. 12.I)	152.816	121.522																							
	Mediater ialt (pkt. 12 I + 12 II)	422.207	363.364																							

PILOIUNDERSGEJSEN - PRIMÆRKOMMUNER

(Regnskabsår 1982)	Størrelse	Medlemmer	Indtægter	Udgifter	Resultat	Andet
1. Indbyggertal	38.930	49.709	56.160	61.728	80.317	24.066
2. Antal medlemmer i kommunalbestyrelsen	21	25	25	25	25	18,7
3. Antal største udvalg + økonomiudvalg + beskæftigelsesudvalg	5	7	10	7	7	6,1
3a. Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	5,6	7,3	5,0	7,0	7,0	5,9
3b. Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	31,3	39,1	23,4	29,0	29,0	23,8
4. Vederlag til borgmesteren	271.517	283.326	283.717	298.015	302.163	232.538
4a. Funktionsvederlag som borgmester	7.754	0	0	0	0	0
5. Vederlag til 1. viceborgmester	26.615	28.333	28.112	29.801	29.801	24.447*
6. Vederlag til formand for de største udvalg (ialt)	178.952	349.435	340.000	246.531	269.657	198.997 Pr. kommune
6a. Funktionsvederlag som udvalgsformand	0	2.631	15.705	11.431	0	-
7. Vederlag til formanden for beskæftigelsesudv.	0	0	0	0	0	-
8. Vederlag til formanden for skolekommissionen	21.689	56.665	35.257	29.801	60.432	25.010
9. Vederlag til formanden for ligningskommis.	26.954	56.665	50.368	59.602	60.432	35.350
10. Fastsat vederlag til kontst.medl. (ialt)	213.000	333.556	340.816	331.503	187.363	-
11. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlemmer	29.070	33.386	31.661	0	11.322	-
11a. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	0	0	9.482	6.499	4.635	3.295 Pr. kommune
12. Meddiater til:						
I. Kommunalbestyrelsesmedlemmer for:						
a) møder vedr. kommunalbestyrelsen	44.047	128.961	140.280	137.843	146.000	69.708 Pr. kommune
b) møder vedr. stående udvalg (+ økonomiudv.)	473.507	535.586	232.704	229.687	256.700	166.493 Pr. kommune
c) møder vedr. beskæftigelsesudvalg	0	0	0	937	1.600	2.115 Pr. kommune
d) møder vedr. skolekommission	18.375	12.400	32.648	12.053	20.600	11.590 Pr. kommune
e) møder vedr. ligningskommission	0	0	0	0	0	4.572 Pr. kommune
f) møder vedr. andre henv.	38.618	192.179	72.477	141.826	237.200	66.886 Pr. kommune
II. Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer (konto 6.02.01.03 ÷ pkt. 12.I)						
13. Meddiater ialt (pkt. 12 I + 12 II)	352.365	342.153	88.752	399.671	603.590	156.393 Pr. kommune
	926.912	1.211.279	566.861	922.017	1.265.690	(513.712) Pr. kommune

*) Af de 15 viceborgmestre, der for vederlag.

SPECIALINDBERETNING - FREDERIKSBERG KOMMUNE

(Regnskabstal 1982)

1.	Indbyggertal	88.000
2.	Antal medleirner i kommunalbestyrelsen	25
3.	Antal stående udvalg + økonomiudvalg + beskæftigelsesudvalg	9
3a.	Antal med lemmes i de under pkt. 3 nævnte udvalg - beskæftigelsesudvalg (gennemsnit)	6,25
3b.	Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg - beskæftigelsesudvalg (gennemsnit)	25,25
4.	Vederlag til borgmesteren	kr. 325.283,97
4a.	Funktionsvederlag som borgmester	kr. -
5.	Vederlag til 1. viceborgmester	kr. 32.528,40
6.	Vederlag til formænd for de stående udvalg (ialt)	kr. 455.397,75
6a.	Funktionsvederlag som udvalgsformand	kr. -
7.	Vederlag til formanden for beskæftigelsesudvalget	kr. -
8.	Vederlag til formanden for skolekommissionen	kr. -
9.	Vederlag til formanden for ligningskommissionen	kr. 65.504,47
10.	Fast vederlag til medlemmerne af kommunalbestyrelsen (ialt)	kr. 329.520,04
11a.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til itøe-kommunalbestyrelsesmedlemmer (ialt)	kr. -
12.	Mødediæter ialt:	
I.	Kommunalbestyrelsesmedlemmer for:	
a.	møder vedr. kommunalbestyrelsen	ca. kr. 124.900,00
b.	møder vedr. de stående udvalg (+ økonomiudvalg)	ca. kr. 136.600,00
c.	møder vedr. beskæftigelsesudvalg	ca. kr. 7.900,00
d.	møder vedr. skolekommissionen	ca. kr. 11.240,00
e.	møder vedr. ligningskommissionen	kr. -
f.	møder vedr. andre hverv	kr. 75.300,00
II.	Ikke-kommunal bestyrelsesmedlemmer: (konto 6.02.01.03 - pkt. 12-1)	kr. 325.035,31
13.	Mødediæter ialt (pkt. 12-1 + 12-11)	kr. 680.975,31
14.	Eventuelle bemærkninger.	

Frederiksberg kommune
 Det juridiske direktorat
 Den 14. december 1983
 Kurt Nielsen

SPECIALINDBERETNING - HOVEDSTADSRÅDET

(Regnskabstal 1982)

1.	Indbyggertal	1.650.120
2.	Antal medlemmer i hovedstadsrådet	37
3.	Antal stående udvalg + økonomiudvalg	4
3a.	Antal medlemmer i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	11
3b.	Antal møder i 1982 i de under pkt. 3 nævnte udvalg (gennemsnit)	13
4.	Vederlag til rådsformand	kr. 343.292,74
4a.	Funktionsvederlag som rådsformand	kr. 0
5.	Vederlag til 1. næstformand	kr. 34.329,27
6.	Vederlag til formænd for de stående udvalg (ialt)	kr. 214.557,98
6a.	Funktionsvederlag som udvalgsformand	kr. 8.150,14
11.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til HR-medlemmer (ialt)	kr. 19.278,00
11a.	Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-HR-medlemmer (ialt)	kr. 0
12.	Mødediæter til	
	I. Hovedstadsrådsmedlemmer for:	
	a. møder vedr. hovedstadsrådet	kr. 115.490,04
	b. møder vedr. planlægnings- og økonomiudvalg	kr. 2 8.556,86
	c. møder vedr. sygehusplanlægningsudvalg	kr. 13.751,95
	d. møder vedr. miljøbeskyttelsesudvalg	kr. 48.389,82
	e. møder vedr. trafikudvalg	kr. 34.210,47
	II. Ikke-hovedstadsrådsmedlemmer: (konto 6.02.01.03 - pkt. 12-1)	kr. 90.541,47 ;
13.	Mødediæter ialt (pkt. 12-1 + 12-11)	kr. 330.940,61
NOTE:	1) Fredningsnævnsmember	kr. 85.619,06
	Brandudvalgsmedlemmer	kr. 4.922,41
	Ialt	kr. 90.541,47

OVERSIGTSSAMMENLIGNING

mellem resultatet af pilotundersøgelsen og de indberetninger, der fremgår af budget- og regnskabssystemet for 1982.

Ydede mødediæter i 1982 ialt

Kommuner/ amtskommuner	Pilot- undersøgelse	Budget- og regnskabs- systemet	Forskel mellem
	I	II	I og II
Skibby kommune	321.681	370.000	48.319
Vissenbjerg kommune	152.237	327.000	- 174.763
Fuglebjerg kommune	362.963	335.000	27.963
Farsø kommune	301.742	302.000	258
Lejre kommune	268.649	164.000	104.649
Ledøje-Smørum kommune	310.813	578.000	- 267.187
Rosenholm kommune	245.829	191.000	54.829
Ejby kommune	290.323	399.000	- 108.677
Otterup kommune	271.335	263.000	8.335
Rødding kommune	422.207	525.000	- 102.793
Tørring-Uldum kommune	363.364	633.000	- 269.636
Nyborg kommune	400.743	401.000	257
Ishøj kommune	432.310	432.000	310
Aabenraa kommune	681.112	683.000	1.888
Hørsholm kommune	329.851	151.000	178.851
Sønderborg kommune	687.791	406.000	281.791
Ringsted kommune	537.017	745.000	- 207.983
Hillerød kommune	542.643	395.000	147.643
Svendborg kommune	926.912	834.000	92.912
Vejle kommune	1.211.279	868.000	343.279
Helsingør kommune	566.861	478.000	88.861
Randers kommune	922.017	523.000	399.017
Esbjerg kommune	1.265.960	662.000	603.960
Københavns amtskommune	552.986	584.000	31.014
Frederiksborg amtskommune	340.346	325.000	15.346
Roskilde amtskommune	467.537	484.000	16.463
Storstrøms amtskommune	998.148	1.218.000	- 219.852
Vestsjællands amtskommune	910.356	1.083.000	- 172.644
Bornholms amtskommune	268.875	269.000	125
Fyns amtskommune	1.214.953	1.380.000	- 165.047
Sønderjyllands amtskommune	1.320.154	774.000	546.154
Ribe amtskommune	657.298	745.000	87.702
Vejle amtskommune	862.632	979.000	- 116.368
Ringkjøbing amtskommune	878.608	956.000	77.392
Århus amtskommune	1.215.895	1.020.000	195.895
Viborg amtskommune	1.030.280	1.236.000	- 205.720
Nordjyllands amtskommune	1.196.348	1.366.000	- 169.652
Frederiksberg kommune	680.975	633.000	47.975
Århus kommune	2.443.590	1.218.000	1.225.590
Aalborg kommune	2.032.607	768.000	1.264.607
Odense kommune	2.048.832	2.320.000	- 271.168
Ialt	30.936.059	28.023.000	2.913.059

OVERSIGT

vedrørende den procentvise fordeling af mødediæter til kommunalbestyrelsesmedlemmer og ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer samt den procentvise andel af mødediæterne til kommunalbestyrelsesmedlemmer for "andre hverv".

	Kommunalbestyrelsesmedlemmer	Ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer	Kommunalbestyrelsesmedlemmers mødediæter for "andre hverv"
	I	II	(I = 100 %)
Alm. primærkommuner	70 %	30 %	19 %
Magistratskommuner	36 %	64 %	50 % (- Odense)
Amtskommuner	86 %	14 %	24 %

Amtsrådenes medlemstal og mødediæter pr. medlem

Amtskommuner	Mødediæter ialt til amtsråds- medlemmer	Antal med- lemmer i amtsrådet	Mødediæter pr. amtsrådsmedlem - amtsborgm.
Københavns amtskommune	439.295	31	14.643
Frederiksborg amtskommune	294.682	21	14.734
Roskilde amtskommune	467.537	23	21.252
Storstrøms amtskommune	998.149	31	33.2723
Vestsjællands amtskommune	899.434	29	32.123
Bornholms amtskommune	268.875	17	16.805
Fyns amtskommune	1.167.561	27	44.906
Sønderjyllands amtskommune	774.286	29	26.689
Ribe amtskommune	597.967	21	29.898
Vejle amtskommune	834.411	31	27.814
Ringkjøbing amtskommune	767.128	21	38.356
Århus amtskommune	979.795	31	32.660
Viborg amtskommune	1.008.266	27	38.779
Nordjyllands amtskommune	982.636	31	32.755

Placater til antsrådsmedlemmer
for møder i råd og udvalg.

Amtskommuner	Antal medlemmer i udvalg							Medlemsater pr. medlem antsrådsmedlem - antsrådsmedlemmer udvalgsmedlem - formand							
	amt	gko	sy	ss	uk	tm	byq	amt	gko	sy	ss	uk	tm	byq	andre heraf
København	31	7	9	7	7	7	7	4.271	5.983	6.960	6.029	5.074	4.823	2.101	3.697
Frederiksberg	21	7	9	9	7	7	7	3.268	7.507	5.902	3.441	3.440	3.300	-	3.395
Roskilde	23	7	7	7	7	7	7	2.573	5.933	10.509	11.123	11.477	10.126	-	4.614
Storstrøms															
Vestsjælland	29	7	9	9	9	7	7	6.954	17.443	20.504	15.741	17.222	15.542	-	2.823
Bornholm	17	5	5	5	5	5	5	4.560	5.939	9.410	5.049	7.066	10.002	-	2.857
Fyn	27	7	9	7	9	9	7	7.405	17.542	9.870	20.758	34.817	24.764	-	5.356
Sønderjylland	29	7	7	7	7	7	7	7.821	16.945	16.294	15.642	14.990	20.677	-	-
Ribe	21	7	7	7	7	7	7	3.566	6.128	6.811	8.198	9.122	9.113	-	14.213
Vejle	31	7	7	7	7	7	7	4.169	13.106	12.546	13.677	10.599	15.281	-	10.586
Ringkøbing	21	6	7	7	7	7	7	6.042	6.152	7.008	14.196	7.073	12.558	-	10.499
Århus	31	7	7	7	7	7	7	6.274	15.686	13.775	17.200	15.591	14.700	-	11.015
Viborg	27	7	9	7	7	7	9	6.403	18.097	15.810	30.010	22.300	21.979	-	4.500
Nordjylland	31	7	9	7	7	7	7	6.051	17.080	13.725	17.080	12.200	15.372	-	10.697

AMTSRÅDSFORENINGEN I DANMARK

Belysning af den personelle fordeling af arbejdsbyrden i amtsrådene, såvel in-ternt i det enkelte amtsråd som amtsrådene imellem.

Amtsrådsforeningen udsendte primo maj 1984 et spørgeskema vedrørende den per-sonelle fordeling af arbejdsbyrden i amtsrådene, idet størrelsen af det enkel-te amtsrådsmedlems mødediæter - når bortses fra amtsborgmestre og udvalgsfor-mænd for så vidt angår formandshvervet i eget udvalg - tages som udtryk for arbejdsbyrden. De indkomne svar belyses i det følgende. Ligeledes belyses lignende oplysninger indhentet af Kommunernes Landsforening vedrørende udbet-alte mødediæter fra seks udvalgte kommuner.

Undersøgelsen giver anledning til at drage følgende konklusioner:

- gennemsnitsniveauet for udbetalte diætbeløb pr. medlem er vidt forskelligt i amterne,
- inden for det enkelte amtsråd er der stor forskel i udbetalte diætbeløb amtsrådsmedlemmerne indbyrdes,
- der er ingen sammenhæng mellem et amts størrelse (indbyggertal) og dets ud-gifter til mødediæter til amtsrådsmedlemmer,
- der er heller ingen sammenhæng mellem amtsrådets medlemstal og amtets udgif-ter til mødediæter,
- der er ingen absolut sammenhæng mellem det enkelte amtsrådsmedlems antal di-ætgivende udvalgsposter og medlemmets udbetalte mødediæter,
- tilsvarende forhold gør sig gældende i de undersøgte kommuner.

Virkning af afStandsfaktoren (indregning af rejsetid i diætgivende mødetid) har ikke kunnet inddrages, men noget tyder på, at afStandsfaktoren har betyd-ning for det gennemsnitlige diætniveau i de enkelte amter og for spredningen amtsrådsmedlemmerne imellem i det enkelte amt.

I øvrigt må det konkluderes, at der ikke har kunnet spores nogen lovmæssig-hed, der kan give grundlag for at fastlægge objektive kriterier, hvorefter fast vederlag vil kunne fordeles, så resultatet bliver tilnærmelsesvis det samme, som under den nuværende diætordning.

Det er på den baggrund vanskeligt at ændre de nugældende regler for udbeta-ling af mødediæter uden samtidigt også indbyrdes mellem amts-/kommunalråds-medlemmer at omfordele meget store dele af de udbetalte diætbeløb. Det er alt-så næppe muligt inden for et nyt, mere eller mindre finmasket system, at opnå samme grad af spredning ved fordelingen af en pulje for mødediæter, som det nuværende system medfører. Udsvingene i 1982 var så store, at de ikke vil kun-ne fanges ind i et nyt regelsæt for udbetaling af diætbeløb. Hermed er i hvert fald en del af grunden til at forsøge at differentiere et nyt system faldet bort. Et eventuelt nyt system bør derfor være så enkelt som muligt.

Undersøgelsen viser som nævnt, at der er markante forskelle på de udbetalte mødediæter, dels mellem amtsrådsmedlemmerne i de enkelte amtsråd, dels i nive-auet mellem de 14 amtsråd indbyrdes.

I tabel 1, hvor mødediæterne for 1982 til amtsrådsmedlemmerne er fordelt på de 14 amter, ses mødediæterne til amtsrådsmedlemmerne i alt at være knap 10,9 mill. kr. Det betyder, at der i 1982 blev udbetalt i gennemsnit 30.558

kr. i mødediæter pr. amtsrådsmedlem (excl. amtsborgmestre, idet de ikke medtager mødediæter). Der ses at være store svingninger amterne imellem - fra i Frederiksborg amt et gennemsnit på godt 15.000 kr. til Fyns amt, hvor gennemsnittet er knap 45.000 kr. De sidste tre søjler i tabellen indeholder medianen, det vil sige det beløb, der angiver hvorover den ene halvdel af det enkelte amtsråds medlemmer får udbetalt i mødediæter, og hvorunder den anden halvdel får udbetalt i mødediæter, samt øvre og nedre kvartil, der angiver den fjerdedel i de enkelte amtsråd, der modtager henholdsvis største og mindste diætbeløb. Spredningen mellem medianerne er nogenlunde den samme, som var gældende mellem gennemsnittene, men generelt er medianen i det enkelte amt mindre end gennemsnittet - kun i to amter er det omvendt. Des større afstanden mellem medianen og henholdsvis nedre og øvre kvartil er, des større er spredningen inden for det enkelte amt.

I figur 1 a er tabel 1 opstillet grafisk fordelt efter medianens størrelse. Den store spredning i såvel medianernes størrelse som i forskel mellem medianer og kvartiler amterne imellem bliver hermed tydeliggjort. De 6 kommuners udbetalinger til mødediæter er belyst på samme måde i tabel 2 og figur 2 a. Mønstret synes her at være det samme som i amterne.

I figur 1 b og 2 b er medianen af de enkelte amters/kommuners udbetalinger i 1982 til mødediæter til henholdsvis amts- og kommunalrådsmedlemmer fordelt efter amtets/kommunens indbyggertal. Medianerne ligger jævnt spredt - der ses ingen sammenhæng mellem indbyggertal og mødediæter. En tese, om at store amter/kommuner har behov for flere møder og derfor udbetaler flere mødediæter, kan altså ikke bekræftes.

Medianen er i figur 1 c og 2 c fordelt efter amts-/kommunalrådenes størrelse (medlemstal). Også her er spredningen stor - der er ingen tendenser henimod større udbetalinger af mødediæter, jo færre rådsmedlemmer. Hermed må det også afvises, at der skulle være en sammenhæng mellem antallet af rådsmedlemmer og det enkelte medlems arbejdsbyrde og dermed dets mødediæter.

I amternes stående udvalg samt økonomiudvalgene er der i alt 451 diætberettigende udvalgsposter. Af de 356 mulige amtsrådsmedlemstøtner (alle minus amtsborgmestrene) har 24 ingen diætberettigende poster. 22 af disse er formand for et stående udvalg. 220 amtsrådsmedlemstøtner er menigt medlem af et enkelt udvalg - heraf er 33 herudover også formand for et stående udvalg. 105 amtsrådsmedlemmer er menigt medlem af 2 diætberettigende udvalg. Heraf har 2 amtsrådsmedlemmer desuden en formandspost i et stående udvalg. Endelig er 7 amtsrådsmedlemmer menige medlemmer af tre diætberettigende udvalg.

I tabel 3 og 4 er angivet rådsmedlemmer (henholdsvis amts- og kommunal-) med mere end 1 diætgivende udvalgspost, og deres relative placering efter udbetalte mødediæter. Kun poster i økonomiudvalget samt de stående udvalg er medtaget. I amtsrådene er der 4 stående udvalg (i København 5), mens de her betragtede 6 kommunalråd har mellem 3 og 7 stående udvalg. Denne forskel gør, at tallene i de 2 tabeller ikke direkte kan sammenlignes, men tilsammen angiver de alligevel en tendens.

I amtsrådene har 112 medlemmer ud af 356 mulige mere end én udvalgspost. Lidt over halvdelen, eller 59, af disse medlemmer er placeret i øvre kvartil, det vil sige, at de er blandt den fjerdedel i de enkelte amter, der har fået udbetalt flest mødediæter i 1982. Men 22 eller ca. 20 pct. ligger under medianen, 8 i nedre kvartil.

Dertil korrektion, at af de 85 amtsrådsmedlemmer, der er placeret i øvre kvartil i alt, er det kun de 59, der sidder i mere end et udvalg. Deraf fremgår, at

også andet end antal udvalgspladser har stor betydning for den personelle spredning.

Det ses af tabel 3, at 6 af 7 medlemmer, der sidder i mere end to udvalg, ligger i øvre kvartil.

Tabellen viser altså, at de fleste af de amtsrådsiredlernær, der sidder i mere end et udvalg, er beliggende i øvre kvartil hvad angår udbetalte mødediæter, men en del af gruppen får et mindre beløb i mødediæter. Ca. 20 pct. ligger under medianen, 8 i nedre kvartil. Desuden viser tabellen, at også en del medlemmer, der kun sidder i et udvalg, har mødediæter, som størrelsesmæssigt placerer dem i øvre kvartil.

I tabel 4, hvor antallet af kommunalrådsmedlemmejr med mere end én udvalgspost, belyses, er billedet det samme, omend tallene som nævnt ikke direkte kan sammenlignes. Blandt kommunalrådsmedlemmerne i tabellen er der endog meget stor spredning i størrelsen af udbetalte mødediæter - således ligger 40 pct. under medianen for det pågældende råd som helhed. Det skyldes formentlig, at en relativ stor procentdel er medlemmer af mere end to udvalg, fordi kommunerne har flere stående udvalg.

Sammenfattende for de to tabeller kan det konkluderes, at der er nogen, men ingen nødvendig sammenhæng mellem et rådsmedlems antal udvalgsposter og den relative placering efter mødediæter.

I tabel 5 og 6 er mødediæterne til såvel amtsrådenes som kommunalrådenes udvalgsformænd belyst. Over halvdelen er placeret i nedre kvartil og er således blandt de 25 pct., der får mindst i mødediæter i de enkelte amter/kommuner.

Tabel 1. Mødediæter for 1982 til amtsrådsmedlemmer i de 14 amter.

Kroner	Mødediæter i alt til amtsrådsmedlemmer	Mødediæter i gennemsnit pr. amtsrådsmedlem (ekskl. amtsborgmestere)	Den nedre kvartil i mødediæterne	Medianen i mødediæterne	Den øvre kvartil i mødediæterne
Københavns	477.134	15.904	12.756	14.802	18.870
Frederiksborg	306.857	15.343	12.508	16.234	18.455
Roskilde	467.537	21.252	15.780	19.369	28.141
Vestsjællands	902.151	32.220	25.953	31.051	36.913
Storstrøms	1.223.770	40.792	31.252	38.444	46.488
Bornholms	268.875	16.805	10.119	15.980	19.034
Fyns	1.167.561	44.906	33.253	43.128	55.747
Sønderjyllands	848.459	30.302	21.010	26.965	41.308
Ribe	509.251	25.463	14.151	23.923	36.606
Vejle	834.411	27.814	21.361	25.965	33.581
Ringkøbing	734.673	36.734	18.530	38.205	49.594
Århus	979.795	32.660	26.481	32.460	39.448
Viborg	1.008.266	38.779	33.137	37.261	49.379
Nordjyllands	1.149.903	38.330	23.904	34.875	55.943
Alle landet	10.878.643	30.558	-	-	-

Tabel 2. Mødediæter for 1982 til kommunalrådsmedlemmer i udvalgte kommuner

Kroner	Mødediæter i gennemsnit pr. kommunalrådsmedlem (ekskl. borgmestre)	Den nedre kvartil i mødediæterne	Medianen i mødediæterne	Den øvre kvartil i mødediæterne	Indbyggertal
Kommune A	21.086	14.322	20.698	24.216	6.000-7.500
Kommune B	10.540	8.400	11.240	11.644	7.500-10.000
Kommune C	19.994	16.142	17.574	23.778	20.000-25.000
Kommune D	12.706	11.413	13.320	15.449	20.000-25.000
Kommune E	35.380	28.298	35.232	42.053	40.000-60.000
Kommune F	20.277	15.108	20.629	24.109	40.000-60.000

Fig. 1 a. Medianen af de enkelte amters udbetalinger i 1982 til møddeddiater til amtsrådsmedlemmer med øvre og nedre kvartil amt gennemsnit fordelt efter ørrelsen i kroner.

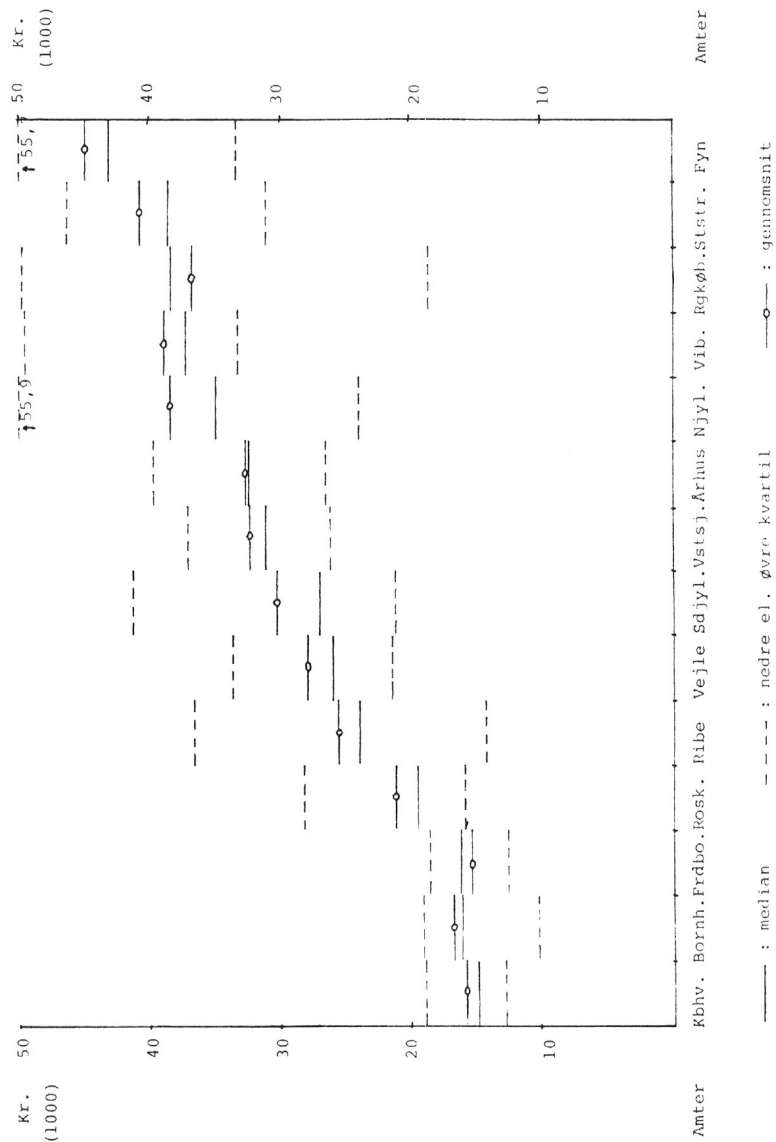
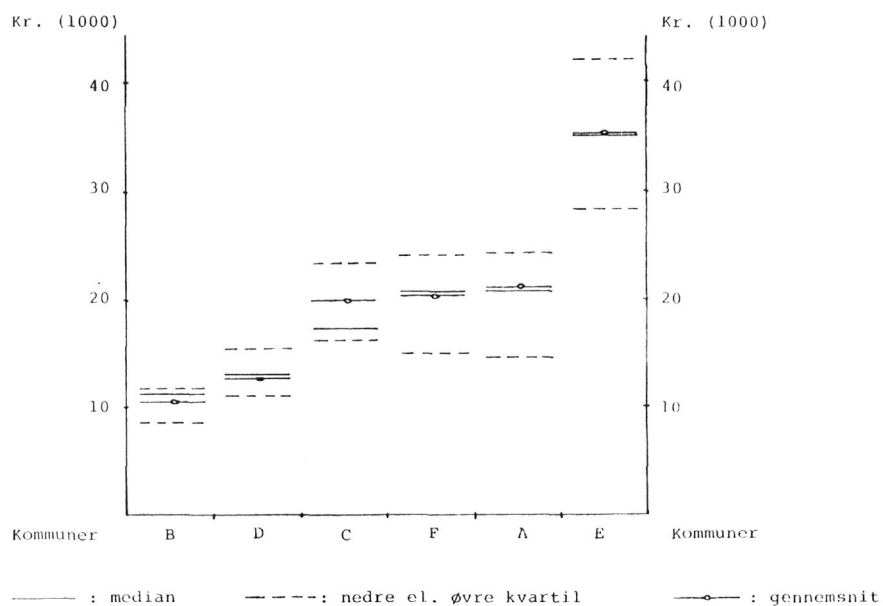
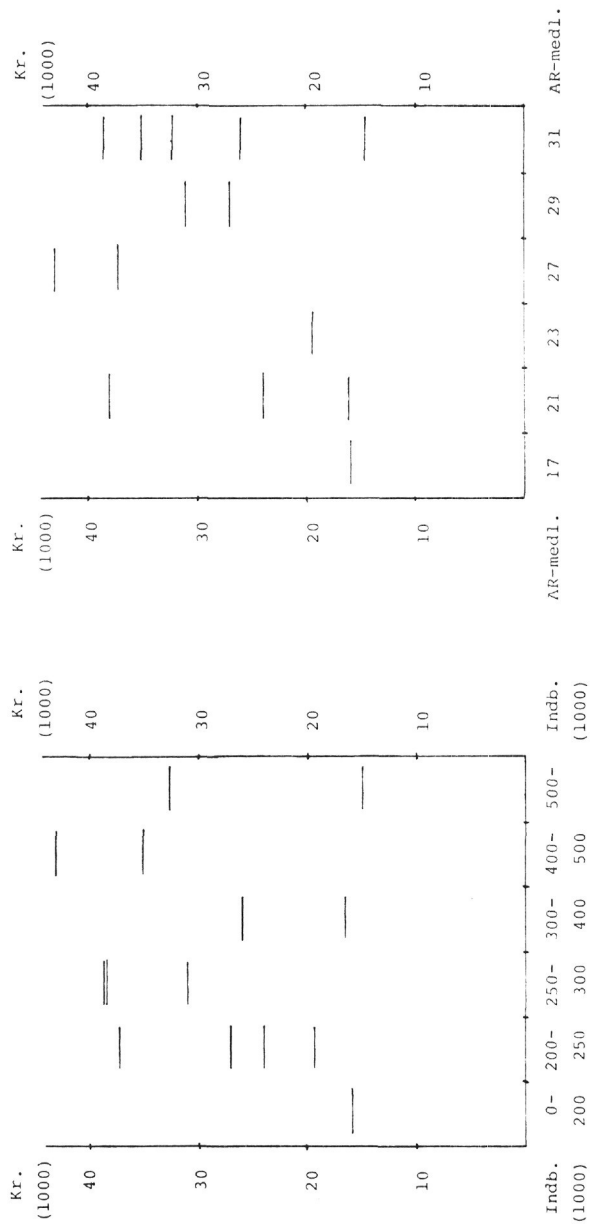

Fig 2 a. Medianen af hver enkelt af de 6 kommuners udbetalinger i 1982 til mødediæter til kommunalrådsmedlemmer med øvre og nedre kvartil samt gennemsnit fordelt efter størrelsen i kroner.

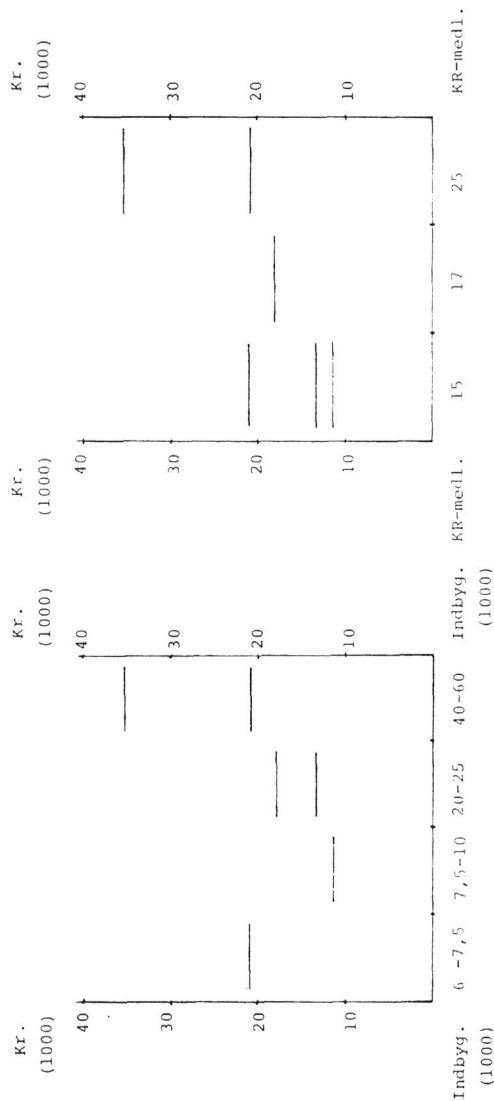

Fig. 2 b. Medianen af hver enkelt af de 6 kommuners udbetalinger i 1982 til møde- diæter til kommunalrådsmedlemmer fordelt efter kommunernes indbyggertal.

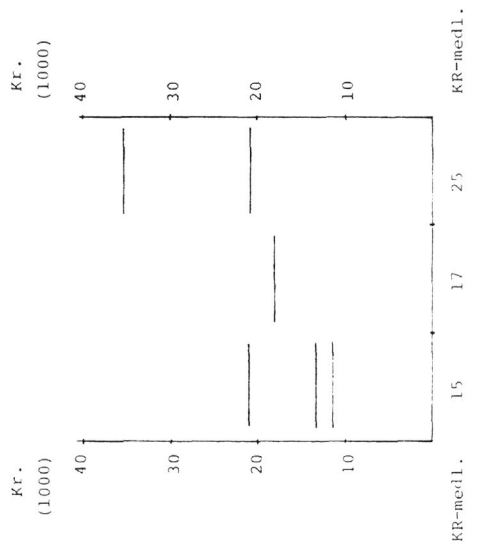

Fig. 2 c. Medianen af hver enkelt af de 6 kommuners udbetalinger i 1982 til møde- diæter til kommunalrådsmedlemmer fordelt efter kommunalrådenes størrelse.

Tabel 3. Antal amtsrådsmedlemmer i mere end 1 stående udvalg eller økonomiudvalget (ekskl. en formandspost i et udvalg) fordelt efter deres møddedatter i 1982.

	Nedre kvar- til	Nedre median	Øvre median	Øvre kvartil	I alt
Amtsrådsmedlemmer i mere end 1 udvalg	8	14	31	59	112
Heraf i mere end 2 udvalg	-	1	-	6	7

Tabel 4. Antal kommunalrådsmedlemmer fra 6 kommunalråd i mere end 1 stående udvalg eller økonomiudvalget (ekskl. en formandspost i et udvalg) fordelt efter deres møddedatter i 1982.

	Nedre kvar- til	Nedre median	Øvre median	Øvre kvartil	I alt
Kommunalrådsmedlem- mer i mere end 1 udv.	11	18	21	22	72
Heraf i mere end 2 udvalg	2	3	2	7	14

Tabel 5. Amtsrådenes udvalgsformænd (for økonomiudvalget eller et af de stående udvalg) fordelt efter deres møddedatter i 1982.

	Nedre kvar- til	Nedre median	Øvre median	Øvre kvartil	I alt
Udvalgsformænd	33	13	8	3	57

Tabel 6. 6 kommunalråds udvalgsformænd (for økonomiudvalget eller et af de stående udvalg) fordelt efter deres møddedatter i 1982.

	Nedre kvar- til	Nedre median	Øvre median	Øvre kvartil	I alt
Udvalgsformænd	13	8	3	4	28

Kommunalbestyrelses medlemstal og mødediæter pr. medlem

Kommuner	Mødediæter ialt til rådsmedl.	Antal rådsmed- lemmer	Mødediæter pr. rådsmedlem - borgmesteren
Skibby kommune	211.978	13	17.665
Vissenbjerg kommune	112.706	13	9.392
Fuglebjerg kommune	292.282	15	20.877
Farsø kommune	240.084	17	15.005
Lejre kanmune	150.525	15	10.752
Ledøje-Smørum karmine	203.205	15	14.515
Rosenholm kommune	245.829	15	17.559
Ejby kommune	267.311	21	13.366
Otterup kommune	263.490	17	16.468
Rødding kommune	379.391	19	21.077
Tørring-Uldum kanmune	241.842	19	13.436
Nyborg kommune	-	15	-
Ishøj kanmune	385.710	17	24.107
Aabenraa kommune	426.242	21	21.312
Hørsholm kommune	176.640	15	12.617
Sønderborg kommune	430.730	21	21.537
Ringsted kommune	449.867	21	22.493
Hillerød kommune	343.492	21	17.175
Svendborg kanmune	574.547	21	28.727
Vejle kanmune	869.126	25	36.214
Helsingør kanmune	478.109	25	19.921
Randers kanmune	522.346	25	21.764
Esbjerg kanmune	516.246	25	21.510

KOMMUNE A 6.000 - 7.500 indbyggere

Byrådsmedlem nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Tabt arbejdsfortj.	0	0	0	0	0	0	0	0	29.496	0	0	0	0	0	0	
Fast vederlæg	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	0	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	
Formandshonorar	26.767	26.404	0	44.480	0	26.404	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mødediater	20.957	11.281	19.326	14.316	36.001	14.322	22.423	24.216	38.925	15.133	6.946	20.439	27.975	21.940		
Andet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I alt	61.922	51.885	33.526	72.996	50.201	54.926	36.623	38.416	68.421	29.333	21.146	34.639	42.175	36.140		
Antal for- mandsposter for stændes udvalg	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Antal formands- poster for hav- neudvalg, sko- lekommision, ligningskomm.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Medlemskab af skolekommision	nej	ja	nej	nej	ja	nej	nej	nej	ja	nej	nej	ja	nej	nej		
Medlemskab af ligningskomm.	nej	nej	nej	nej	nej	ja	nej	ja	ja	nej	nej	nej	nej	ja		
Medlemskab af udvalg	økonomi teknik og mil- jø, kultu- relt	social	social kultu- relt	teknik og mil- jø	økonomi, social, kultu- relt	teknik og mil- jø	social og mil- jø	teknik og mil- jø	økonomi, social, kultu- relt	plan- lægning og an- lægs- kultu- relt	plan- lægning og an- lægs- kultu- relt	plan- lægning og an- lægs- kultu- relt	økonomi, social, teknik og an- lægs- kultu- relt	teknik og an- lægs- kultu- relt		

KOMMUNE C1 20.000 - 25.000 indbyggere

Byrådsmedlem nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Tabt arbejdsfortid.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fast vederlag	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200
Formandshonorar	28.961	0	0	0	0	45.300	0	45.300	0	0	45.300	68.663	45.300	0	0	0
Mødediater	30.850	19.734	16.653	12.051	19.754	28.597	30.839	14.464	15.833	14.570	20.893	16.451	17.406	17.546	17.598	26.663
Andet	14.805	4.208	4.655	3.293	6.375	10.142	22.763	8.555	1.340	3.189	29.021	8.352	6.007	3.636	3.591	14.965
I alt	88.816	38.142	35.508	29.544	40.329	98.239	67.802	82.519	31.373	31.959	109.414	107.666	82.913	35.382	35.389	55.828
Antal formandsposter for stående udvalg	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0
Antal formandsposter for hervedvalg, skoleudvalg, tekniskkommission, ligningskom.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medlemskab af skolekommission	nej	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	ja	ja	nej
Medlemskab af ligningskomm.	ja	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Medlemskab af udvalg	social ejend.	social ejend.	tek-nisk ejend.	tek-nisk ejend.	kultu-relt	økonomisk teknisk kultu-relt	økonomisk teknisk kultu-relt	tek-nisk ejend.	skole- og fri-ejend.	skole- og fri-tid	økonomisk skole- og fri-tid	økonomisk skole- og fri-tid	skole- og fri-tid	skole- og fri-tid	økonomisk skole- og fri-tid	økonomisk skole- og fri-tid

KOMMUNE 2 20.000 - 25...0 indbyggere (1983)

Byrådsmedlem nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Taet arbejdsfortj.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fast vederlag	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982	14.982
Formandshonorar	40.870	0	0	0	0	49.558	049.558	0	0	0	49.558	73.511	49.558	0	0	0
Mødedater	35.669	24.102	13.761	10.572	25.342	29.011	31.731	15.486	18.706	16.730	21.144	15.495	18.940	18.210	17.229	15.974
Andet	8.355	5.377	1.465	977	4.933	2.584	10.600	4.952	1.466	2.442	26.501	6.579	1.378	1.466	1.953	3.861
I alt	99.876	44.461	30.208	26.531	45.257	96.135	57.313	84.978	35.154	34.154	12.185	10.567	84.858	34.658	34.164	34.817
Antal for- mandsposter for stænde udvalg	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0
Antal formands- poster for hav- neudvalg, sko- lekommision, ligningskom.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medlemskab af skolekommision	nej	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	ja	ja	nej
Medlemskab af ligningskomm.	ja	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Medlemskab af udvalg	social ejend.	social ejend.	social ejend.	tek- nisk ejend.	kultu- reit	økonomi- teknisk kultu- reit	økonomi- social kultu- reit	tek- nisk ejend.	skole- og fritid ejend.	skole- og fritid ejend.	økonomi- social fritid	økonomi- social fritid	skole- og fritid ejend.	skole- og fritid ejend.	økonomi- social fritid	økonomi- social fritid

KOMMUNE F 40.000 - 60.000 indbyggere

[illegible]

